PŘÍLEŽITOSTI PRO REGION 2014-2020

STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014-2020
REGIONÁLNÍ AKČNÍ PLÁN KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

CIRI CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ
Regionální rozvojová agentura

PŘÍLEŽITOSTI PRO REGION 2014-2020

STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014-2020
REGIONÁLNÍ AKČNÍ PLÁN KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

Zpracováno z veřejně dostupných zdrojů.

Obsah

STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014-2020 5

1. Tvorba a východiska strategie 7
2. Analytická část 20
3. Návrhová část 40
4. Implementace a monitoring 67
5. Horizontální témata 76

REGIONÁLNÍ AKČNÍ PLÁN KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 79

1. Tematická oblast DOPRAVNÍ DOSTUPNOST A MOBILITA 81
2. Tematická oblast ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ENERGIE 84
3. Tematická oblast SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, ZDRAVÍ A BEZPEČNOST 87
4. Tematická oblast ZAMĚSTNANOST A VZDĚLÁVÁNÍ 90
5. Tematická oblast VÝZKUM, INOVACE A PODNIKÁNÍ 94
6. Tematická oblast VEŘEJNÁ SPRÁVA A KULTURA 97

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 je jedním z významných koncepčních dokumentů strategického zaměření určující hlavní směry rozvoje kraje na období sedmi let. Nastavení předběžných podmínek Evropské unie ve vazbě na Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020 vyžaduje nastavení základních strategických dokumentů do roku 2020.

Podstatou strategického plánování v kraji je stanovování rozvojových priorit a cílů ve vazbě na další koncepční a rozvojové aktivity v regionu. Stanovení krajské rozvojové strategie je základní fundament pro přípravu Královéhradeckého kraje na nové programové období 2014-2020.

Tento rozvojový dokument je důležitou součástí pro strategické plánování ve vazbě na priority České republiky i Evropské unie vedoucí k posílení absorpční kapacity Královéhradeckého kraje, tj. schopnosti efektivně využít finanční prostředky na kvalitně připravené projekty.

Správným zaměřením rozvojové strategie lze dosáhnout optimálního výsledku při nastavování podpor kohezní a dotační politiky a pokračovat tak v široce nastaveném a v českých poměrech téměř ojedinělém systému strategického plánování v Královéhradeckém kraji i v příštím období.

V průběhu zpracování strategie byla vytvořena široká platforma spolupráce, komunikace a partnerství napříč jednotlivými sektory, na které se bude stavět i v dalších letech. Postupné rozšiřování partnerství a spolupráce v regionu přispívá ke komplexnímu rozvoji regionu, který je tak založený na vzájemném konsenzu a definovaných společných cílech a vizi rozvoje.

1. Tvorba a východiska strategie

1.1. Metodika tvorby strategie

1.1.1. Postup zpracování

Zadavatelem Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 byl Královéhradecký kraj, který vybral externího zpracovatele, jenž disponoval dostatečnými odbornými kapacitami pro tvorbu a zkušenostmi se zpracováním obdobných dokumentů.

Tvorba Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 vycházela z moderních obecně uznávaných a podporovaných metod tvorby strategických plánů rozvoje územních celků včetně využití metodiky přípravy veřejných strategií.

Strategie, která je významným strategickým dokumentem pro celé území Královéhradeckého kraje, je tvořena expertně-komunitní metodou se zapojením subjektů z veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru z celého kraje.

Expertní složku reprezentoval zpracovatel a jednotlivé odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Komunitní složka byla reprezentována širokým spektrem oslovených a zapojených subjektů a reprezentantů ze všech sektorů.

Strategie byla zpracovávána za účasti těchto subjektů:

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje bylo nejvyšším schvalovacím orgánem v celém procesu tvorby.

Rada kraje byla průběžně informována o celém procesu tvorby a dávala případná doporučení a náměty.

1. náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje, který je zodpovědný za oblast regionálního rozvoje, zajišťoval politickou podporu zpracování strategie a předkládal výstupy zastupitelstvu a radě kraje.

Výbor pro regionální rozvoj a cestovní ruch byl informován o průběhu prací na strategii, projednával jednotlivé etapy a výstupy a dával doporučení radě a zastupitelstvu kraje.

Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací (koordinátor) zodpovídal za dodržování harmonogramu prací, dohlížel na proces zpracování a na kvalitu zpracovaných výstupů, zodpovídal za organizační a technické zajištění zpracování, zajišťoval SEA hodnotitele.

Krajská koordinační skupina (KKS), která plní roli kolektivního, koordinačního, poradního a iniciativního orgánu při realizaci strategického plánování v kraji, a která je složena z reprezentantů zájmových sektorů a významných představitelů kraje, koordinovala činnosti a postupné kroky zpracování strategie a dávala doporučení.

Kulaté stoly byly interaktivní formou zapojení širokého spektra významných subjektů a odborníků v rámci vydefinovaných oblastí strategie, jejichž složení vyšlo z nastavení komunikační strategie.

Zpracovatel strategie zodpovídal za odbornou část přípravy strategie, připravoval odborné materiály na jednání, zpracovával výstupy do výsledného díla, metodicky koordinoval postup tvorby strategie. Organizačně a technicky zajišťoval všechny jednání v rámci celého procesu. Spolupracoval s regionálními aktéry a zajišťoval jejich zapojení do tvorby strategie.

Zpracovatel SEA hodnocení sledoval celý proces tvorby jako nezávislý hodnotitel strategie z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Postupně byla do tvorby strategie zapojována **veřejnost, místní samosprávy, neziskový i podnikatelský sektor** včetně různorodých zájmových sdružení, komor svazů apod.

Organizační zajištění procesu tvorby

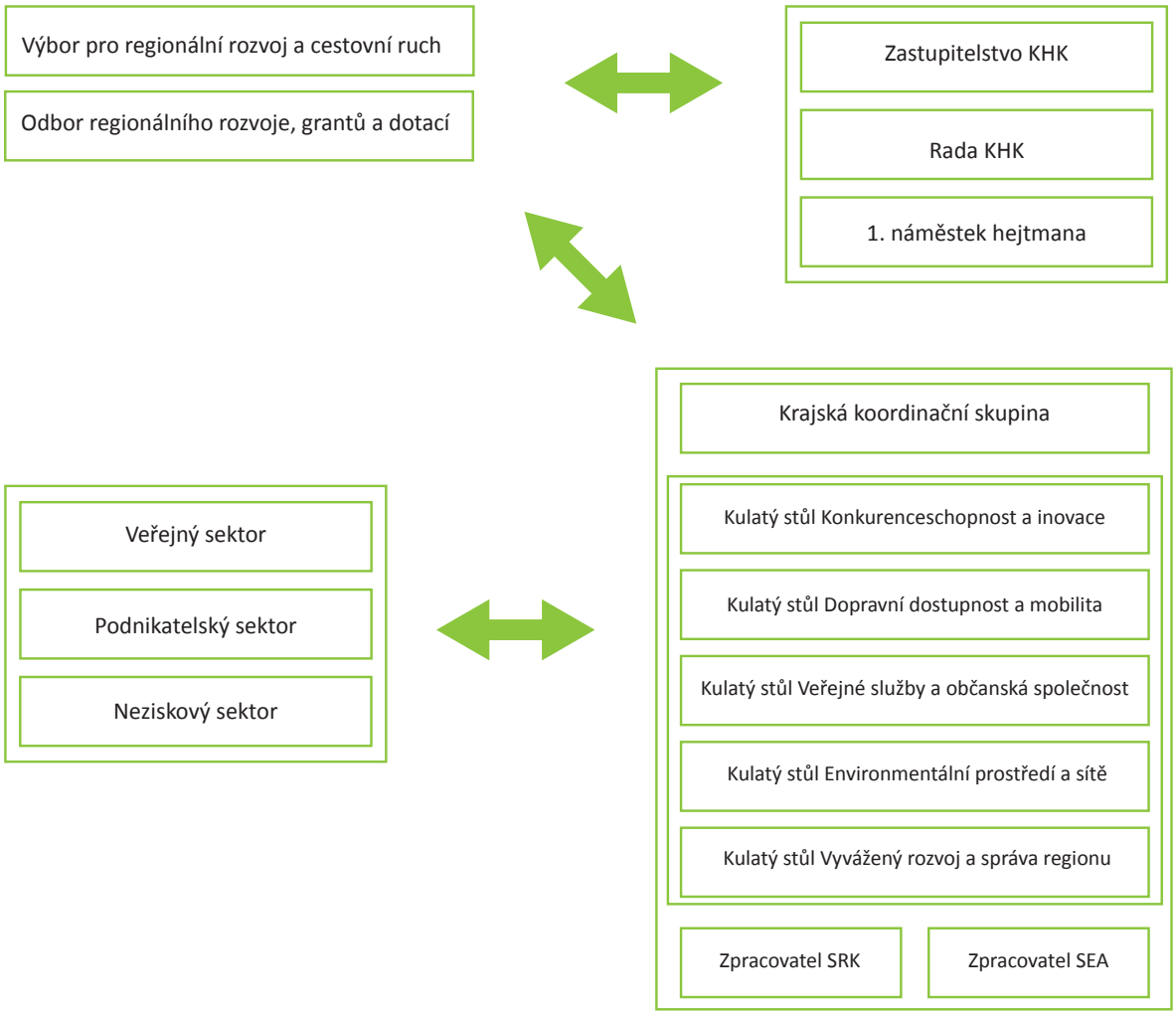

Samotná tvorba Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 byla nastavena od dubna 2012 do září 2013. V dubnu 2012 byl zahájen proces tvorby Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 a začaly práce na analytické části strategie. V červenci 2012 byly spuštěny webové stránky Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020. Dne 14. srpna 2012 proběhlo pracovní setkání zpracovatele a koordinátora na téma analýzy stakeholderů. V srpnu 2012 byly dokončeny analytické práce, které byly do září 2012 ve dvou kolech připomínkovány. Dne 10. září 2012 byla projednána analytická část Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 na jednání Výboru pro regionální rozvoj a cestovní ruch. První jednání Krajské koordinační skupiny se uskutečnilo 2. října 2012 a na tomto setkání byly představeny strategické oblasti Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020. Každá strategická oblast byla projednána v rámci expertní pracovní skupiny ve formě kulatých stolů, jejichž složení vyšlo z nastavení komunikační strategie pro zapojení širokého spektra významných subjektů a partnerů v rámci tvorby nové krajské strategie. Jednání kulatých stolů ke Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 se uskutečnilo ve dnech od 27. do 29. listopadu 2012. V listopadu 2012 také byli zástupci obcí Královéhradeckého kraje na společném setkání informováni o přípravě kraje na nové programové období včetně tvorby nové krajské strategie. Dne 11. prosince 2012 proběhlo setkání pracovníků obcí s rozšířenou působností v oblasti regionálního rozvoje na téma nové strategie kraje. V lednu 2013 byl zahájen proces posuzování vlivů koncepce na životní prostředí dle Zákona č.100/2001 Sb. (SEA hodnocení). Na začátku roku 2013 byli o celém procesu tvorby včetně výstupů informováni všichni starostové obcí Královéhradeckého kraje formou dopisu 1. náměstka hejtmana s výzvou ke spolupráci. V únoru 2013 byl zpracován návrh strategických cílů Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020, který byl připomínkován v březnu a dubnu 2013. Během dubna a května 2013 byl sestaven celý rozvojový dokument včetně návrhové části. Návrhová část byla projednána na Výboru pro regionální rozvoj a cestovní ruch dne 14. května 2013 a představena na dalším setkání pracovníků obcí s roz-

šířenou působností v oblasti regionálního rozvoje dne 25. června 2013. V červenci 2013 bylo zveřejněno vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí. Dne 14. srpna 2013 se konalo veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA. V únoru 2014 bylo vydáno souhlasné stanovisko MŽP, takže v březnu a dubnu 2014 mohla být strategie předložena ke schválení do orgánů kraje.

1.1.2. Struktura strategie

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčních pracím komplexního zaměření. Byla použita zavedená terminologie, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující metodologii tvorby veřejných strategií. Samotná tvorba strategie byla rozdělena na analytickou část a návrhovou (strategickou) část. V rámci analytické části byl zpracován Profil Královéhradeckého kraje, Vnější strategický rámec, PESTLE analýza, Problémová analýza a SWOT analýza. Návrhová část je rozčleněna na pět úrovní: Mise, Vize, Globální cíl, Strategické oblasti a Strategické cíle.

Schéma struktury strategie

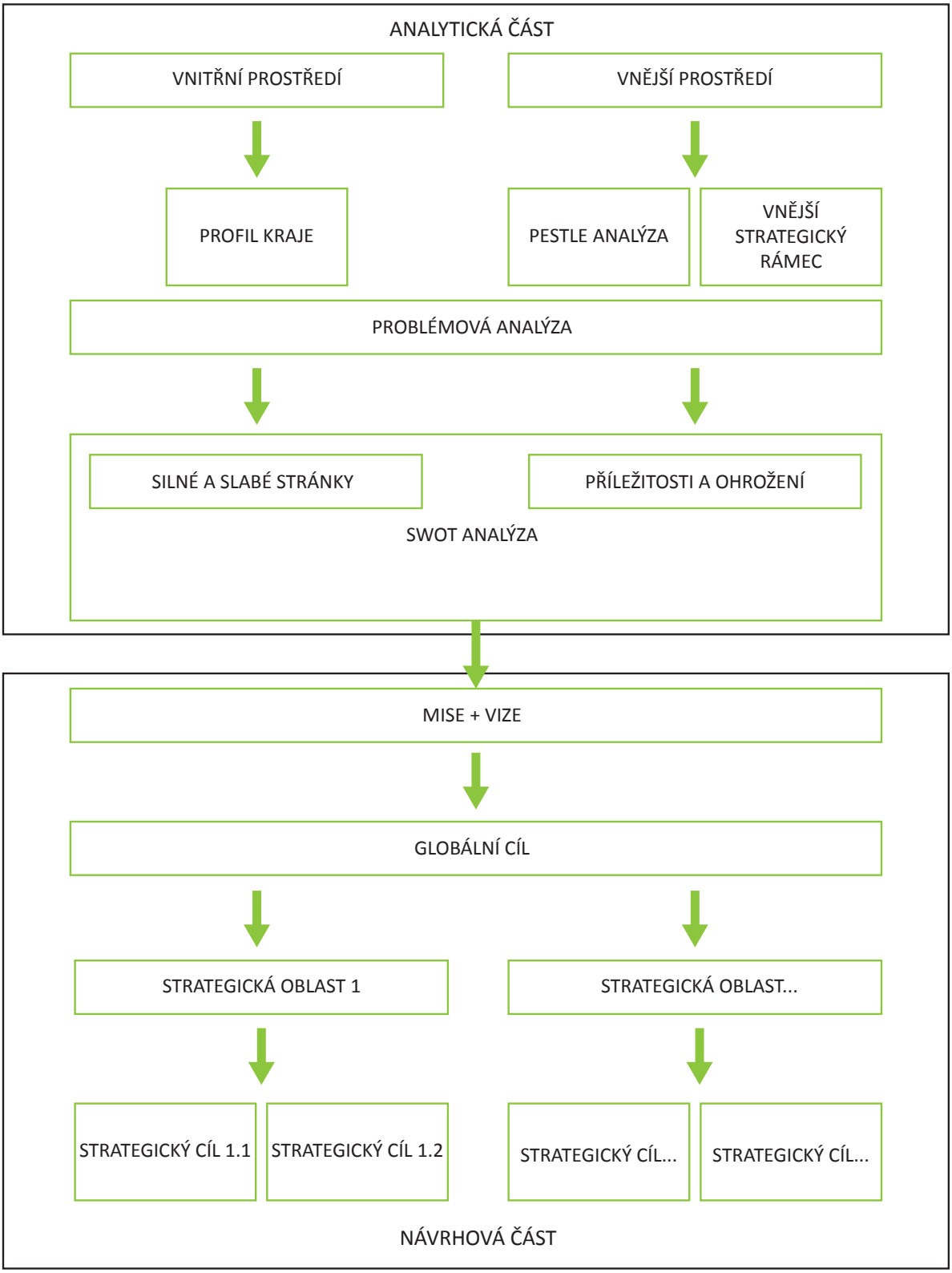

Analytická část

Profil Královéhradeckého kraje

Cílem profilu je podrobná charakteristika kraje, faktografické zhodnocení jeho vývoje v posledních letech a identifikace problémů a rozvojových dispozic. Profil, který definuje silné a slabé stránky kraje v rámci SWOT analýzy, je členěn dle základních témat, popisujících výchozí stav a hlavní vývojové tendence jednotlivých sektorů a oblastí rozvoje.

Analýzy vnějšího prostředí

Smyslem analýz vnějšího prostředí (vnější strategický rámec, PESTLE analýza) je mimo jiné poskytnout východiska pro formulaci příležitostí a hrozeb následné SWOT analýzy:

Vnější strategický rámec

Vnější strategický rámec je analýza vnějších rozvojových faktorů s důrazem na aspekty vážící se k novému programovému a finančnímu cyklu Evropské unie 2014-2020 a strategickému a koncepčnímu směřování regionální politiky ČR.

PESTLE analýza

PESTLE analýza slouží k posouzení a vyhodnocení okolních vlivů na rozvojovou strategii. Tyto vlivy jsou rázu politického, ekonomického, sociálního, technologického, legislativního či environmentálního.

Problémová analýza

Problémová analýza vychází z analytických a evaluačních výstupů a pojmenovává hlavní problémy a bariéry rozvoje v daném rozvojovém kontextu. Jde o syntézu souvislostí vážících se k nejvýznamnějším rozvojovým problémům.

SWOT analýza

SWOT analýza, která tvoří přechod mezi analytickou a návrhovou částí, je jednou z nejčastěji používaných metod pro syntetické hodnocení. SWOT je zkratkou z angl. Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). První dva body tvoří tzv. vnitřní analýzu (resp. analýzu vnitřních podmínek), druhé dva body (tedy příležitosti a hrozby) tvoří vnější analýzu.

Návrhová část

Mise vyjadřuje hlavní myšlenku budoucího rozvoje kraje. Představuje preambuli celé rozvojové strategie.

Vize stručně popisuje ideální situaci cílového stavu v horizontu 15-20 let s obecnou proklamací vystihující určitý leitmotiv budoucnosti.

Globální cíl vychází z vize a popisuje základní vývojové tendence a směřování kraje. Vede k naplnění celkové vize kraje.

Strategická oblast (SO) představuje klíčovou oblast s vnitřně propojeným systémem problémů a dílčích témat, jejichž řešení jako celku jsou důležitá pro naplnění vize a globálního cíle.

Strategické cíle (SC) vychází z globálního cíle a popisují žádoucí stav, kterého je třeba dosáhnout v dané strategické oblasti. Představují základní směry rozvoje strategické oblasti.

1.2. Partnerství a spolupráce

Spolupráce a komunikace se zainteresovanými stranami je jedním z nejdůležitějších procesů při tvorbě strategického dokumentu. Budování partnerství a nastavení komunikační strategie, které navazovalo na uskutečněné aktivity v rámci předchozí strategie (Strategie rozvoje KHK 2007-13), bylo v rámci tvorby nové strategie průběžnou a trvalou aktivitou. Celý proces byl založen na dialogu partnerů a široké informovanosti jednotlivých zainteresovaných subjektů.

1.2.1. Analýza stakeholderů

V jakékoliv strategii směřující k udržitelnému rozvoji je adekvátní zapojení jednotlivců a skupin, kteří mají k danému tématu či strategii jistý vztah, přístup nebo podíl. Hlasy a názory těchto jednotlivců a skupin by měli mít jistou váhu při nastavování strategických cílů. Tento princip přispívá k dlouhodobému udržení zájmu lidí a skupin na realizaci strategie resp. řízení regionu a předchází později vzniklým problémům nad realizací záměrů strategie nebo plánu. K tomuto účelu slouží vypracování analýzy stakeholderů.

Analýza stakeholderů identifikuje a mapuje jednotlivce a skupiny, kteří mají nebo mohou mít jakýkoliv zájem zúčastnit se nebo sledovat proces tvorby daného dokumentu za účelem jejich míry zapojení do procesu tvorby. Tito aktéři jsou označování jako podílníci neboli stakeholders či zainteresované strany.

Podílníkem je dle *Metodiky pro místní Agendu 21 v České republice (2003)* ten (jedinec, skupina, organizace), kdo může ovlivnit nebo kdo může být ovlivněn (pozitivně i negativně) výsledkem rozhodnutí, plánu, programu nebo i procesem, který k výsledku vede.

Zainteresovaná strana (pro účely nastavení spolupráce) je dle *Metodiky přípravy veřejných strategií (Ministerstvo financí ČR, 2012)* jakákoliv osoba, skupina osob nebo instituce, která má zájem na tvorbě nebo implementaci strategie, je potenciálně ovlivněna (dotčena, zasažena) nebo může tvorbu, schválení nebo implementaci strategie ovlivnit.

Pracovní setkání k analýze stakeholderů se uskutečnilo 14. 8. 2012 na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje v Hradci Králové. Účastníci setkání složení ze zástupců zpracovatele a koordinátora analyzovali jednotlivé stakeholdery (podílníky) a bodovací metodou určovali jejich význam a důležitost zapojení. Výsledkem je níže uvedená pyramida definovaných stakeholderů seřazená sestupně dle důležitosti. Výstupy z tohoto jednání se staly podkladem pro nastavení komunikační strategie.

Zapojování podílníků/stakeholderů probíhalo v procesu „Strategie“ postupně a v několika úrovních.

a) Nejprve byli identifikováni **klíčoví stakeholdeři** (hlavní partneři), což jsou nejdůležitější podílníci procesu, bez kterých by proces nefungoval.
b) V dalším kroku byli identifikováni tzv. **aktivně zapojení stakeholdeři** (spolupracující subjekty a jedinci), což jsou jednotlivci a skupiny aktivně se podílející na tvorbě strategie. Jejich zapojení spočívá nejčastěji v dotazníkovém šetření, kde jsou v roli respondentů a spolupracují v rámci analytické části procesu (poskytují data, připomínkují apod.).
c) Na konec byla identifikována **širší společenství**, jež reprezentují stakeholdery, kteří jsou o celém procesu průběžně informováni a jejich zapojení je pouze v pasivní rovině. Jakýkoliv z těchto podílníků se svým aktivním zájmem může v průběhu procesu přeřadit do druhé skupiny.

Pyramida stakeholderů dle jejich významnosti při zapojení do tvorby strategie

1.2.2. Komunikační strategie

Komunikace se stakeholdery a zainteresovanými stranami je jedním z nejdůležitějších procesů při tvorbě strategického dokumentu a to především z důvodu správného nastavení a pochopení cílů a z ní plynoucí akceptace těchto cílů. Komunikační strategie vychází z předchozí analýzy stakeholderů. Cílem komunikační strategie bylo efektivní nastavení komunikačních toků mezi jednotlivými účastníky tvorby strategie a stakeholdery a jejich úměrné zapojení do celého procesu a to tak, aby byly zjištěny jejich zájmy, návrhy a potřeby v rámci tvorby strategie, zvýšeno povědomí o tvorbě strategie a zajištěna koordinace vzájemné komunikace jako eliminace názorových střetů a nedorozumění.

Stakeholdeři tvorby SRK byli do procesu tvorby zapojeni:

a) **aktivně** – tzn., že byli přímými účastníky tvorby procesu, podíleli se na stanovení vize a cílů, účastnili se jednání, připomínkování, schvalování apod.
b) **pasivně** – tzn., že byli průběžně informováni o procesu tvorby strategie a jejich výstupech a v průběhu se mohli kdykoliv aktivně zapojit do procesu (např. připomínkováním či návrhy)

Aktivně zapojení stakeholdeři se podíleli především na tvorbě podkladových analýz (včetně problémové analýzy, PESTLE analýzy, SWOT analýzy), dále byli zapojeni do tvorby obsahové části strategie (včetně nastavení obsahu jednotlivých cílů), účastnili se jednání k tvorbě strategie, revidovali a připomínkovali dílčí výstupy a návrhy. Aktivně zapojeni stakeholdeři jsou rovněž členy rozhodovacích a schvalovacích složek organizační struktury strategie. Ve fázi implementace strategie se budou podílet na průběžném monitoringu a evaluaci.

Uplatněné komunikační nástroje při tvorbě SRK:

a) přímá informovanost – účast na jednáních, kulaté stoly, diskuze
b) elektronická pošta (e-mail) a korespondence
c) webová komunikace (www.strategie2020.cz)
d) mediální zprávy, tiskové zprávy
e) propagační materiály

Veškeré informace o průběhu zpracování SRK a o jednotlivých výstupech byly průběžně zveřejňovány na speciálním internetovém portále www.strategie2020.cz.

Nastavení způsobů komunikace, frekvence komunikace a odpovědnosti za informovanost jsou uvedeny v následujícím přehledu.

Způsoby komunikace a míra zapojení stakeholderů při tvorbě strategie

Cílové skupina	Způsob komunikace	Ukazatelé úspěšnosti	Předpoklady / rizika	Kdo realizuje	Čas
Královéhradecký kraj – rada, zastupitelstvo, výbory, Krajský úřad - odbory	e-mail, web, aktuální výstupy, průběžné zprávy, informace, podklady	reakce, počet připomínek, podnětů, schválené výstupy	kvalitní web, pracovní vytížení, zájem / nedoručení, zásahy	zpracovatel	průběžně, dle jednání
Krajská koordinační skupina	e-mail, web, pracovní setkání	reakce, počet připomínek, podnětů, schválené výstupy	pracovní vytížení, zájem	kraj, zpracovatel	dle etap a jednání
členové kulatých stolů	e-mail, web, pracovní setkání	aktivní účast na jednáních, reakce	pracovní vytížení, zájem / nedoručení	zpracovatel, kraj	dle etap
organizace KHK (správa a údržba silnic, OREDO, nemocnice a ZH KHK, zástupci za školy, kulturu a soc. oblast,…)	e-mail, web, pracovní setkání	reakce, účast na tvorbě	ochota a společný zájem	kraj, zpracovatel	dle etap
Hospodářská a Agrární komora, zástupci firem, významní zaměstnavatelé	e-mail, web, pracovní setkání	reakce, účast na tvorbě	ochota a společný zájem / nezájem podnikatelů	kraj, zpracovatel	dle etap
zástupci obcí a měst (vč. obcí s rozšířenou působností)	e-mail, web, pracovní setkání	zpětná vazba, účast na setkáních	ochota poskytovat zpětnou vazbu a podávat informace dál do regionu	zpracovatel, kraj	dle etap
DSO, MAS, Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí, Národní síť MAS, euroregion, euromanažeři, Úřad Regionální rady SV	e-mail, web	reakce, účast na tvorbě	kvalita webu, zájem zapojit se	zpracovatel	dle etap
město Hradec Králové, Úřad práce, Czechinvest, univerzity, Technologické centrum, Fakultní nemocnice, dopravci, destinační společnosti	e-mail, web	informovanost, reakce	kvalita webu, zájem zapojit se	zpracovatel	dle etap
Správa Krkonošského národního parku, Povodí Labe, Lesy ČR, chráněné krajinné oblasti, Agentura ochrany přírody a krajiny,					
Krajská hygienická stanice	e-mail, web	informovanost, reakce	kvalita webu, zájem zapojit se	zpracovatel	dle etap
občané kraje (veřejnost)	web, tiskové zprávy	počet článků	zpoždění, chyby, komunikační šum	kraj, tisk. odd., zpracovatel	průběžně
ostatní	web	informovanost	kvalita webu	zpracovatel	dle etap

1.3. Hodnocení SEA

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 (dále jen SRK) byla podrobena vyhodnocení vlivů koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen SEA hodnocení).

Zpracovatelem SEA hodnocení byla společnost Integra Consulting s.r.o., Praha (www.integranet.cz) na základě Smlouvy o dílo č. 307/2013 uzavřené s Královéhradeckým krajem dne 4. 2. 2013 a pozdějších dodatků. Kontaktní osobou za řešitelský kolektiv zpracovatele hodnocení SEA byla Ing. Kateřina Ambrožová - autorizovaná osoba dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Zpracování SEA hodnocení probíhalo dle výše uvedené smlouvy od února 2013 do února 2014, kdy bylo vydáno Ministerstvem životního prostředí závěrečné souhlasné stanovisko.

Kromě příslušného výše uvedeného legislativního rámce ČR (zákon č. 100/2001 Sb. a zákon č. 114/1992 Sb.) byla při zpracování hodnocení zohledněna také Metodika posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (MŽP, edice Planeta 7/2004), a metodika pro Strukturální fondy EU „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013". Zpracovatel SEA vycházel také z principů aplikace SEA popsaných v „Resource Manual to Support Application of the UNECE Protocol on Strategic Environmental Assessment" (UNECE a REC CEE, duben 2007).

Obsah a rozsah SEA hodnocení byl stanoven závěrem zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, který byl vydán Odborem posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence Ministerstva životního prostředí dne 11. 4. 2013, č. j.: 25101/ENV/13. Vypořádání připomínek ze zjišťovacího řízení je součástí hodnocení SEA.

Závěry a doporučení dle zpracovatele SEA hodnocení

Ze shrnutí dílčích výstupů vyhodnocení vlivů SRK na životní prostředí a veřejné zdraví vyplývá, že posuzovaná koncepce má potenciál k pozitivnímu ovlivnění životního prostředí kraje, zahrnuje však i cíle, jejichž implementace je spojena s riziky negativního vlivu na životní prostředí. V rámci vyhodnocení byla identifikována rizika negativních vlivů na životní prostředí zejména u cílů souvisejících s podporou rozvoje dopravní infrastruktury a problematikou podpory konkurenceschopnosti. Identifikovaná rizika však nejsou zásadního charakteru. Posuzovatelé SEA navrhují soubor doporučení, která by tato potenciální rizika minimalizovala.

Dokument SRK je charakteristický velkou obecností a absencí konkrétních územně lokalizovaných opatření. To je podmíněno účelem SRK jakožto vrcholného strategického dokumentu, sloužícího mimo jiné i jako referenční dokument, na který bude odkazováno při přípravě plánů a programů, které již budou specifikovat opatření a rovněž nástroje a finanční rámce k jejich realizaci. Povaha dokumentu výrazně snižuje možnosti identifikovat rizika negativních vlivů na životní prostředí v konkrétním území a kvantifikovat je. Koncepce nicméně vytváří formulacemi svých opatření podmínky k dosažení pozitivních vlivů na řadu aspektů životního prostředí, zatímco při zohlednění doporučení formulovaných v dokumentaci SEA a dodržení zákonem stanovaných postupů při přípravě koncepcí a záměrů naplňujících SRK (akční plány, program rozvoje kraje, ad.) je možné rizika negativního ovlivnění životního prostředí minimalizovat.

Průběh a závěr posuzování dle MŽP

Oznámení koncepce Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí") bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 11. 3. 2013. Po kontrole náležitostí bylo oznámení koncepce zveřejněno v Informačním systému SEA a rozesláno k vyjádření dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům.

Zjišťovací řízení ke koncepci SRK bylo zahájeno dne 19. 3. 2013 zveřejněním informace o oznámení koncepce na úřední desce Královéhradeckého kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP146K) a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 11. 4. 2013 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j. 25101/ENV/13), v němž příslušný úřad došel k závěru, že koncepce naplňuje dikci ustanovení

§ 10a odst. 1 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a bude proto zpracováno vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10e zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a součástí vyhodnocení bude i hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti postupem podle § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“) a hodnocení vlivů na veřejné zdraví ve smyslu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení“) zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 4. 7. 2013 a po kontrole náležitostí byl dne 12. 7. 2013 návrh koncepce včetně vyhodnocení rozeslán ke zveřejnění podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí dne 14. 8. 2013. Veřejné projednání proběhlo v Hradci Králové v sále Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. Zápis z veřejného projednání Ministerstvo životního prostředí obdrželo dne 19. 8. 2013.

Posouzení vlivů na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona.

Součástí posouzení SRK bylo hodnocení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., a to z hlediska dopadů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona č. 114/1992 Sb.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 písmena d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydalo dne 10. 2. 2014 SOUHLASNÉ STANOVISKO k návrhu koncepce „Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020“ (verze červen 2013) za dodržení uvedených podmínek.

1.4. Analýza a řízení rizik tvorby

Postup identifikace a hodnocení významnosti rizik

Na začátku zahájení prací na metodice tvorby strategie se uskutečnilo několik setkání projektového týmu strategie složeného ze zástupců zadavatele a zpracovatele (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací Krajského úřadu Královéhradeckého kraje). V rámci těchto jednání došlo k ustanovení pozice koordinátora jak na straně zadavatele, tak na straně zpracovatele. Tito koordinátoři byli zároveň pověřeni koordinací řízení rizik tvorby strategie včetně zodpovědnosti za nastavení a řízení plánu řízení rizik. Jelikož jak zadavatel, tak zpracovatel má dlouholeté zkušenosti se strategickým plánováním, byly jako zdroje informací pro identifikaci rizik zkušenosti odborných pracovníků zpracovatele i zadavatele a informace o rizikových událostech obdobných dokumentů zpracovávaných v minulosti.

Během několika společných jednání byl sestaven registr rizik a zhodnocena jejich významnost jako pravděpodobnosti výskytu a míry dopadu. Byly zvoleny pětibodové kvalitativní škály, kdy hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika pak byla dána součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se může pohybovat mezi 1 a 25.

Postup tvorby opatření ke snížení významnosti rizik

K eliminaci identifikovaných rizik byla během několika setkání řídícího týmu strategie schválena příslušná opatření, která byla opět zanesena do registru rizik.

Organizační struktura řízení rizik

Dohledovou roli nad řízením rizik plnil projektový tým strategie včetně koordinátorů rizik.

Řídící roli plnil ustanovený koordinátor řízení rizik zadavatele a koordinátor řízení rizik zpracovatele. Jelikož byli tito dva koordinátoři také členy týmu zadavatele a zpracovatele, což jsou dva hlavní vlastníci rizik, monitorovali také přidělená rizika dle registru rizik.

Postupy monitorování a průběžné kontroly rizik

Koordinátor řízení rizik zadavatele a koordinátor řízení rizik zpracovatele průběžně monitorovali a vyhodnocovali výskyt rizikových událostí v procesu tvorby strategie. Jelikož se podařilo všechna rizika eliminovat před zahájením prací a žádná se v průběhu procesu tvorby nevyskytla, nebylo nutné, aby výše uvedení koordinátoři navrhovali další opatření a svolávali projektový tým strategie a následně Krajskou koordinační skupinu pro tvorbu strategie

Registr rizik tvorby strategie

Číslo	Skupina rizik	Riziko	Pravděpodobnost výskytu (1 až 5, 1 = nejnižší)	Dopad (1 až 5, 1 = nejmenší)	Významnost = P*D	Opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
1	Organizační riziko	Nedostatečné pokrytí potřeb regionálních aktérů při tvorbě strategie	4	3	12	Analýza stakeholderů a zpracování komunikační strategie včetně postupné participace reprezentativních regionálních aktérů	zpracovatel
2	Věcné riziko	Nereálné nastavení návrhové části strategie jako územního, rozvojového a koncepčního dokumentu veřejné správy	3	3	9	Nutnost vypracování navazujícího akčního plánu (Program rozvoje kraje) ve vazbě na EU 2014-2020 se zapojením regionálních aktérů	KHK, Krajský úřad KHK (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, zpracovatel
3	Organizační riziko	Absence odborných kapacit pro zpracování strategie	2	4	8	Zajištění odborných prací Odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací KÚ KHK ve spolupráci s externím zpracovatelem	Krajský úřad Královéhradeckého kraje (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací)
4	Technické riziko	Absence vstupních dat a informací při zpracování analytické části	2	4	8	Kombinace relevantních primárních a sekundárních dat dle metodiky zpracování strategie	zpracovatel
5	Věcné riziko	Nekoordinovaný postup tvorby strategie	2	3	6	Vhodné nastavení metodiky tvorby strategie	zpracovatel
6	Finanční riziko	Nedostatek finančních prostředků na zajištění tvorby strategie	1	5	5	Vyčlenění finančních prostředků v rámci rozpočtu Královéhradeckého kraje	Královéhradecký kraj
7	Právní riziko	Negativní vliv strategie na životní prostředí	1	5	5	Zpracování posouzení vlivu strategie na životní prostředí (SEA)	Krajský úřad KHK (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací), externí zpracovatel posudku SEA
8	Organizační riziko	Neschválení strategie orgány kraje do konce roku 2013 jako jedné z podmínek přípravy KHK na období EU 2014-20	1	5	5	Nastavení harmonogramu tvorby včetně průběžného informování	KHK, Krajský úřad KHK (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací), zpracovatel
9	Právní riziko	Použití (zveřejnění) chráněných dat	1	3	3	Koordinátor týmu tvorby strategie průběžně kontroluje použití a zapracování dat	zpracovatel, koordinátor tvorby

2. Analytická část

2.1. Problémová analýza

Problémová analýza vychází z analytických (profil kraje, PESTLE analýza, vnější strategický rámec) a evaluačních výstupů a pojmenovává hlavní problémy a bariéry rozvoje v daném rozvojovém kontextu. Ty jsou členěny dle pěti klíčových oblastí, na které by se měl kraj zaměřit při stanovení své rozvojové strategie:

- Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch
- Dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost
- Zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost, kultura a volný čas
- Životní prostředí, technická infrastruktura, zemědělství
- Veřejná správa, spolupráce, regionální disparity

2.1.1. Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch

Ekonomika Královéhradeckého kraje vykazuje v mezikrajském srovnání (HDP/obyvatele) vysokou výkonnost. Průmyslová centra jsou soustředěna do velkých měst a průmyslových zón. Stabilita ekonomické základny je dána vysokým podílem zpracovatelského průmyslu na hrubé přidané hodnotě regionu a vysokým podílem strojírenských oborů (výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení), výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru na celkových tržbách průmyslu kraje. Jistou nevýhodou je, že pobočky nadnárodních koncernů neumisťují do kraje počátek hodnotového řetězce v podobě center výzkumu a vývoje, ale spíše konečné fáze řetězce např. ve formě kompletačních nebo logistických provozů. Královéhradeckému kraji jako celé ČR obecně se ovšem postupně vyčerpává konkurenční výhoda v podobě geografické lokace a levnější pracovní síly. To se promítá do nízké investiční aktivity v mezikrajském srovnání (jak příliv zahraničních investic, tak tvorba fixního kapitálu). Stále nedostatečně implementovaný přechod na znalostní ekonomiku taženou inovacemi, se projevuje v riziku postupné ztráty konkurenceschopnosti regionu. Začleňování českých firem do globálních hodnotových řetězců není optimální. Je třeba posílit podporu realizace domácích (zahraničních) investic v kraji (obory s vysokou přidanou hodnotou, high-tech a strategické služby) a udržet/rozvíjet klastrové iniciativy v kraji. Rizikem je pokračující růst oborů s nízkou přidanou hodnotou (nenáročných na znalosti a dovednosti). V rámci vnějších vztahů se krize projevila v propadu poptávky po exportu z kraje a snížením ekonomické výkonnosti v letech 2008-2009. Z hlediska struktury je export z kraje nad úrovní ČR hlavně v segmentu strojů a dopravních prostředků. Dosud ovšem přetrvává exportní závislost na zemích EU (hlavně Německo) s postupně se zvyšující snahou o přeorientování exportu na destinace mimo Evropskou unii. Ekonomický systém kraje byl a je ovlivňován vývojem vnější ekonomické situace (ČR, EU, svět) se všemi negativními dopady na hospodářství. Nestabilita vnějšího makroekonomického prostředí a finančních trhů znemožňuje dlouhodobější predikce vývoje.

Regionální inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje je svými parametry v rámci ČR na průměrné úrovni. Systém těží z historického zaměření akademické sféry (lékařství, farmacie, pedagogika, IT a management) podpořeného působením Fakultní nemocnice v Hradci Králové a dalších výzkumných organizací. Zprostředkující subjekty jsou zastoupeny dvěma vědeckotechnickými parky a nově vzniklým centrem pro transfer biomedicínských technologií; v kraji také operuje mnoho klastrů a roste počet pracovišť výzkumu a vývoje. Nesoulad ve struktuře zaměření akademické a firemní sféry v regionu je jednou z příčin nedostatečné provázanosti těchto dvou sektorů. Pro-inovační firmy jsou často nuceny spolupracovat s výzkumnými organizacemi mimo kraj. Tomuto jevu nahrává také nepřítomnost akademického sektoru technického zaměření v regionu. Výše uvedené faktory (společně s málo provázaným akademickým a firemním sektorem) se synergicky projevují v nízkých celkových výdajích na výzkum a vývoj, nízkém počtu zaměstnanců ve vý-

zkumu a vývoji a slabém komerčním využití výsledků výzkumu a vývoje v mezikrajském srovnání. Zároveň na regionální inovační systém dopadá negativně vývoj v kontextu celé ČR. Jedná se především o odliv pracovníků výzkumu a vývoje mimo kraj; do nově budovaných výzkumných center. Udržení kvalitních lidských zdrojů v regionu se jeví do budoucna jako klíčové. Na koncepční úrovni se projevuje neschopnost/neochota ČR identifikovat a zacílit na omezený okruh globálně konkurenceschopných výzkumných a inovačních oborů, a těmto přizpůsobit strukturu vědecké a vzdělávací soustavy, finanční i nefinanční nástroje a kooperaci s firemním sektorem. Svým dílem může přispět také veřejná správa. Zatím není dostatečně rozšířena poptávka veřejného sektoru po inovativních řešeních (nejlepší dostupné technologie, inovativní služby, produkty a procesy).

Míra nezaměstnanosti jako jeden ze základních ukazatelů trhu práce je v Královéhradeckém kraji územně vnitřně diferencovaná. Nižších hodnot nabývá v hlavním městě regionu a bývalých okresních městech. Obecně je tato míra za kraj dlouhodobě pod průměrem České republiky. Negativním jevem je celkově klesající podíl ekonomicky aktivní populace a v rámci ČR dlouhodobě nižší průměrná hrubá zda v kraji. Z hlediska oborového rozložení pracovní síly je pozitivní vysoká zaměstnanost v progresivních oborech (zdravotnictví, strojírenství, výroba textilií a gumárensko-plastikářský). Naopak přetrvávající nízká zaměstnanost ve znalostně náročných oborech může mít negativní vliv na udržení konkurenceschopnosti. Úroveň průměrné mzdy je v mezikrajském srovnání bohužel vyšší v odborně méně náročných oborech a nižší v náročnějších povoláních. V důsledku čehož jsou odborní pracovníci nuceni odcházet z pracovního trhu kraje jinam, za vyšší mzdou. Strukturálním problémem kraje i celé ČR je pokračující nesoulad mezi požadavky trhu práce a nabídkou kvalifikovaných pracovních sil. Doposud podceňovaným faktorem je rozvoj spolupráce akademického sektoru s firemní sférou jako impuls pro růst zaměstnanosti středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Jelikož v kraji roste zaměstnanost v terciéru, je zde stále nevyužitý potenciál pro další rozvoj segmentu služeb s vyšší přidanou hodnotou; převážně v ICT jako průřezovém odvětví, kdy v kraji je přítomna vysoká škola se zaměřením na informatiku a operuje zde mnoho IT firem.

Z hlediska školství a vzdělanosti nepatří Královéhradecký kraj ve srovnání s ostatními kraji České republiky mezi vyloženě problémové regiony. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním tu roste obdobným tempem jako v ostatních krajích, problémem je pouze nerovnoměrnost vzdělanosti struktury obyvatel v rámci kraje, kdy venkovské a periferní regiony vykazují výrazně nižší úroveň vzdělanosti. Kraj nabízí poměrně pestrou nabídku vysokoškolských studijních oborů, jejich strukturu však nelze považovat za optimální, protože zde absentují technické obory, tudíž se nabídka oborů prozatím nedokáže plně přizpůsobit potřebám trhu práce. Středoškolské a vyšší odborné vzdělání v Královéhradeckém kraji poskytuje velké množství škol. Oborová nabídka je velmi široká, nedostačující je to s jejich dostupností z periferních oblastí. Mateřské a základní školství disponuje hustou sítí zařízení, s ohledem na demografický a ekonomický vývoj je však ohroženo nutnými optimalizacemi, což může některým obyvatelům venkovských regionů ztížit situaci. Ze specifických problémů v rámci vzdělávání je možné zmínit dále také nedostatečný zájem o učební obory a nedostatečné přizpůsobení vzdělávacího systému specifickým požadavkům na integraci rozdílně nadaných žáků. Z toho vyplývá, že značné rezervy pro další rozvoj školství v kraji spočívají v lepší provázanosti struktury středního a učňovského školství s potřebami trhu práce, k čemuž je zapotřebí dosažení lepší koordinace zainteresovaných subjektů na všech stranách. Občanům, kteří již nespadají do věkové kategorie žáků a studentů, pomůže další rozvoj systému celoživotního vzdělávání a systémů uznávání kvalifikací a certifikace pro zvýšení zájmu podniků o další vzdělávání zaměstnanců. Využívání informačních a komunikačních technologií na území Královéhradeckého kraje je trvale na vzestupu a pohybuje se nad průměrem ČR. V těchto statistikách včetně celkové vybavenosti informačními technologiemi patří Královéhradeckému kraji přední místo mezi všemi kraji.

I přes klesající trend, je návštěvnost a intenzita cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji v rámci České republiky stále vysoká. Infrastruktura cestovního ruchu (ubytovací zařízení, kulturní dědictví, cyklo/pěší trasy apod.) je rozvinuta, ale cestovní ruch je stále příliš soustředěn pouze do několika nejvýznamnějších center. Projevující se sezónní výkyvy v intenzitě cestovního ruchu souvisí s nedostatečnou celoroční vytížeností turistické infrastruktury. Kraj nevyužívá plně svého potenciálu cestovního ruchu, což se projevuje například v nedostatečné implementaci moderních trendů jako je propojení sítě cyklostezek a cyklotras, společná přeshraniční propagace nebo nabídka ucelených, efektivně marketingově podpořených, produktů cestovního ruchu cíleně orientovaných na různé skupiny klientů. Stále také není dostatečně využit potenciál lázeňských středisek a alternativních forem turistiky pro spoluvytváření unikátní image regionu. Nepřítomnost památek zapsaných na seznamu kulturních památek UNESCO snižuje atraktivitu regionu pro určité skupiny zahraničních i domácích turistů. Organizační struktura koordinace rozvoje cestovního ruchu (destinační management) je funkční, ale není dosud dostatečně stabilní, především z hlediska systémového financování. Nejsou stanoveny kompetence na úrovni kraj – regiony či turisticky významná území – informační centra a dochází k tříštění finančních prostředků, s tím souvisí i neexistence stabilní a tradiční značky cestovního ruchu.

2.1.2. Dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost

Královéhradecký kraj patří mezi regiony s hustou silniční sítí, ale s nízkým podílem dálnic a rychlostních silnic. Kraji chybí přímé kapacitní napojení na sousední regiony, resp. na evropskou dopravní síť, a to z důvodu teprve rozestavěné dálnice D11 a nedostatku navazujících rychlostních komunikací (R11 a R35). Proto je také existující síť regionálních silnic I. třídy přetížena v některých trasách tranzitní dopravou, což má výrazný negativní vliv na životní prostředí obyvatel. Regionální silniční síť, která je převážně tvořena silnicemi II. a III. tříd, je spravována Královéhradeckým krajem. Problémem je stále špatný stav a technická zanedbanost regionální silniční sítě odrážející se v nedostatečných parametrech, dopravních závadách včetně nedostatečné kapacity nebo kvality. Hustota i délka této sítě znamená značné náklady na její údržbu, jež jsou dále ovlivňovány členitostí (hornatostí) území a klimatickými podmínkami. Přes značné vynaložené prostředky z rozpočtu kraje i dotací z EU je technický stav silniční sítě stále nevyhovující. I v Královéhradeckém kraji neustále roste počet silničních dopravních prostředků, což kopíruje celorepublikový trend. Neustálý nárůst automobilové dopravy osobní, ale i nákladní má negativní dopad na komunikační síť (zvýšená četnost dopravy, přetěžování komunikací, nedostatek parkovacích míst) a na životní prostředí. Většina silniční sítě je téměř trvale přetížena. Značný počet měst v kraji nemá vyřešen průjezd městem, řešený případným obchvatem. Plánované investice často zpožďuje řada příčin - nedostatek financí, nedořešené vlastnické vztahy pozemků či vleklé rozpravy ohledně výběru nejvhodnější varianty řešení.

Železniční síť v Královéhradeckém kraji patří svojí hustotou v rámci ČR k nadprůměrným. Strategicky důležitá je blízkost a návaznost na modernizovanou vysokorychlostní trať v sousedním pardubickém regionu, která je součástí mezinárodního tranzitního železničního koridoru. Vzhledem k tomu, že železniční síť pokrývá rozhodující přepravní směry v kraji, do budoucna se neuvažuje s jejím rozšiřováním. Počítá se však s rekonstrukcí a modernizací regionálních či lokálních úseků, které neodpovídají daným parametrům. Značný je totiž podíl lokálních tratí s parametry, které nevyhovují současným přepravním nárokům. Technický stav a parametry mnoha železničních tratí v kraji nevyhovují potřebám a požadavkům na veřejnou dopravu ani v současnosti, a tím spíše nepostačí v budoucnosti. Ke zlepšení stavu jsou nezbytné investice do modernizace současných tratí, popřípadě i výstavba nových úseků. Zastaralý vozový pak a dlouhé jízdní doby pak výrazně snižují konkurenceschopnost železniční dopravy ve srovnání se silniční přepravou.

Letecká doprava má na území Královéhradeckého kraje pouze doplňkovou funkci. Regionální letiště jsou určena především pro sportovní lety. Největší a nejvýznamnější letiště je bývalé vojenské letiště se statutem neveřejného mezinárodního letiště v Hradci Králové. Dále jsou v kraji provozovány 3 heliporty pro leteckou záchrannou službu – v Hradci Králové, Trutnově a Náchodě. Významným faktorem je blízkost veřejného mezinárodního letiště v Pardubicích, které je jedním z pěti páteřních letišť České republiky a má statut veřejného mezinárodního letiště. Jeho předností je výhodná geografická poloha v centru ČR a lokalizace v hradecko-pardubické aglomeraci.

Vodní doprava nadregionálního významu v Královéhradeckém kraji využívána není. Nejvýznamnější řeka Labe, která je zahrnuta do transevropské sítě vodních cest, je splavněna pouze v části sousedního Pardubického kraje. Předpokladem skutečně významného využití této dopravní cesty je splavnění úseku Labe z Chvaletic do Pardubic. Prodloužení labské vodní cesty do Hradce Králové je zařazeno do Koncepce rozvoje vodní dopravy v ČR, která je připravena Ředitelstvím vodních cest ČR. Možnost splavnění Labe z Pardubic do Hradce Králové a dále směrem proti proudu je možné pouze pro rekreační účely, ale dalšímu rozvoji brání překážky především ve formě jezů bez plavebních komor. Ostatní lodní doprava v regionu má charakter výletní osobní dopravy.

V souladu s významným rozvojem a zvyšující se popularitou cyklistické dopravy je značná pozornost věnována vytyčování, budování a vyznačování cyklotras. Samostatným prvkem cyklistické dopravy jsou cyklostezky, které se v posledních letech výrazně rozrůstají. Ty jsou tvořeny samostatnou komunikací určenou pro cyklistický provoz. Zpravidla jsou však vedeny v souběhu se silniční komunikací zatíženou nadměrným automobilovým provozem, a proto jsou pro cyklisty nevhodné až nebezpečné.

Postupné zlepšování dopravní obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou v Královéhradeckém kraji je realizováno pomocí optimalizace a rozvoje dvou integrovaných dopravních systémů (IREDO a VYDIS). Počet autobusových spojů včetně počtu přepravených osob veřejnou autobusovou dopravou v rámci Královéhradeckého kraje roste, naopak klesá počet vlakových spojů včetně počtu cestujících přepravených osobní železniční dopravou. Stále přetrvává plošná nerovnoměrnost dopravní obslužnosti především v okrajových oblastech kraje a nedostatečné plošné využití kombinované osobní přepravy (P+R, B+R, K+R).

Výkony silniční i železniční nákladní dopravy v Královéhradeckém kraji za poslední roky klesají. Systém kombinované dopravy zatím není v kraji dostatečně rozvinut (vzhledem ke stávajícímu charakteru dopravní sítě převážně regionálního charakteru). Z významných dopravních cest vhodných pro využití kombinovanou dopravou je možno uvést připravovanou dálnici D11 včetně R11 a R35, v sousedním Pardubickém kraji I. železniční koridor a mezinárodní vodní cestu po Labi a jeho plánované splavnění do Pardubic s navazujícím logistickým centrem, jehož součástí bude také přístav.

2.1.3. Zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost, kultura a volný čas

Vzhledem k současným demografickým trendům, zejména stárnutí populace a zvyšující se naděje dožití v kraji i celé ČR, jsou významnou cílovou skupinou sociálních a zdravotnických služeb senioři, kteří budou z důvodu věku nebo zdravotního stavu vyžadovat zajištění svých potřeb prostřednictvím odborné sociální nebo zdravotnické služby. Průměrné procento pracovní neschopnosti, které měří vliv zdraví na práceschopnost obyvatelstva, je ale jedno z nejnižších v celé ČR. Celkové výdaje na zdravotnictví a sociální služby však každoročně rostou.

V oblasti zdraví a zdravotnictví Královéhradecký kraj patří mezi kraje s vyšším počtem zdravotnických lůžek s přepočtem na počet obyvatel, ale má relativně nedostatečný počet lůžek ve vybraných oborech včetně ná-

sledné ošetřovatelské péče. Tuto skutečnost způsobuje především přítomnost nadregionální Fakultní nemocnice Hradec Králové. Kraj má proto relativně vysoký počet akutních lůžek ve srovnání s ostatními kraji, které FN nemají. Přítomnost tohoto vysoce kvalitního a odpovídajícím způsobem hrazeného centra snižuje disponibilitu finančních zdrojů pro menší oblastní a městské nemocnice. V Královéhradeckém kraji jako celku je stále potenciál v lepším využití zdravotních lůžek, což je ovlivněno rolí FN HK, která plní spádové centrum pro další kraje. Průměrná délka ošetřovací doby mírně klesá, ale je stále nejvyšší v rámci celé ČR.

Královéhradecký kraj patří mezi kraje s nejvyšším počtem lékařů v přepočtu na počet obyvatel (role FN HK) a jejich počet za poslední roky stále roste. Téměř polovina těchto lékařů pracuje v samostatných ambulancích převážně jako specialisté a to zejména na území města Hradce Králové. Přednemocniční neodkladnou péči na území kraje zajišťuje Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje tak, aby byla zajištěna dostupnost péče do 15 minut. Dostupnost některých, zejména příhraničních a horských oblastí je zajištěna smluvně s okolními kraji.

Struktura sítě zdravotnických zařízení v kraji se v posledních letech výrazně nemění, zajištění primární péče zůstává dlouhodobě stabilní. Síť zařízení ústavní péče v roce 2010 tvořilo v kraji celkem 10 nemocnic a 17 odborných léčebných ústavů. Zdravotnická zařízení jsou umístěna rovnoměrně po celém území kraje. Fakultní nemocnice Hradec Králové je nejvýznamnější zdravotnické zařízení s nadregionální působností a náleží též k největším a nejvýznamnějším zdravotnickým zařízením v celé republice. Zdravotnický holding Královéhradeckého kraje v roce 2012 sdružoval pět nemocnic (Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Dvůr Králové nad Labem).

Působnost zdravotnických zařízení a zařízení sociální péče není v oblasti následné péče stále jednoznačně stanovena, proto je nezbytné řešit tuto situaci a mezi první kroky by měla patřit účinnější spolupráce a koordinace zdravotní a sociální péče.

V Královéhradeckém kraji je zajištěna dostupnost základních sociálních služeb. Základní sociální péče se dostává všem obyvatelům v kraji. Území kraje je členité, což ovlivňuje dostupnost a nákladnost sociálních služeb. V současné době dochází k rozšiřování služeb sociální péče a služeb sociální prevence, což je ovlivněno obecně měnící se socioekonomickou a demografickou situací v celé společnosti. Ovšem pokrytí některými typy sociálních služeb je na území kraje nerovnoměrné. Síť rezidenčních služeb pro osoby se zdravotním postižením vyžaduje postupnou transformaci směrem k podpoře života v komunitě. I nadále však v síti služeb chybí některé pobytové služby pro specifické cílové skupiny. Současným trendem sociálních služeb je stálý růst výkonů, nákladů i příjmů. Roste počet osob, které potřebují sociální péči, což zvyšuje náklady na její poskytování. Nezastaví-li se setrvalý pokles státních dotačních prostředků sociálním službám, není možné stávající rozsah a kvalitu služeb sociální péče zachovat. Je připravován model víceletého financování sociálních služeb v kraji.

Sociálně patologické jevy nepředstavují pro Královéhradecký kraj závažný problém. Kraj patří v této oblasti mezi lépe hodnocené. Počet trestných činů zaznamenává klesající tendenci, jejich objasněnost je v rámci ČR nadprůměrná. Stále však představuje problém přetrvávající exkluze určitých sociálních skupin. Na území kraje existují sociálně vyloučené lokality. Nadnárodním negativním trendem je také nárůst určitých rizik a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel.

Kultura je v Královéhradeckém kraji zastoupena velkým množstvím muzeí, galerií, knihoven, koncertních prostor, pravidelných i nepravidelných akcí různého rozsahu a tak dále. Omezením většiny kulturních institucí na území Královéhradeckého kraje jsou limitující finanční a personální, ale i prostorové podmínky. Následkem toho je například špatný stavebně technický stav řady kulturních domů, knihoven a muzeí, nedostatečná prezentace kulturního dědictví navenek, omezená nabídka kulturně vzdělávacích programů apod. Problémem je také velká nerovnoměrnost v nabídce kulturních aktivit, a tedy koncentrace kulturní nabídky do velkých center a pokles nabídky kulturního vyžití v menších městech a na venkově. Tuto funkci zde zastávají pouze místní dobrovolné spolky, které často nemají ke své práci potřebné technické a ekonomické zázemí.

V oblasti volnočasových aktivit a sportu zde působí též nepřeberné množství organizací zaměřených na děti, mládež i dospělé. Existuje zde řada středisek volného času, silné zastoupení zde mají zájmová sdružení, spolky a sportovní kluby. Častým problémem těchto organizací je ale nedostatečné zázemí pro provozování jejich činnosti, zejména v malých obcích.

2.1.4. Životní prostředí, technická infrastruktura, zemědělství

Ve srovnání s ostatními kraji ČR náleží Královéhradecký kraj k regionům s relativně kvalitním životním prostředím. Regionálně se na území kraje diferencují lokality se zhoršenou kvalitou životního prostředí až prostředí narušená (hřebenové partie hor, průmyslové oblasti Polabí). Vyskytují se regionální problémy v důsledku hospodářského využití území modifikovaného sídelní strukturou.

Území Královéhradeckého kraje disponuje výjimečně bohatými zdroji podzemních a povrchových vod, kterou jsou v určitém stupni ochrany. Postupnou výstavbou ČOV pro všechny rozhodující zdroje znečištění se stav jakosti vody v řekách na území kraje v posledních letech podstatně zlepšil. Ke zlepšení kvality vod přispěl také útlum průmyslové a zemědělské výroby. Lokálně dochází ke zvyšování eutrofizace vod, která se projevuje zejména rozvojem mikroskopických organizmů rozptýlených ve vodě. Z hlediska odtokových poměrů trvají problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území, v jehož důsledku mohou vznikat povodně. Povodně jsou pro kraj největším nebezpečím z oblasti přírodních katastrof. Kapacita podzemních a povrchových zdrojů vody je zatím dostatečná a pokrývá potřeby kraje. Kraj se však potýká s obtížným získáním dostatečně kapacitních zdrojů vody v blízkosti velkých sídel. Královéhradecký kraj má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Ze všech okresů regionu výrazně v podílu připojených obcí i obyvatel zaostává okres Jičín. Napojení obyvatel na veřejné vodovody se tak dá charakterizovat jako dobré, stále ale existují především lokální problémy s kvalitou a zajištěním dostatečného zdroje pitné vody pro období sucha a problémy se zajištěním zdroje pro případ katastrof a krizových situací, jako byly povodně.

V odvodu a čištění odpadních vod Královéhradecký kraj zaostává za celostátními průměry podílu připojených obcí i obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod a patří tak k méně vybaveným krajům veřejnými kanalizacemi a čistírnami odpadních vod. Neuspokojivé postavení Královéhradeckého kraje je dáno velkým počtem malých obcí do 1 000 obyvatel, které nejsou odkanalizovány vyhovujícími kanalizačními systémy. Mezi jednotlivými regiony jsou poměrně výrazné rozdíly v podílu trvale bydlících obyvatel napojených na kanalizaci. Nejmenší podíl připojených obcí vykazuje okres Jičín, nejmenší podíl připojených obyvatel okres Rychnov nad Kněžnou.

I přes krátkodobé poklesy a stagnace, v dlouhodobém horizontu trvale roste produkce odpadů (komunálního i průmyslového). Zvyšuje se ale podíl separovaného odpadu, který je druhotně využíván. Největší podíl z podnikových odpadů tvoří odpady ze zpracovatelského průmyslu a ze stavebnictví. Vzniklý komunální i podnikový odpad je likvidován převážně skládkováním. Motivace k omezování produkce odpadů jsou

nedostatečné, např. třídění komunálních odpadů, obalová politika, úspory energií a využití alternativních zdrojů energie. Ke změně této situace přispívá v poslední době několik projektů a kampaní na zvýšení environmentálního cítění občanů i podnikatelských subjektů v pohledu zejména separace odpadů.

Lokálně se v Královéhradeckém kraji vyskytují staré ekologické zátěže a devastace. Nejčastěji se jedná o staré skládky odpadů a o lokální znečištění půdy v důsledku průmyslové nebo zemědělské činnosti. Rekultivace a sanace těchto míst je velmi náročná a složitá a probíhá v nedostatečné míře.

Královéhradecký kraj se řadí k regionům s relativně čistým ovzduším. Především aglomerace a velká města se lokálně potýkají s nárůstem emisí oxidu dusíku, oxidu uhelnatého a nárůstem hluku. Tento nárůst je způsoben převážně automobilovou dopravou a jejím mnohdy nevhodným tranzitním vedením přes centra měst a obydlené lokality. V kraji nejsou lokalizovány velké zdroje znečištění s výrazným negativním vlivem na kvalitu ovzduší. Kvalita ovzduší je ovšem teritoriálně diferencovaná. Území kraje je zatíženo emisemi z lokálních i z dálkových zdrojů, i když jejich vliv je díky odsíření v posledních letech již podstatně nižší. Ke zlepšení kvality ovzduší v obcích došlo také výrazným zvýšením plynofikace domácností. Nedořešeny však zůstávají mnohé střední a malé zdroje znečištění.

Na území Královéhradeckého kraje je věnována vysoká pozornost ochraně přírody a krajiny. Nacházejí se zde všechny typy velkoplošné i maloplošné legislativní ochrany krajiny (NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP, Natura 2000 – evropsky významné lokality a ptačí oblasti). Nejvýznamnějším chráněným územím v Královéhradeckém kraji je Krkonošský národní park s biosférickou rezervací. Chráněná území zaujímala v roce 2010 více než 1/5 plochy kraje. Bohužel, často dochází ke střetu ekonomických a ochranářských aktivit.

Krajina je poznamenána nevhodnou antropogenní činností. Celkově je snížena biodiverzita a tím i ekologická stabilita krajiny. Dochází k vysoké fragmentaci krajiny především výstavbou liniových staveb a jsou narušovány původní ekosystémy. Velkým problémem je suburbanizace a s tím související vysoký podíl znehodnocené kvalitní zemědělské a lesní půdy především za účelem výstavby. Především v horských oblastech dochází k výraznému poškození lesů vlivem imisní zátěže a vlivem nevhodné druhové a věkové skladby lesních ekosystémů a způsobu hospodaření v nich.

Celková spotřeba energie v Královéhradeckém kraji stále stoupá. Území nepatří k energeticky náročným průmyslovým regionům, přesto však nemá pokrytu stávající spotřebu elektrické energie vlastní výrobou a je tak závislé na systémech dálkových rozvodů. Zásobování elektrickou energií je z hlediska nejen současného odběru, ale i výhledových potřeb v podstatě dobře zajištěno. Z hlediska budoucí spotřeby a také zvýšené spolehlivosti a kvality dodávky elektrické energie bude třeba řešit částečnou zastaralost sítě.

Stávající decentralizované zdroje tepla provozované na fosilní paliva jsou častým zdrojem znečištění přízemní vrstvy atmosféry, v některých případech překračují emisní limity a omezují tak kvalitu života obyvatel. Aby nedocházelo ke zhoršování životního prostředí a čistoty ovzduší v důsledku spalování fosilních neobnovitelných paliv, je třeba především snižovat energetickou náročnost objektů a v periferních lokalitách postupně nahrazovat fosilní neobnovitelná paliva obnovitelnými druhy paliv. Současně je třeba usilovat o vyšší uplatnění vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla.

Na území kraje je však mnoho obcí, které také zatím nejsou plynofikovány. Nižší stupeň plynofikace vykazuje oblast Rychnovska, Jičínska, Kopidlnska a Libáňska. Jednou z hlavních příčin zpomalení dalšího rozvoje plynofikace obcí v současné době je jednak technicko - ekonomická náročnost výstavby plynovodů v řídčeji osídlených regionech, jako např. v oblasti Orlických hor, tak i menší zájem obyvatel o připojení vzhledem

k vývoji ceny zemního plynu a jejího dalšího růstu ve srovnání s cenami uhlí. Proto je možno i v těchto oblastech uvažovat o alternativních zdrojích.

Využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie v kraji má velmi nízký podíl. Velký rozvoj fotovoltaických elektráren v posledních letech byl pozastaven. Ve Vrchlabí se realizuje unikátní projekt inteligentních sítí Smart Grids. V kraji pracuje také několik bioplynových stanic a malých vodních elektráren. Plošné uplatnění alternativních zdrojů energie se nepředpokládá. Připravovaná legislativa by měla v budoucnu umožnit spalování odpadů pro energetické využití (experimentálně se zkouší v elektrárně Trutnov-Poříčí).

Zemědělství v Královéhradeckém kraji prochází dlouhodobě procesem konsolidace. Počet zemědělských producentů klesá, přičemž intenzita rostlinné a živočišné produkce je stále nad průměrem České republiky. Z hlediska pracovní síly je podíl zaměstnanosti v primáru regionu stabilní, ovšem práce v zemědělství není pro mladší generace příliš zajímavá, což se projevuje nízkým podílem mladší pracovní síly na zaměstnanosti v zemědělství regionu. Z hlediska sektorového rozdělení se snižuje podíl primáru na výstupu ekonomiky regionu. V rámci jednotného vnitřního trhu EU se snižuje konkurenceschopnost zemědělské produkce regionu v důsledku importu levnějších komodit. Což postupně může vést k prohlubování ztráty produkční potravinové soběstačnosti regionu (potažmo státu). Další snižování konkurenceschopnosti zemědělských producentu v regionu lze očekávat v rámci reformy Společné zemědělské politiky EU 2014-2020, kde jsou v původním návrhu obsažena některá, pro české producenty, limitující opatření. Nevyužitý potenciál sektoru je v rozvoji ekologického zemědělství a mimoprodukční funkce zemědělství (např. agroturistika).

2.1.5. Veřejná správa, spolupráce, regionální disparity

Nejvýznamnějším determinantem vyváženého rozvoje regionu je bezesporu ekonomická situace, dostatek financí na všestrannou stimulaci rozvojových aktivit, jakož i efektivní nakládání s nimi. Jestliže region vykazuje z prostorového hlediska různá fyzickogeografická a sociálněgeografická specifika, jež mají potenciál vytvářet bariéru vůči rovnoměrnému a vyváženému rozvoji všech subregionů, je zapotřebí zvolit takový přístup, který bude tyto bariéry co nejúčinněji odstraňovat. Tyto přístupy opět narážení především na ekonomické limity, přesto lze jejich pozitivní dopad v jakýchkoli podmínkách maximalizovat kladením důrazu na pružnou a efektivní veřejnou správu, schopnost koordinace, komunikace a volbu vhodné strategie rozvoje území.

Královéhradecký kraj může z hlediska prostorově i tematicky vyváženého rozvoje a správy regionu poměrně stabilně stimulovat rozvojové aktivity mimo jiné díky stabilnímu podílu nedaňových příjmů na celkovém rozpočtu kraje a nízkému ukazateli dluhové služby kraje.

Území Královéhradeckého kraje vykazuje velký rozvojový potenciál díky významné koordinaci místních aktérů zejména prostřednictvím husté sítě dobrovolných svazků obcí i místních akčních skupin, jejichž aktivita je však zároveň determinována rozpočtovou a dotační politikou státu, tedy přísunem financí pro realizaci projektů a dalších aktivit.

Z hlediska rozmístění růstových pólů regionálního rozvoje lze za výhodnou považovat polohu Hradce Králové jako nadregionálního centra (toto centrum spoluutváří též se sousedními Pardubicemi), které má výhodnou polohu, spádovost i napojení na hlavní město a některá další centra v České republice. Dalším výhodným faktorem je existence dalších, poměrně rovnoměrně rozmístěných, regionálních center (zejména bývalá okresní města) a ve shodném kontextu též existence rozvojových oblastí s růstovým potenciálem definované v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje. Na druhou stranu se na území kraje nachází regiony se specifickými problémy definované v dokumentech na krajské i celostátní úrovni (specifické oblasti, hospodářsky slabé regiony, periferní území, venkovské lokality).

Výše zmíněné finanční a územní aspekty též přinášejí řadu negativ, která je pro dosažení skutečně vyváženého územního rozvoje zapotřebí v budoucnu eliminovat. Přestože je síť dobrovolných svazků obcí poměrně hustá, řada svazků se potýká s nedostatkem financí, což vede k menší motivaci a zákonitě též ke snižující se intenzitě aktivity. Venkovské a periferní regiony se stále potýkají s celou řadou problémů, částečně strukturálního charakteru. Je zde vysoká územní diferenciace nezaměstnanosti, celkově nižší úroveň vzdělanosti v porovnání s regionálními centry, což souvisí také s horší dostupností některých typů školských zařízení v těchto regionech. Tyto problémy jsou z hlediska příčin a důsledků vzájemně provázány a jako celek především souvisí jednak s demografickými problémy, které se promítají do neudržitelnosti mateřského a základního školství, a samozřejmě především s celkovou hospodářskou situací v regionech. Z důvodu odlehlosti některých oblastí, mnohdy navíc s připočítáním jejich terénních specifik (horské oblasti) je zde nerovnoměrné pokrytí službami sociální péče a navíc je zde i hůře dostupná zdravotnická péče, což navíc souvisí s dopravní infrastrukturou, dopravní obslužností, technickou vybaveností jednotlivých poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb a tak dále.

Přestože došlo v uplynulých dvou desetiletích obecně ke zlepšení kvality životního prostředí, především z hlediska čistoty vod a ovzduší, stále se Královéhradecký region potýká s lokálními problémy různého charakteru, jakož i se stále se zvyšujícím znečištěním vlivem stoupající intenzity dopravy v aglomeracích a regionálních centrech.

V současné době vyvstává řada znepokojujících globálních, případně celoevropských či celostátních faktorů (charakteru globálních krizí), které jsou významnou hrozbou pro rozvoj Královéhradeckého regionu a jejichž vývoj z této úrovně prakticky nelze ovlivnit. Přesto je zapotřebí vynaložit všechny síly a vyjednávací potenciál regionů na zefektivnění legislativního systému v České republice, který je, vedle své přebujelosti a nepřehlednosti, stále ještě v kolizi s mezinárodním právním řádem. V této souvislosti je též zapotřebí bojovat o posílení pozice krajů v rámci Asociace krajů ČR pro vyjednávání legislativních podmínek a dalších výhod. Jestliže se podaří překonat dluhovou krizi Evropské unie a provázat rozvojové směry na národní i krajské úrovni s rozvojovými prioritami celoevropskými, může to významně přispět k celkové hospodářské a společenské stabilizaci regionu a založit tak trvalý ekonomický růst.

Na úrovni subregionů je žádoucí co nejužší spolupráce mezi místními aktéry navzájem i mezi jednotlivými úrovněmi hierarchie územní správy. Realizace společných přesně zacílených rozvojových projektů se jeví jako efektivnější než jejich individuální řešení a přístup v důsledku nedostatečné koordinace a nedostatečné vůle ke spolupráci. Za účelem sběru nových zkušeností, jakož i předávání zkušeností již aplikovaných do méně rozvinutých regionů s výhledem budoucí výhodné spolupráce, je žádoucí maximálně podporovat spolupráci Královéhradeckého kraje se zahraničními regiony. Kromě těchto profitů tato aktivita též významně posílí image celého regionu a může zprostředkovat cenné kontakty a budoucí spolupráci i třetím stranám, například místním podnikatelům.

V souvislosti s již zmíněnou ekonomickou, politickou, ale dá se říci i společenskou a kulturní krizí, bude v následujících letech Královéhradecký kraj, stejně jako ostatní regiony České republiky, postaven před řadu závažných výzev a náročných překážek, kdy bude záležet více než kdy jindy nejen na efektivitě, ale i správné interpretaci jednotlivých kroků, úzké spolupráci a pozitivní motivaci všech institucí i jednotlivců vytvářejících potenciál dalšího rozvoje regionu. Z ekonomického hlediska je region ohrožen mnoha způsoby s obtížně vypočitatelným dopadem na kvalitu života svých obyvatel.

Existuje hrozba klesající daňové výtěžnosti území, nepříznivých změn v rozpočtovém určení daní pro kraj, pokles významu aktérů činných v jednotlivých subregionech (MAS, DSO, obce, NNO a další) z důvodu omezeného přísunu financí. Na tato hlediska může mít dopad nejen globální ekonomická situace či celostátní

hospodářská bilance, ale i rozhodování nejvyšších orgánů Evropské unie, které nemusí vždy správným způsobem reflektovat lokální specifika malých regionů svých členských zemí.

Tato oblast, do které spadá veřejná správa a vyvážený rozvoj regionu, je více než všechny ostatní navázána právě na orgány a pracovníky veřejné správy. Zde tedy skutečně záleží především na nich, aby využili svých kompetencí, které jim byly svěřeny či zprostředkovány společnou vůlí všech obyvatel regionu, k využití všech silných stránek a příležitostí pro eliminaci slabých stránek a hrozeb.

2.2. Strom problémů

Příčiny	Problémové oblasti	Důsledky
Nízká míra inovačního zaměření včetně služeb a infrastruktury Nízká investiční aktivita a pokles ekonomicky aktivních obyvatel Nízká podpora vědy a výzkumu včetně spolupráce Nesoulad vzdělávací nabídky s potřebami trhu práce Nepříliš dobře fungující destinační management	**Klesající konkurenceschopnost a nárůst nezaměstnanosti**	Pokles investiční atraktivity regionu Ztráta konkurenceschopnosti firem Pomalý růst znalostní ekonomiky Neodpovídající vzdělanost a kvalifikace Nízká průměrná mzda a růst nezaměstnanosti Odliv vzdělaných lidí z regionu Klesající turistická návštěvnost kraje
Nízký podíl dálnic a rychlostních silnic v kraji Nedostatečné propojení se sousedními regiony Nevyhovují stav regionální dopravní sítě Přetíženost silniční sítě a tvorba kongescí	**Nedostatečná dopravní infrastruktura a obslužnost**	Snížená atraktivita regionu pro investory Nízká mobilita pracovních sil Zhoršující se dostupnost periférií Klesající význam veřejné dopravy Růst individuální automobilové dopravy Nízká bezpečnost a efektivita dopravy
Zhoršující se demografická struktura obyvatelstva Rostoucí počet osob vyžadující zdravotnickou a sociální péči Trvalý nárůst společenských a environmentálních rizik Nedostatečné zázemí pro rozvoj kulturního života	**Zvyšující se nároky na poskytování veřejných služeb**	Odliv obyvatel z regionu Nedostatečná dostupnost a kvalita veřejných služeb Zhoršení sociální stability a zdraví obyvatel Pokles společenských aktivit obyvatel Snížení bezpečnosti obyvatel i jejich majetku
Zvyšující se produkce odpadů a výskyt ekologických zátěží Postupný růst spotřeby celkové energie Častější změny klimatu (povodně, sucha,…) Nevyhovující stav technické infrastruktury Nízká konkurenceschopnost zemědělství	**Rostoucí antropogenní tlak na životní prostředí**	Zhoršení kvality životního prostředí Zvyšování energetické náročnosti Úpadek zemědělství a navazujících aktivit Negativní důsledky povodní, suchých období apod. Zhoršení udržitelnosti odpadového hospodářství Snižování rekreačního potenciálu regionu Ztráta povědomí obyvatel o ekologii
Nedostatečné služby a infrastruktura na venkově Specifické problémy ve velkých městech Nízká důvěra občanů ve veřejnou správu Nedostatečně rozvinutý regionální management Existence nevyužitých budov a ploch (brownfields)	**Prohlubující se regionální disparity v rámci kraje**	Zvyšování regionálních disparit v rámci kraje Prohlubující se rozdíly mezi městy a venkovem Stagnace regionálních pólů rozvoje Izolovanost periferních a příhraničních oblastí Nízká daňová výtěžnost s dopadem na veřejné rozpočty Ztráta důvěry ve veřejnou správu

2.3. SWOT analýza

Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch	
SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
■ Vyšší ekonomická výkonnost v mezikrajském srovnání (HDP/obyvatele) ■ Vysoký podíl zpracovatelského průmyslu na hrubé přidané hodnotě regionu ■ Vysoký podíl strojírenských oborů (výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení), výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru na celkových tržbách průmyslu kraje ■ Vysoká zaměstnanost v progresivních oborech (zdravotnictví, strojírenství, výroba textilií a gumárensko-plastikářský) ■ Export strojů a dopravních prostředků nad úrovní ČR ■ Efektivní vědeckotechnické parky v regionu a vysoký počet operujících klastrů v mezikrajském srovnání ■ Rostoucí počet pracovišť výzkumu a vývoje ■ Míra nezaměstnanosti dlouhodobě pod průměrem ČR ■ Vyšší průměrná mzda v odborně méně náročných povoláních ■ Růst zaměstnanosti v terciéru ■ Nárůst podílu obyvatel s VŠ vzděláním, zlepšení vzdělanostní struktury obyvatel ■ Pestrá nabídka středoškolského a vyššího odborného vzdělávání ■ Nadprůměrné využívání moderních komunikačních technologií (PC, internet) v kraji ■ Významný potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu jako ekonomické faktoru ■ Vysoká intenzita cestovního ruchu a návštěvnost Královéhradeckého kraje ■ Velké množství ubytovacích zařízení a objektů individuální rekreace ■ Vhodné podmínky pro zvýšení podílu alternativních forem cestovního ruchu ■ Vynikající podmínky pro zimní i letní turistiku v horských oblastech ■ Existence funkčních organizací cestovního ruchu (společností destinačního managementu)	■ Nízká investiční aktivita v mezikrajském srovnání (jak tvorba fixního kapitálu, tak příliv zahraničních investic) ■ Nesoulad ve struktuře zaměření akademické a firemní sféry v regionu ■ Nedostatečná provázanost vědecké a firemní sféry ■ Nízké celkové výdaje na výzkum a vývoj v mezikrajském srovnání ■ Nízký počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji v mezikrajském srovnání ■ Slabé komerční využití výsledků výzkumu a vývoje ■ Klesající podíl ekonomicky aktivní populace ■ Dlouhodobě nižší průměrná hrubá mzda v kraji ■ Nižší průměrná mzda v odborně náročnějších povoláních ■ Nepříznivá struktura pracovních sil z hlediska jejich nabídky na místním trhu práce ■ Nedostatečný zájem o technické učební obory jako předpoklad pro rozvoj především strojírenských a IT oborů ■ Nedostatečné přizpůsobení vzdělávacího systému specifickým požadavkům na integraci rozdílně nadaných žáků ■ Oborová nabídka na vysokých školách neodpovídá požadavkům trhu na nabídku vysoce kvalifikovaných pracovníků z oborů s vysokou přidanou hodnotou a vysokým potenciálem růstu ■ Přílišné soustředění cestovního ruchu do několika nejvýznamnějších center ■ Sezónní výkyvy v intenzitě cestovního ruchu a nedostatečná celoroční vytíženost turistické infrastruktury ■ Chybějící památky zapsané na seznamu kulturních památek UNESCO ■ Nestabilní financování destinačního managementu ■ Vysoká vnitřní územní diferenciace nezaměstnanosti (dle ORP) ■ Nižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a celkově nízká vzdělanost v periferních regionech ■ Neudržitelnost sítě mateřských a základních škol ve venkovských regionech ■ Horší dostupnost specializovaného středního školství v periferních oblastech

Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch	
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
■ Rozvoj malého a středního podnikání v hospodářsky slabších oblastech kraje (např. cestovní ruch) ■ Další rozvoj klastrové spolupráce ■ Rozvoj akademického sektoru technického zaměření ■ Užší spolupráce výzkumného a aplikačního sektoru ■ Růst příjmů z komercializace výsledků výzkumu a vývoje ■ Vyšší využívání dotačních a grantových zdrojů určených na podporu vědy, výzkumu a inovací ■ Přilákání vědeckých pracovníků z vnějšího prostředí do kraje ■ Podpora realizace domácích (zahraničních) investic v kraji (obory s vysokou přidanou hodnotou, high-tech a strategické služby) ■ Růst zaměstnanosti v důsledku dalšího rozvoje segmentu služeb s vyšší přidanou hodnotou (převážně ICT) ■ Rychlý rozvoj změn a trendů v oblasti ICT (zlepšování komunikace bez geografických a sociálních překážek) ■ Rozvoj spolupráce akademického sektoru s firemní sférou jako impuls pro růst zaměstnanosti vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva ■ Přechod České republiky na ekonomiku taženou inovacemi ■ Začleňování českých firem do globálních hodnotových řetězců ■ Konkurenceschopný export do destinací mimo EU ■ Zvýšená inovační poptávka firem a veřejné správy ■ Lepší provázanost struktury středního a učňovského školství s potřebami trhu práce ■ Rozvoj systému celoživotního vzdělávání a systémů uznávání kvalifikací a certifikace pro zvýšení zájmu podniků o další vzdělávání zaměstnanců ■ Pokračující integrace škol a školských zařízení, zjednodušení vzdělávacího systému ■ Zvýšení zájmu o upadající studijní obory, rozvoj oborů potřebných na trhu práce ■ Vzrůstající zájem o alternativní formy turistiky ■ Využití potenciálu lázeňských středisek pro rozvoj cestovního ruchu a budování image regionu ■ Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu související se společnou propagací regionů a dobrou prostupností hranic ■ Vytvoření konkurenceschopných produktů cestovního ruchu založených na unikátní nabídce regionu ■ Posílení role organizací cestovního ruchu v rámci turisticky významných území	■ Nestabilita vnějšího, těžko predikovatelného, makroekonomického prostředí a finančních trhů ■ Exportní závislost na zemích EU ■ Odliv pracovníků výzkumu a vývoje do rychleji se rozvíjejících krajů ČR ■ Růst oborů s nízkou přidanou hodnotou (nenáročných na znalosti a dovednosti) ■ Odliv odborných pracovníků mimo kraj ■ Pokles zahraniční poptávky po domácím exportu ■ Trvalý nesoulad mezi požadavky trhu práce a nabídkou kvalifikovaných pracovních sil ■ Neschopnost ČR/krajů identifikovat a zacílit na omezený okruh konkurenceschopných výzkumných a inovačních oborů ■ Zpomalení dynamiky růstu stupně vybavení a úrovně využívání moderních ICT ■ Pokles počtu žáků středních škol v souvislosti s demografickým vývojem vedoucí k existenčním problémům vzdělávacích institucí v regionech ■ Nízká atraktivita technických studijních oborů ■ Pokračující pokles turistické návštěvnosti kraje ■ Nedostatečně rychle se rozvíjející nabídka ucelených produktů cestovního ruchu cíleně orientovaných na různé skupiny klientů ■ Neschopnost plně využít potenciálu cestovního ruchu v důsledku nedostatečného marketingu ■ Nekoncepční a nedostatečné finanční zajištění společností destinačního managementu

Dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost	
SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
■ Hustá dopravní síť na území kraje a dobré silniční napojení Hradce Králové na Prahu (D11) i Pardubice ■ Dobře fungující a stále se rozvíjející dva integrované dopravní systémy (IREDO a VYDIS) ■ Rostoucí počet přepravených osob veřejnou autobusovou dopravou včetně počtu spojů ■ Klesající počet dopravních nehod, který je pod celostátním průměrem ■ Rozvinutá síť pěších tras a stále se rozvíjející síť cyklotras	■ Nízký podíl dálnic a rychlostních silnic omezující dopravní propojení (D11, R11, R35) ■ Přetíženost regionální silniční sítě a její nevyhovující technický stav ■ Nedostatečná dopravní propojenost (silniční i železniční) s Polskem ■ Nedostatečná kvalita regionální železniční infrastruktury ■ Klesající počet cestujících po železnici včetně počtu spojů ■ Nevyřešená tranzitní doprava - chybějící obchvaty obcí, dopravní kongesce ■ Nedořešená doprava v klidu zejména ve městech a v turistických oblastech ■ Relativně vysoký počet dopravních vozidel v přepočtu na počet obyvatel ■ Nedostatečné oddělení cyklotras od motorizované dopravy ■ Nedostatečná dopravní dostupnost a obslužnost periferních regionů a malých obcí
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
■ Vícesměrné dopravní napojení kraje na nadregionální silniční síť ■ Rozvoj přeshraniční dopravní prostupnosti směrem do Polska ■ Rozvojový potenciál letiště v Hradci Králové (dopravní i ekonomický) ■ Dopravně logistický potenciál mezinárodního významu v Pardubicích (letiště, železnice, Labe) ■ Přijmutí opatření ke snížení tranzitní dopravy ■ Propojení sítě cyklotras a cyklostezek pro zvýšení jejich bezpečnosti a využitelnosti pro turistický ruch	■ Oddalování dobudování páteřních silničních komunikací ■ Trvalý nárůst intenzity tranzitní silniční dopravy ■ Pokles významu osobní i nákladní železniční dopravy ■ Zhoršování kvality životního prostředí vlivem automobilové dopravy ■ Nedostatek veřejných finančních prostředků na rozvoj dopravních sítí včetně jejich údržby

Zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost, kultura a volný čas	
SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
■ Kladný přirozený a migrační přírůstek obyvatel ■ Vysoká průměrná naděje dožití ■ Nízká míra pracovní neschopnosti ■ Dobrá dostupnost základních sociálních a zdravotnických služeb v kraji ■ Relativně vysoký počet lékařů a samostatných ordinací, převážně specialistů, a jejich růst ■ Působnost Fakultní nemocnice HK jako nadregionálního superspecializovaného pracoviště a vazba na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy ■ Vzájemná spolupráce a provázanost oblastních nemocnic Zdravotnického holdingu KHK včetně centrálního řízení ■ Pozitivní hodnocení kraje v oblasti sociálně-patologických jevů ■ Nízká míra kriminality v kraji a její postupný pokles a vysoká objasněnost trestných činů ■ Růst počtu zaměstnanců v sociálních službách a silný neziskový sektor v této oblasti ■ Bohaté kulturní dědictví a velké množství historických památek	■ Zhoršující se věková struktura obyvatelstva, stárnutí populace ■ Vyšší počet nemocničních lůžek přepočtený na počet obyvatel v KHK ve srovnání s ostatními kraji v ČR ■ Nevyvážený poměr mezi počtem akutních lůžek a lůžek následné ošetřovatelské péče, zejména v Hradci Králové a jeho nejbližším okolí ■ Nedostatečné mzdové ohodnocení ošetřovatelského personálu v nemocnicích KHK ve srovnání s Fakultní nemocnicí HK a zdravotnickými pracovišti příspěvkových organizací kraje ■ Absence pobytových sociálních služeb pro specifické cílové skupiny (osoby s duševním onemocněním, osoby s PAS atd.) ■ Ohodnocení zaměstnanců v sociálních službách je oproti průměrné mzdě velmi podprůměrné ■ Nedostatečná koordinace a spolupráce sociálních a zdravotních služeb a zařízení ■ Snížená dostupnost a zvýšené náklady na sociální služby v horských a pohraničních oblastech ■ Nerovnoměrné pokrytí území službami sociální péče a prevence (terénní a intervenční) ■ Snížení dostupnosti zdravotnické a sociální péče nedostatečnou dopravní obsluhou především ve venkovských a odlehlých oblastech ■ Nedostatečné využití památkových objektů na území kraje ■ Nevyhovující zázemí a prostory pro spolkovou, kulturní a sportovní činnost v malých obcích

Zdravotnictví, sociální služby, bezpečnost, kultura a volný čas	
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
■ Zlepšování zdravotního stavu populace a změna demografických tendencí (zvýšení porodnosti, zlepšení věkové struktury obyvatelstva,…) ■ Využití nových trendů v poskytování péče (jednodenní péče, dlouhodobá ošetřovací péče,…) a technologického vybavení zdravotnických zařízení ■ Další rozvoj integrovaného záchranného sytému včetně jeho jednotlivých složek a společné infrastruktury ■ Zvýšení podpory rodiny jako základního společenského prvku a propopulační opatření ■ Příprava důchodové, sociální a zdravotní reformy vzhledem k budoucím trendům vývoje populace	■ Nárůst podílu sociálně nepřizpůsobivých obyvatel ■ Zvyšování počtu dětí rodících se mimo manželství, pokles sňatečnosti ■ Vzrůstající potřeba sociálních a zdravotních služeb v důsledku nepříznivého demografického vývoje (stárnutí obyvatel, prodlužování střední délky života) ■ Neudržitelnost rozsahu a kvality veřejných služeb v důsledku nedostatku finančních prostředků a vzájemné provázanosti ■ Neochota nastavit odpovídající a spravedlivý systém úhrad zdravotní péče ■ Nekoncepční legislativní změny (zákony, vyhlášky, nařízení, směrnice,…) v systému sociálních a zdravotnických služeb ■ Nadnárodní trend nárůstu rizik a nebezpečí a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel ■ Exkluze určitých sociálních skupin a nárůst sociálně-patologických a dalších nežádoucích jevů ■ Rostoucí „zranitelnost“ některých sociálních skupin (cizinci, zdravotně postižení, staří pracovníci, nekvalifikovaní, ženy, absolventi škol) ■ Závislost rozsahu a kvality zdravotnické péče na nasmlouvání ze strany zdravotních pojišťoven ■ Možná rizika personální situace ve zdravotnictví (nedostatek specialistů, odchod lékařů do zahraničí, do privátního sektoru, generační obměny, hrozba výpovědí,…) ■ Zvyšující se sociálně-ekonomický tlak na mladé rodiny, vysoké finanční potřeby pro rodiny s dětmi ■ Přetrvávající stárnutí populace, zvyšující se podíl seniorů na úkor složky dětské, ale v dlouhodobém výhledu především na úkor podílu produktivní složky obyvatelstva ■ Neúměrně se zvyšující finanční nároky na důchodový, sociální a zdravotní systém ČR (bez reforem) ■ Zdražování zdravotních a sociálních služeb (inflace, DPH,…) a klesající kupní síla obyvatel (zejména nižších středních vrstev včetně lidí důchodového věku) ■ Degradace památkové fondu na území kraje

Životní prostředí, technická infrastruktura, zemědělství	
SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
■ Pestré přírodní podmínky území kraje, vertikální a typologická rozmanitost krajiny ■ Vysoká legislativní ochrana přírody, včetně národního parku, biosférické rezervace, soustavy NATURA 2000 a CHOPAV ■ Relativně kvalitní životní prostředí oproti jiným regionům v ČR ■ Podprůměrná množství emisí základních znečišťujících látek a trvalé snižování emisní zátěže regionu (odsiřování, ekologizace velkých zdrojů) ■ Bohaté zdroje přírodních vod (povrchových i podzemních) ■ Zkvalitnění jakosti povrchových i podzemních vod (výstavba ČOV) ■ Vyšší podíl zemědělské půdy ve srovnání s průměrem ČR ■ Královéhradecký kraj nepatří mezi energeticky náročné regiony ■ Dobrá úroveň zásobování energiemi (elektřina, plyn, voda, teplo) ■ Klesající objem vyrobené a spotřebované pitné vody za poslední roky ■ Postupně klesající množství vypouštěných odpadních vod v kraji ■ Stabilní podíl zaměstnanosti v priméru ■ Intenzita rostlinné a živočišné produkce nad průměrem ČR	■ Zvyšování eutrofizace vod (zvyšování dusíku a fosforu ve vodách) ■ Lokální výskyt starých ekologických zátěží a devastací krajiny, nedostatečná rekultivace a sanace ■ Zvyšující se produkce odpadů (komunálních a podnikových) ■ Nízký podíl čištěných odpadních vod ve srovnání s ostatními kraji a ČR ■ Nízký podíl obcí napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod ■ Nízký podíl využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie ■ Snižující se podíl priméru na výstupu ekonomiky regionu ■ Nízký podíl mladší pracovní síly na zaměstnanosti v zemědělství ■ Zvyšující se znečištění ŽP v sídelních aglomeracích (vyšší emise, hluk, prach) ■ Lokální problémy s kvalitou ŽP (průmyslové oblasti, hluková zátěž, vypouštění odpadních vod do řek apod.) ■ Nedostatečně rozvinutá, zastaralá, případně chybějící technická infrastruktura v některých periferních a venkovských oblastech

Životní prostředí, technická infrastruktura, zemědělství	
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
■ Zachování přírodního potenciálu regionu, šetrný přístup k přírodě ■ Koncepční ochrana před přírodními riziky (povodňová ochrana) ■ Zvýšení podílu separovaného a recyklovaného odpadu, popř. spalování odpadů vhodnými technologiemi ■ Pokračující průběžná obnova lesních ekosystémů ■ Důsledná legislativa v oblasti životního prostředí a ochrany přírody a krajiny ■ Důsledné posuzování nové výstavby v krajině, eliminace nadměrných záborů zemědělské a lesní půdy ■ Rozvoj systému EVVO a prevence v ŽP ■ Využití kapacit stávajících zdrojů tepla založených na bázi kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) ■ Zvyšování účinnosti zdrojů, snižování tepelných ztrát v rozvodech a snižování spotřeby tepelné energie ■ Nárůst využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie ■ Potenciál rozvoje ekologického zemědělství a mimoprodukční funkce zemědělství (např. agroturistika)	■ Střet zájmu mezi ekonomickými aktivitami a ochranou přírody (např. funkční využití ploch) ■ Narušování přirozených odtokových poměrů krajiny (odlesnění, úpravy toku, meliorace) – hrozba povodní ■ Ohrožení kvality ovzduší dálkovými přenosy (emise) ■ Zhoršování kvality životního prostředí (individuální automobilová doprava, emise,…) ■ Narůstání produkce odpadů ■ Zvyšování antropogenního působení v krajině (suburbanizace, fragmentace krajiny) ■ Růst energetické náročnosti, závislost kraje na systémech dálkových energetických rozvodů ■ Nesplnění norem a závazků EU v oblasti odvádění a čištění odpadních vod ■ Návrat k vytápění fosilními palivy v důsledku cenové nedostupnosti ekologičtějších paliv ■ Snižování konkurenceschopnosti zemědělské produkce v důsledku importu levnějších komodit ■ Možný nepříznivý dopad reformy Společné zemědělské politiky EU 2014+ ■ Prohlubování ztráty produkční potravinové soběstačnosti regionu (státu)

Veřejná správa, spolupráce, regionální disparity	
SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
■ Stabilní podíl nedaňových příjmů na celkovém rozpočtu kraje ■ Nízký ukazatel dluhové služby (do 4 %) kraje ■ Význam a poloha Hradce Králové jako nadregionálního centra ■ Bývalá okresní města fungující jako přirozená spadová regionální centra ■ Pokrytí území svazky obcí a místními akčními skupinami ■ Koncepční přístup krajské samosprávy k rozvoji regionálního inovačního systému ■ Rozvojové oblasti s růstovým potenciálem definované v Zásadách územního rozvoje KHK ■ Vysoký podíl rodinných domů sloužících k rekreaci	■ Nedostatek financí a stagnující aktivita některých dobrovolných svazků obcí ■ Vysoká vnitřní územní diferenciace nezaměstnanosti (dle ORP) ■ Nevyhovující zázemí a prostory pro spolkovou, kulturní a sportovní činnost v malých obcích ■ Nižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a celkově nízká vzdělanost v periferních regionech ■ Neudržitelnost sítě mateřských a základních škol ve venkovských regionech ■ Horší dostupnost specializovaného středního školství v periferních oblastech ■ Snížená dostupnost a zvýšené náklady na sociální služby v horských a pohraničních oblastech ■ Nerovnoměrné pokrytí území službami sociální péče a prevence (terénní a intervenční) ■ Snížení dostupnosti zdravotnické a sociální péče nedostatečnou dopravní obsluhou především ve venkovských a odlehlých oblastech ■ Nedostatečná dopravní dostupnost a obslužnost periferních regionů a malých obcí ■ Nedostatečně rozvinutá, zastaralá, případně chybějící technická infrastruktura v některých periferních a venkovských oblastech ■ Zvyšující se znečištění ŽP v sídelních aglomeracích (vyšší emise, hluk, prach) ■ Lokální problémy s kvalitou ŽP (průmyslové oblasti, hluková zátěž, vypouštění odpadních vod do řek apod.)

Veřejná správa, spolupráce, regionální disparity	
PŘÍLEŽITOSTI	**OHROŽENÍ**
■ Zvýšení intenzity bytové výstavby ■ Užší spolupráce a lepší finanční podmínky mezi regionálními aktéry (DSO, MAS) pro realizaci společných úzce zacílených rozvojových projektů ■ Intenzivnější spolupráce Královéhradeckého kraje s ostatními kraji i se zahraničními regiony ■ Implementace návratných finančních nástrojů na úrovni kraje ■ Změna volebního systému a celkového politického prostředí v České republice ■ Efektivní provázání strategických rozhodnutí na celostátní a regionální úrovni se Strategií 2020 ■ Překonání dluhové krize Evropské unie s pozitivním ekonomickým dopadem na regiony ■ Zefektivnění legislativního systému v České republice ■ Posílení pozice Asociace krajů ČR pro vyjednávání legislativních podmínek ■ Odstranění kolizí legislativy v ČR s mezinárodním právním řádem ■ Aplikace analýzy dopadů právních předpisů (RIA) v České republice	■ Pokles významu místních akčních skupin z důvodu malého objemu přidělených finančních prostředků ■ Změny legislativy (především rozpočtového určení daní) nepříznivé pro kraj ■ Klesající daňová výtěžnost území ■ Omezení přístupu k úvěrovým linkám pro zajištění rozvojových projektů ■ Zvyšující se hluková zátěž ve městech a některých obcích v důsledku navýšení intenzity dopravy, negativní vliv na zdraví obyvatel ■ Fatální celoplošné rozhodování nejvyšších orgánů Evropské unie dopadající na odlišné specifické lokální problémy ■ Kolize veřejného mínění s kroky Evropské unie ■ Propad dalších států Evropské unie do dluhové krize ■ Další pokles podílu krajů a obcí na výnosech ze sdílených daní ■ Podřizování strategických rozhodnutí stranickým hlediskům ■ Pokračování chaotického legislativního vývoje na základě stranických požadavků a nekoncepčních kroků ■ Nárůst podílu neobydlených domů

3. Návrhová část

3.1. Mise a vize

MISE

Usilovat o soulad všech přírodních, kulturních a civilizačních hodnot na území kraje

Strategie Královéhradeckého kraje bude respektovat:

- **zásady udržitelného rozvoje s ohledem na vyvážené potřeby lidí a přírody**
- **rovnoměrný rozvoj měst a venkova**
- **požadavky obyvatel na kvalitu života a posilování jejich pocitu spravedlnosti, bezpečí a sounáležitosti s krajem, jako součásti integrovaného evropského prostoru**

VIZE

Královéhradecký kraj, místo pro kvalitní život

Královéhradecký kraj jako atraktivní, dynamický, ekonomicky silný a sociálně stabilní region s vysokou životní úrovní srovnatelnou s vyspělými regiony sjednocené Evropy a s respektováním zásad trvale udržitelného rozvoje a s úctou k tradicím

3.2. Globální cíl

Začlenit region ve všech aspektech rozvoje do integrovaného evropského prostoru.
Zajistit kvalitní životní podmínky všem obyvatelům Královéhradeckého kraje.
Vytvořit podmínky pro ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost regionu.
Zlepšit sociální stabilitu a vzdělanostní strukturu regionu.
Zvýšit kvalitu životního prostředí.
Dosáhnout vyváženého růstu celého regionu při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje.

3.3. Strom cílů

Struktura návrhové části Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020

MISE (preambule)

USILOVAT O SOULAD VŠECH PŘÍRODNÍCH, KULTURNÍCH A CIVILIZAČNÍCH HODNOT NA ÚZEMÍ KRAJE

VIZE do roku 2020 „Královéhradecký kraj, místo pro kvalitní život“

Královéhradecký kraj jako atraktivní, dynamický, ekonomicky silný a sociálně stabilní region s vysokou životní úrovní srovnatelnou s vyspělými regiony sjednocené Evropy a s respektováním zásad trvale udržitelného rozvoje a s úctou k tradicím.

Globální cíl

Začlenit region ve všech aspektech rozvoje do integrovaného evropského prostoru. Zajistit kvalitní životní podmínky všem obyvatelům Královéhradeckého kraje. Vytvořit podmínky pro ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost regionu. Zlepšit sociální stabilitu a vzdělanostní strukturu regionu. Zvýšit kvalitu životního prostředí. Dosáhnout vyváženého růstu celého regionu při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje.

SO 1. Konkurenceschopnost a inovace

- SC 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje
- SC 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice
- SC 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce
- SC 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovního ruchu jako významné složky regionální ekonomiky

SO 2. Dopravní dostupnost a mobilita

- SC 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu
- SC 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost obyvatel
- SC 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

SO 3. Veřejné služby a občanská společnost

- SC 3.1 Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel
- SC 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje
- SC 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem
- SC 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

SO 4. Environmentální prostředí a sítě

- SC 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi
- SC 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje
- SC 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje
- SC 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty
- SC 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí

SO 5. Vyvážený rozvoj a správa regionu

- SC 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování
- SC 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity
- SC 5.3 Rozvinout aktivní síťování a všechny typy partnerských forem spolupráce na regionální i meziregionální úrovni

3.4. Strategické oblasti a cíle

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2014-2020 má stanoveno pět strategických oblastí, jejichž řešení jako celku je důležité pro naplnění vize a globálního cíle. Každá strategická oblast má vydefinována několik strategických cílů (3 až 5) popisující žádoucí stav, kterého je třeba dosáhnout v dané strategické oblasti.

- **Strategické oblast 1** Konkurenceschopnost a inovace
- **Strategické oblast 2** Dopravní dostupnost a mobilita
- **Strategické oblast 3** Veřejné služby a občanská společnost
- **Strategické oblast 4** Environmentální prostředí a sítě
- **Strategické oblast 5** Vyvážený rozvoj a správa regionu

3.4.1. Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace

Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace, která řeší problematiku ekonomiky a podnikatelského prostředí včetně cestovního ruchu, zaměstnanosti a vzdělávání, výzkumu a inovací, má stanoveny čtyři strategické cíle:

- **Strategický cíl 1.1** Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje
- **Strategický cíl 1.2.** Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice
- **Strategický cíl 1.3.** Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce
- **Strategický cíl 1.4.** Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako významné složky regionální ekonomiky

Strategický cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje

Ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost regionu má vliv na všechny ostatní oblasti života v kraji. Stabilita ekonomické základny je dána vysokým podílem strojírenských oborů, výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru. Jistou nevýhodou je ovšem větší závislost regionální ekonomiky na segmentu automobilového průmyslu, který ji svou reakcí na globální vývoj ekonomiky může zásadně ovlivňovat. Ekonomická krize se projevila snížením ekonomické výkonnosti a propadem poptávky po exportu z kraje. I přesto vykazuje ekonomika regionu v mezikrajském srovnání vysokou výkonnost. Hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí pro stávající i nové podniky na území Královéhradeckého kraje, zejména ze strany veřejného sektoru, zprostředkujících institucí (technologické parky, podnikatelské inkubátory, centra transferu technologií, komory, sdružení, Czechinvest ad.) a dalších organizací. Je nutné podporovat přechod ke znalostní ekonomice tažené inovacemi a vzájemnou spolupráci firem a výzkumných organizací. Je důležité vytvářet a rozvíjet podpůrné aktivity a mechanismy pro vznik a rozvoj malých a středních podniků se silným inovačním potenciálem. Investiční atraktivitu regionu lze zvyšovat např. přípravou investičních rozvojových ploch, podnikatelských nemovitostí či brownfieldů. Dílčím cílem je snížení exportní závislosti na zemích EU. Levnější pracovní síla již postupně přestává být konkurenční výhodou, což se projevuje také ve slábnoucím přílivu zahraničních investic. Proto je potřeba podporovat realizaci domácích i zahraničních investic především do oborů s vysokou přidanou hodnotou a napomáhat regionálním firmám se optimálně začlenit do globálních hodnotových řetězců. Přes přirozenou koncentraci hlavních průmyslových podniků ve větších městech je třeba rozvíjet malé a střední podnikání také v hospodářsky slabších oblastech kraje charakteristických méně rozvinutým ekonomickým potenciálem a konkurenceschopností. Tyto aktivity pozitivně přispějí ke snižování regionálních disparit a k udržení zaměstnanosti a ekonomické aktivitě obyvatel v těchto oblastech. V regionu operuje několik klastrů, jejichž podpora úspěšně napomáhá posílení provázanosti podnikatelských aktivit. Rozvoj klastrových platforem spolupráce je žádoucí i do budoucna.

Strategický cíl 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice

Regionální výzkumný a inovační systém těží z historického zaměření akademické sféry v kraji (lékařství, farmacie, pedagogika, IT, management ad.) podpořeného působením Fakultní nemocnice Hradec Králové a dalších výzkumných organizací. Zvýšení poptávky firem v regionu po inovačních řešeních je možné dosáhnout větší podporou rozvoje akademických oborů technického zaměření a užší spoluprací výzkumného a aplikačního sektoru, která napomůže překonání nesouladu ve struktuře zaměření těchto sfér. Potenciální konkurenceschopné společné projekty povedou ke zvýšení role zprostředkujících institucí (technologické parky, podnikatelské inkubátory, centra transferu technologií), k větší ochraně práv duševního vlastnictví a k růstu příjmů z komercializace výsledků výzkumu a vývoje. V mezikrajském srovnání vykazuje region celkově nízký objem výdajů na výzkum a vývoj, nízký počet zaměstnanců v této oblasti a s tím související slabší komerční využívání výsledků výzkumu a vývoje. Budování velkých inovačních infrastruktur mimo náš region může způsobit odliv pracovníků výzkumu a vývoje z kraje. Cílem je podporovat budování výzkumné a inovační infrastruktury a udržení kvalitních výzkumných lidských zdrojů v regionu, včetně přilákání vědeckých pracovníků z vnějšího prostředí nebo komplementárním napojením na nově vznikající výzkumná centra mimo region. Vyšší poptávka veřejného sektoru po inovativních řešeních (nejlepší dostupné technologie, inovativní služby, produkty a procesy) přispěje ke zkvalitnění regionálního inovačního systému. Je nutné intenzivně podporovat spolupráci věda - výzkum - business sféra - veřejná správa. Veřejný sektor musí i nadále zachovat koncepční přístup ke komplexnímu rozvoji systému včetně promítání aktuálních přístupů jako je strategie inteligentní specializace S3.

Strategický cíl 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce

Kvalifikovaní lidé a fungující trh práce patří mezi hlavní faktory socioekonomického rozvoje regionu. Vzdělanost a kvalifikovanost obyvatel je klíčovým předpokladem pro jejich úspěšné uplatnění na trhu práce. Královéhradecký kraj vykazuje nerovnoměrnou vzdělanostní strukturu s nižší úrovní vzdělanosti ve venkovských a periferních regionech. Průměrná hrubá mzda je v kraji dlouhodobě pod průměrem ČR, projevuje se zde i celorepublikový trend poklesu podílu ekonomicky aktivní populace. Královéhradecký kraj má dlouhodobě nižší míru nezaměstnanosti v rámci celé ČR, ale potýká se s nesouladem nabídky středního a učňovského školství a potřebami místního trhu práce. Hlavním cílem je zajistit optimalizaci systému školství v Královéhradeckém kraji a průběžně zvyšovat kvalitu studentů i zaměstnanců formou odpovědné nabídky (z hlediska oborů) a vysoké kvality vzdělávacích aktivit s důrazem a vazbou na uplatnitelnost lidských zdrojů na trhu práce. Zde je také významná intenzivní spolupráce škol se zaměstnavateli i funkce aktivní politiky zaměstnanosti. Je potřeba dbát nejen na kvalitu počátečního vzdělávání, ale také na možnost průběžného doplňování znalostí v rámci dalšího a celoživotního učení. K tomu je nezbytné zajistit také odpovídající školskou infrastrukturu. Kraj nabízí poměrně pestrou škálu vysokoškolských studijních oborů, jejichž zaměření však není plně v souladu s nejdůležitějšími hospodářskými odvětvími regionu. Strukturálním problémem, jenž se dlouhodobě projevuje i v Královéhradeckém kraji, je nízká atraktivita technických studijních oborů. Pro lepší přizpůsobení se potřebám trhu práce je třeba se pokusit o rozvoj vysokoškolských a středoškolských oborů technického směru, jejich propagaci a medializaci, včetně udržení vzdělaných absolventů v kraji. Znalostní společnost vyžaduje trvalé udržování kvalifikace, a proto je třeba podporovat další rozvoj systémů celoživotního vzdělávání, certifikace a uznávání kvalifikací, mj. s cílem zvýšit zájem podniků o další vzdělávání zaměstnanců. Jelikož region vykazuje nižší průměrnou mzdu v odborně náročnějších povoláních, je nutné rozvíjet spolupráci akademického sektoru s firemní sférou. To může být impulsem pro růst zaměstnanosti vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. K růstu zaměstnanosti přispěje další rozvoj segmentu služeb s vyšší přidanou hodnostou (převážně ICT), pro který existují předpoklady jak v regionální akademické, tak i firemní sféře.

Strategický cíl 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako významné složky regionální ekonomiky

Cestovní ruch je významným odvětvím hospodářství Královéhradeckého kraje s úzkou vazbou na zaměstnanost. Infrastruktura cestovního ruchu je dostatečně rozvinuta, ovšem není celoročně vytížena a je soustředěna pouze do několika nejvýznamnějších center. Proto je nutný další rozvoj a integrace infrastruktury a kvalitních služeb (v návaznosti na v současné době vytvářený Národní systém kvality služeb), které budou doprovázeny hledáním a realizací unikátních lokálních nabídek, jež zajistí celoroční vytížení turistických lokalit a zabrání sezónním výkyvům návštěvnosti. K odvrácení pokračujícího poklesu celkové návštěvnosti kraje musí být lépe využíván potenciál cestovního ruchu v mnoha aspektech. Větší integrace a kooperace provozovatelů základní a doprovodné infrastruktury s poskytovateli služeb přinese komplexně zacílené produkty s profesionálně realizovaným marketingovým mixem. Důležité je také budovat specifickou image regionu například pomocí podpory implementace moderních trendů a rozvíjení specifických forem cestovního ruchu (např. lázeňství, kongresová turistika, cykloturistika). Internacionalizace cestovního ruchu se promítne nejvíce do přeshraniční spolupráce, a to například ve formě společné propagace regionů nebo propojováním stejných odvětví cestovního ruchu. V návaznosti na Koncepci státní politiky cestovního ruchu České republiky bude, s přihlédnutím k výše uvedenému, implementován optimální model destinačního managementu v regionu.

3.4.2. Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita

Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita, která řeší problematiku dopravní infrastruktury a obslužnosti, má stanoveny tři strategické cíle:

- **Strategický cíl 2.1** Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu
- **Strategický cíl 2.2** Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel
- **Strategický cíl 2.3** Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

Strategický cíl 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu

Jedním ze základních předpokladů konkurenceschopnosti každého regionu je zajištění potřebné dopravní infrastruktury, která je významnou podmínkou pro rozvoj daného území. Královéhradecký kraj je jedním z mála krajů ČR bez přímého dálničního propojení i bez železničního koridoru. Nedostatečná dopravní infrastruktura na území Královéhradeckého kraje je stále limitujícím faktorem pro nové investory. Proto je prioritním úkolem urychlit dostavbu dálnice D11 a výstavbu navazujících rychlostních komunikací R11 a R35, což umožní dopravní napojení kraje na sousední regiony a na evropskou dopravní síť včetně Polska. Díky ekonomickému potenciálu rozmístěnému po celém území kraje a hranicím s Polskem je v regionu značný objem tranzitní dopravy. Absence silničních obchvatů měst a odsouvání další výstavby dálnic a rychlostních komunikací má negativní vliv na dopravu v regionu. Existující síť silnic I. třídy je tak v současné době přetížena v některých trasách tranzitní dopravou, což má výrazný negativní vliv na životní prostředí obyvatel. Plánované investice je nutné urychlit za pomoci dořešení vlastnických vztahů pozemků, konsensuálního výběru nejvhodnější varianty řešení a dostatečného množství financí či dotací. Strategicky důležité je také modernizované napojení Královéhradeckého kraje na vysokorychlostní trať v sousedním pardubickém regionu, která je

součástí mezinárodního tranzitního železničního koridoru, ale i propojení s polskou železniční sítí. Vzhledem ke stávajícímu charakteru dopravní sítě převážně regionálního charakteru není systém nákladní kombinované dopravy v kraji dostatečně rozvinut. Jeho rozvoj je podmíněn kvalitní logistickou infrastrukturou a multimodálním dopravním propojením ve vazbě na nadregionální infrastrukturní sítě.

Strategický cíl 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel

Stav regionální dopravní sítě a mobilita obyvatelstva je jeden z nejpalčivěji vnímaných problémů v regionu, determinuje celou řadu dalších rozvojových aktivit a má zásadní vliv prakticky na všechny aspekty rozvoje území. Problémem dopravní infrastruktury, především silnic II. a III. tříd, je stále špatný stav a technická zanedbanost regionální silniční sítě odrážející se v nedostatečných parametrech, dopravních závadách včetně nedostatečné kapacity nebo kvality. Hustota i délka této sítě znamená značné náklady na její údržbu, jež jsou dále ovlivňovány členitostí (hornatostí) území a klimatickými podmínkami. Přes značné vynaložené prostředky z rozpočtu kraje i dotací z EU je technický stav silniční sítě stále nevyhovující. Proto je třeba pokračovat v další postupné rekonstrukci této sítě včetně její pravidelné a efektivní údržby se zaměřením na plynulost a bezpečnost dopravy včetně zdraví obyvatel a k tomu potřebných opatření. Velkým problémem je také doprava v klidu, především ve městech a v oblastech cestovního ruchu. Nedostatek parkovacích ploch musí být systematicky řešen jejich udržitelným rozvojem s ohledem na životní prostředí a rozvoj integrovaného dopravního systému. Železniční síť pokrývá rozhodující přepravní směry v kraji, proto se do budoucna se neuvažuje s jejím rozšiřováním, ale počítá se s rekonstrukcí a modernizací regionálních či lokálních úseků, které neodpovídají daným parametrům. V souladu s významným rozvojem a zvyšující se popularitou cyklistické dopravy bude značná pozornost věnována budování cyklotras a cyklostezek pro potřeby bezpečné dojížďky za prací, ale i pro účely rozvoje turistiky v regionu. Tyto stezky by měly být budovány i pro účely jiné bezmotorové dopravy (např. dopravy na kolečkových bruslích či koloběžce). Je také zapotřebí řešit doplňkové služby (stojany, parkovací domy pro kola apod.).

Strategický cíl 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

Dopravní obslužnost je důležitým faktorem kvality života v regionu a hraje klíčovou úlohu pro volbu místa bydliště a pracoviště obyvatel včetně jejich přístupu k veřejným službám. Veřejná hromadná doprava má zásadní postavení ve městech a ve městských aglomeracích. Mimo to i ovlivňuje rozsah individuální automobilové dopravy, která zejména ve městech působí dopravní a ekologické problémy. Velkým problémem Královéhradeckého kraje je stále nedostatečná dopravní dostupnost venkovských a periferních oblastí. Nerovnoměrnost dopravní obslužnosti především v okrajových oblastech kraje je vhodné řešit rozvíjením optimalizace dopravy a integrovaného dopravního systému o další vhodné formy zajišťování dopravy (např. využít tzv. autobusy na zavolání provozované v závazku veřejné služby). Hlavním cílem v této oblasti je zlepšování dopravní obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou na celém území Královéhradeckého kraje modernizací odbavovacích a informačních systémů pro cestující, efektivizací veřejné dopravy, koordinací mezi dopravci, optimalizací jízdních řádů a zajištění mobility obyvatel ve všech částech regionu. Je třeba především zvýšit poptávku po veřejné hromadné dopravě (především železniční, ale i autobusové) a její celkovou atraktivitu. Zavádění ekologicky šetrných variant dopravy s důrazem na nízkouhlíkové hospodářství a podpora udržitelné městské dopravy je jedním s požadavků EU na nové programové období 2014-2020. Další nezbytnou podmínkou kvalitní a moderní dopravní obslužnosti pro celé území kraje je nezbytná nutnost zajistit odpovídající financování tak, aby dopravní obslužnost nebyla pouze ve velkých městech a jejich blízkém okolí.

3.4.3. Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost

Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost, která řeší problematiku zdravotnictví a sociálních věcí včetně bezpečnosti, kultury, sportu a volnočasových aktivit, má stanoveny čtyři strategické cíle:

- Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytovaní zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel
- Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje
- Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem
- Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytovaní zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel

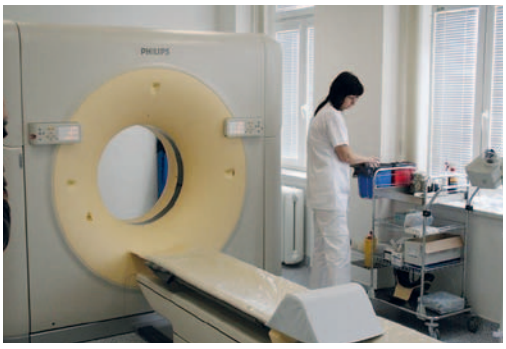

Zdravotnictví, které zaměstnává vysoký počet specialistů a je provázáno s několika fakultami a středními školami v kraji, hraje významnou roli v ekonomice kraje. Hlavním cílem v oblasti zdravotní péče v Královéhradeckém kraji je její kvalita a dostupnost pro všechny obyvatele v celém spektru zdravotní péče, od základní po superspecializovanou. Struktura sítě zdravotnických zařízení v kraji se v posledních letech mění s ohledem na optimalizaci a centralizaci špičkové péče, zajištění péče však zůstává dlouhodobě stabilní. Celkové výdaje na zdravotnictví každoročně rostou a demografický vývoj predikuje zvýšenou poptávku po zdravotních službách i v dalších letech. V současné době je třeba se zaměřit na rovnováhu mezi kvalitou, dostupností a efektivností poskytované zdravotní péče. Hlavním úkolem je nastavení mechanismů, které povedou ke stabilizaci hospodaření zdravotnických zařízení. V oblasti akutní péče je přitom kladen důraz na optimalizaci lůžkového fondu spojenou s nezbytnou spoluprací poskytovatelů zdravotní péče v Královéhradeckém kraji, modernizaci zdravotní péče, monitorování a srovnávání kvality péče, a odpovídající rozvoj lékařských oborů. Dalším úkolem je zajištění efektivního řízení zdravotnictví včetně nemocnic. Všechny kroky je nutné provádět v závislosti na koncepčních změnách centrální úrovně (koncepce Ministerstva zdravotnictví ČR a plátců zdravotní péče). Je třeba zajistit v souladu s měnící se legislativou a potřebou obyvatel odpovídající spolupráci v oblasti zdravotních a sociálních služeb. V návaznosti na nemocniční péči je potřeba také zkvalitňovat fungující systém přednemocniční péče včetně její dostupnosti po celém území kraje. Podporu je třeba zajistit také rozvoji a zkvalitňování podmínek domácí péče. Zásadním předpokladem udržitelného rozvoje zdravotních služeb je kontrola jejich kvality a poskytování péče dle odborných standardů. V neposlední řadě je třeba efektivně využívat vysokého potenciálu lékařského výzkumu, jehož podpora je předpokladem zachování špičkové úrovně poskytované péče. V souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem nabývá na významu také potřeba osvěty v oblasti zdravého životního stylu a jeho aktivní podpora vedoucí ke zlepšení podmínek pro zdraví obyvatel Královéhradeckého kraje včetně zlepšování podmínek pro zdraví obyvatel nabídkou rehabilitačních, rekondičních a relaxačních aktivit. Zajištěním komplexní péče o zdraví a podpory zdraví celé společnosti bude naplňován Program Zdraví 21, který je zaměřen na postupné zlepšování všech ukazatelů zdravotního stavu obyvatelstva a předpokládá účast všech složek společnosti na jeho plnění.

Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje

Současným trendem sociálních služeb je stálý růst výkonů, nákladů i příjmů. Neustále se zvyšuje počet osob, které potřebují sociální péči, což zvyšuje náklady na její poskytování. Aby mohl být minimálně zachován stávající rozsah a kvalita sociálních služeb, je třeba vytvářet pro jejich poskytování vhodné podmínky a především stabilní prostředí. Prioritou je aplikování modelu víceletého financování (včetně distribuce státních dotačních prostředků), rozvoj systému řízení sítě sociálních služeb, snižování administrativní zátěže a podpora zkvalitňování a zvyšování dostupnosti sociálních služeb (komunitní plánování, vzdělávání). Přestože je v Královéhradeckém kraji dostupnost základních sociálních služeb zajištěna, je stále pokrytí některými

druhy sociálních služeb na území kraje nerovnoměrné. Síť ústavních rezidenčních služeb pro osoby se zdravotním postižením vyžaduje, v souladu s naplňováním lidských práv, trendy a měnící se poptávkou, postupnou transformaci směrem k podpoře života v komunitě. Řešit je třeba i nedostatečnou kapacitu pobytových služeb pro specifické cílové skupiny (např. osoby s duševním onemocněním, se získaným poškozením mozku či pro osoby se závažnou poruchou autistického spektra). S ohledem na současný sociodemografický vývoj je třeba do budoucna počítat se zvýšením poptávky především po službách sociální péče. Prioritou je doplnění kapacit služeb podporujících setrvání osob v přirozeném prostředí včetně odpovídající podpory pečujících osob. V posledních letech stoupá také význam služeb preventivních a služeb sociálního poradenství, a to v souvislosti s nezaměstnaností, růstem podílu osob pod hranicí příjmové chudoby či zadlužením domácností a dopady těchto sociálních událostí na život rodin a jednotlivců. Prioritou v oblasti sociální prevence je podpora fungující rodiny, zajištění služeb sociální prevence, zejm. terénních, pomáhajících rodinám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, podpora náhradní rodinné péče a dalších služeb podporujících zdravé fungování rodin. Královéhradecký kraj bude svou sociální strategií podporovat boj proti sociálnímu vyloučení a začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením či sociálně vyloučených do společnosti a na trh práce. Zvláštní pozornost bude v tomto směru věnována seniorům, osobám se zdravotním postižením, obyvatelům sociálně vyloučených lokalit a také dalším skupinám osob nacházejícím se v obtížné životní situaci (osoby v krizi, ohrožené trestnou činností, osoby bez přístřeší, uživatelé drog). Za klíčové téma považuje kraj podporu rovných příležitostí, včetně podpory rovných příležitostí žen a mužů.

Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem

Nadnárodním negativním trendem ve společnosti je trvalý nárůst určitých rizik a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel (živelné pohromy, kriminalita, terorismus,…). K zajištění dostatečné bezpečnosti a ochraně obyvatel Královéhradeckého kraje včetně jejich majetku je třeba mít efektivně fungující krizové řízení na úrovni kraje. Krizové řízení je souhrn řídících činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností, prováděných v souvislosti s řešením krizové situace. Nedílnou součástí krizového řízení je i předcházení mimořádným událostem. Krizové řízení nemůže existovat bez odpovídajícího zázemí a kvalitních výkonných složek integrovaného záchranného systému. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. Ostatními složkami IZS jsou Záchranné výcvikové základny Armády ČR, Český červený kříž, obecní policie, hygienické stanice, veterinární správy apod. S dalším vývojem společnosti budou vzrůstat nároky na činnost orgánů krizového řízení i složek integrovaného záchranného systému, a proto je důležité se na tento vývoj včas připravit. Bude nutná modernizace všech složek IZS včetně budování informačních a komunikačních technologií a zdokonalování jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a krajských orgánů krizového řízení. Kvalitní krizového řízení kraje včetně odpovídající infrastruktury zajistí efektivní operativní řízení zásahů emergenčních složek v kraji. Budou tak eliminována rizika a zabezpečena ochrana a záchrana lidských životů, zdraví a majetku.

Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

Smysluplné trávení volného času přispívá dílčím způsobem ke zvyšování kvality života obyvatel regionu. Oblast kultury, sportu, potažmo volnočasových aktivit má v mnoha svých segmentech úzkou vazbu na cestovní ruch a přispívá tak i k rozvoji dílčích částí ekonomiky a podnikání. Spektrum těchto aktivit je obecně široké a nabízí je celá řada organizací krajského, mikroregionálního či místního významu. Nedílnou složkou

v této oblasti je neziskový sektor. Nestátní neziskové organizace či spolky, které provozují organizovaný volný čas, se potýkají s nedostatečným zázemím, především v malých obcích, kde je spolkový život významným prvkem místního života. Je potřeba podporovat kulturní a sportovní aktivity, ale i osvětové, společenské či vzdělávací činnosti, především s vazbou na Královéhradecký kraj či s důrazem na regionální prvky nebo místní tradice a historii. Všechny tyto aktivity mají nemalý význam v oblasti školních i mimoškolních aktivit dětí a mládeže, ale i v oblasti prevence sociálně-patologických jevů. Významnou součástí oblasti kultury je také péče o kulturní dědictví regionu, kulturní zařízení (knihovny, muzea, galerie, divadla,…) a památky (historické, technické, sakrální,…) včetně jejich revitalizace. Základní a aplikovaný výzkum v oblasti společenských a přírodních věd je významný pro poznání přínosu a místa regionální kultury v kultuře evropské (význam kulturního dědictví pro trvale udržitelný ekonomický a sociální rozvoj). V oblasti sportu a tělovýchovy se také jedná o zajištění dostatečného zázemí pro dotčené organizace (sportoviště a sportovní zařízení). Většina volnočasových aktivit má velmi úzkou vazbu na cestovní ruch a synergických efektů bude dosahováno zejména tam, kde bude možné začlenit tyto aktivity do činností spojených právě s cestovním ruchem. Ve vazbě na cestovní ruch bude zejména nezbytné zajistit propagaci kulturně-společenských, vzdělávacích či sportovních aktivit, stejně tak podporovat rozvoj příslušných informačních systémů.

3.4.4. Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě

Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě, která řeší problematiku technické infrastruktury, odpadů a energií, životního prostředí a zemědělství, má stanoveno pět strategických cílů:

- **Strategický cíl 4.1** Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi
- **Strategický cíl 4.2** Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje
- **Strategický cíl 4.3** Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje
- **Strategický cíl 4.4** Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty
- **Strategický cíl 4.5** Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí

Strategický cíl 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi

Z hlediska vodního hospodářství je Královéhradecký kraj významnou pramennou oblastí a územím s bohatými zdroji podzemní vody. Ochraně podzemních a povrchových vod je třeba věnovat řádnou pozornost. K zásobování obyvatel jsou využívány především zdroje podzemních vod a částečně zdroje povrchových vod. Potřeba vody i přes vzrůstající počet obyvatel v kraji mírně klesá. Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z veřejných vodovodů se zvyšuje. Pozornost je třeba věnovat kapacitě vodních zdrojů v obdobích sucha, učinit příslušná opatření směřující k zajištění dostatečných rezerv vody pro případ nepříznivých klimatických podmínek (srážkový deficit). Úroveň vybavenosti obcí a měst vodovody je v Královéhradeckém kraji mírně nižší oproti statistickému průměru ČR, přičemž výstavbu nových vodovodů je možné realizovat již jen v malých lokalitách se silně limitovanou finanční náročností. S ohledem na cenu vodného nejsou mnohdy nové vodovody efektivně využívány. Statisticky patří Královéhradecký kraj k nejméně vybaveným krajům veřejnou kanalizací a ČOV. Tato skutečnost je do značné míry ovlivněna vysokým podílem malých obcí, u kterých je budování kanalizací a čistíren odpadních vod velmi problematické z hlediska efektivity a finanční ná-

ročnosti. Dalším limitujícím faktorem v rozvoji kanalizační sítě a ČOV je morfologie terénu. Především napojení horských obcí na kanalizační síť je problematické. Přesto zvýšení podílu čištěných odpadních vod zůstává nadále jedním z klíčových témat tohoto cíle. Důraz je kladen především na modernizaci stávající vodohospodářské infrastruktury. Lokálně budou řešeny problémy se zvyšující se eutrofizací vod (zvyšování dusíku a fosforu ve vodách). Povodně jsou nejčastějším a nejhrozivějším přírodním rizikem pro obyvatele v Královéhradeckém kraji. Protipovodňová ochrana je v Královéhradeckém kraji podporována koncepčně, přičemž vybrané úseky vodních toků v oblastech s významným protipovodňovým rizikem jsou předmětem dalších projektů zaměřených na eliminaci povodňových rizik. Odtokové poměry krajiny jsou lokálně narušené a zrychlené v důsledku zanášení vodních toků, nevhodné zemědělské činnosti, odlesnění a výstavby. Všechny tyto faktory rovněž vedou ke zvyšování erozní destrukce v krajině.

Strategický cíl 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje

Fungující odpadové hospodářství je základní potřebou pro kvalitní život v regionu. Zkvalitňování systému a infrastruktury odpadového hospodářství vede k eliminaci nadměrného zatížení životního prostředí a vzniku ekologických zátěží. Množství produkovaného odpadu (komunálního i průmyslového) dlouhodobě roste. Odpad je dosud odstraňován převážně skládkováním a to částečně i mimo území kraje. Stávající provozované skládky odpadů mohou i do budoucna představovat konkrétní ekologická rizika. Problematice rizikovosti skládek musí být věnována značná pozornost stejně jako dalším ekologickým zátěžím. Sanace, eliminace a možnosti odstranění starých ekologických zátěží jsou finančně velmi nákladné procesy. Na úrovni kraje není prozatím stanoven závazný postup dohledu, evidence a odstraňování starých ekologických zátěží. V této souvislosti je nutné zaměřit se na dořešení nejproblematičtějších ekologických zátěží. Pozitivním trendem v odpadovém hospodářství je zvyšování podílu druhotně separovaného odpadu a to především komunálního odpadu. Postupně se rozšiřuje systém sběru a využívání bioodpadů v kompostárnách, což představuje snižování podílu těchto odpadů ukládaných na skládky spolu s komunálním odpadem. Podíl celkového recyklovaného odpadu mírně stoupá, ale jeho množství je stále nízké a následné využití omezené. V současné době nejsou na území kraje dostatečné technologické kapacity zařízení pro využívání odpadů. Rozšiřování možností materiálového či energetického využívání odpadů s využitím nejlepších dostupných technik patří k nejdůležitějším úkolům v odpadovém hospodářství z hlediska ochrany životního prostředí. V Královéhradeckém kraji je třeba i nadále podporovat projekty a kampaně na zvyšování environmentálního cítění a gramotnosti občanů v široké problematice vzniku odpadů, třídění, obalové politiky a materiálového využití odpadů.

Strategický cíl 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje

Energetické zásobování je v Královéhradeckém kraji na dobré úrovni. Vedle toho je nutné nadále rozvíjet a modernizovat stávající energetické a distribuční sítě. Zajištění dostatečného množství zdrojů energií je základním předpokladem pro odpovídající rozvoj regionu. Královéhradecký kraj nepatří mezi regiony s vysokou energetickou náročností, přesto spotřeba elektrické energie stále stoupá. Královéhradecký kraj není ve výrobě elektrické energie a tepla soběstačný. Značná část obyvatel, a to především v metropolitní oblasti kraje, je závislá na dodávkách energie a tepla z elektrárny Opatovice v Pardubickém kraji a dalších zdrojů ležících mimo kraj. Distribuční síť elektrické energie je částečně zastaralá a postupně je řešena její obnova včetně zvýšení kapacity. Rovněž produktovody tepla a plynu nejsou na všech místech kapacitně dostatečné, příp. jsou zastaralé. Při rozvoji distribučních sítí je třeba se zaměřit na zvýšení jejich kapacity a využití nových technologií. Míra plynofikace je v Královéhradeckém kraji velmi rozdílná. Rozvoj plynofikace obcí je limitován technicko-

-ekonomickou náročností výstavby plynovodů v řidčeji osídlených a odlehlých regionech a často i nízkým zájmem obyvatel o tento zdroj. Aby nedocházelo ke zhoršování životního prostředí, zejména čistoty ovzduší v důsledku spalování fosilních neobnovitelných paliv, je třeba především snižovat energetickou náročnost objektů a v periferních lokalitách postupně nahrazovat fosilní neobnovitelná paliva obnovitelnými zdroji. Podíl využívání alternativních zdrojů energie, který je v kraji poměrně nízký, je třeba zvyšovat, a to s důrazem na místní dostupné zdroje.

Strategický cíl 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty

Důsledná ochrana životního prostředí, zejména pak přírody a krajiny je jedním ze základů zachování přírodních hodnot regionu. Je potřeba podporovat nejen legislativní ochranu území (např. vyhlašováním sítě zvláště chráněných území a území NATURA 2000), ale věnovat zvýšenou pozornost i novým antropogenním zásahům do krajiny, a podporovat citlivé chování vůči krajině, např. při rozvoji veřejné infrastruktury. Nešetrné antropogenní zásahy způsobují mnohdy nevratné narušování ekologické stability a snižování celkové ekologické diverzity. K vysoké fragmentaci krajiny a tím i k narušování stabilizovaných ekosystémů dochází především novou liniovou zástavbou a živelným rozšiřováním zastavitelného území měst a obcí. Výstavbou je mnohdy nevratně znehodnocována i kvalitní zemědělská a lesní půda. Na území Královéhradeckého kraje se regionálně vyskytují lokality se zhoršenou kvalitou životního prostředí až po prostředí silně narušená. Snížení znečištění jednotlivých složek životního prostředí (ovzduší, voda, půda) je nezbytným základem pro kvalitní život v regionu. Díky odsiřování a modernizaci technologií velkých znečišťovatelů se ale celkově kvalita životního prostředí v kraji během posledních let zlepšila. Nevyřešené zůstávají mnohé střední a menší stacionární zdroje znečištění. Urbanizovaná území se potýkají s negativními vlivy z nadměrné automobilové dopravy, zejména znečištění polétavým prachem, oxidy dusíku a zvýšenou hlukovou zátěží. Zvláštní pozornost je třeba dále věnovat zachování, optimálně však zlepšování stavu přírodní diverzity a přírodních hodnot regionu. Optimálního přístupu v chování obyvatel k životnímu prostředí lze docílit intenzivním a účinným environmentálním vzděláváním. Poměrně rozsáhlý a propracovaný systém environmentálního vzdělávání a osvěty v Královéhradeckém kraji je třeba dále rozvíjet a rozšiřovat.

Strategický cíl 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí

Zemědělství a lesnictví patří v Královéhradeckém kraji k rozvinutým odvětvím primárního sektoru. Současné zemědělství je z významné části závislé na dotacích (tuzemských a evropských). I díky cíleným dotacím se mění struktura zemědělské výroby. V rostlinných komoditách je stále vyšší podíl pěstování výhodnějších energetických plodin na úkor tradičních komodit. Živočišná produkce se potýká s cenově nekonkurenčním dovozem komodit (především mléka a masa) ze zahraničí. Pěstovaní ovoce a zeleniny závisí především na lokálních malovýrobcích. Zemědělská produkce živočišné a rostlinné výroby je v regionu trvale nadprůměrná, přesto se stále vyšší množství zemědělských produktů a výrobků do regionu dováží. Konkurenceschopnost regionálních zemědělských produktů je snížena nejen levným dovozem, ale i stagnujícím navazujícím zpracovatelským průmyslem. Zemědělství se rovněž potýká s nepříznivou věkovou strukturou zaměstnanců. Především z důvodu nízkých mezd a náročné práce není lákavým oborem pro pracovní sílu. Zaměstnanost v tomto odvětví je opřena o starší věkové ročníky. Tento vývoj je umocněn úbytkem studentů a oborů všech stupňů zaměřených na zemědělství. Zemědělství plní kromě své základní produkční funkce také funkce mimoprodukční. Velmi důležitý je mimoprodukční potenciál zemědělství ve vazbě na tvorbu krajiny či na cestovní ruch. Hlavním cílem je rozvíjet konkurenceschopné multifunkční zemědělství s kvalitními místními produkty a pozitivním vlivem na stav krajiny. Je třeba podporovat tradiční i netradiční zemědělské hospodaření

na vhodných lokalitách a speciální regionální produkty a bioprodukty. Nemalý význam má také podpora hospodaření v lesích. Lesy, které pokrývají velkou část regionu, plní svou produkční (dřevo) i mimoprodukční (rekreace, vodohospodářství,…) funkci. Pravidelná a dostatečná péče o lesní ekosystémy je základem pro zachování kvality a rozmanitosti těchto porostů. Sektor lesnictví se zaměřuje v posledních letech především na postupnou obnovu lesních ekosystémů. Dále je potřeba podporovat obnovu lesních porostů vedoucí ke zvýšení jejich kvality a funkčnosti.

3.4.5. Strategická oblast 5 Vyvážený rozvoj a správa regionu

Strategická oblast 5 vyvážený rozvoj a správa regionu, která řeší problematiku veřejné správy, regionálních disparit a spolupráce, má stanoveny tři strategické cíle:

- **Strategický cíl 5.1** Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování
- **Strategický cíl 5.2** Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity
- **Strategický cíl 5.3** Rozvinout aktivní síťování a všechny typy partnerských forem spolupráce na regionální i meziregionální úrovni

Strategický cíl 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování

Regionální veřejná správa vytváří svou činností rámec pro fungování všech ostatních subjektů v Královéhradeckém kraji. Obecně je systém veřejné správy v celé České republice v současné době kritizován. Proto je třeba zvyšovat pružnost a efektivitu výkonu veřejné správy v Královéhradeckém kraji a zlepšovat kvalitu lidských zdrojů v této oblasti. Cíl je zaměřen na zkvalitňování administrativních kapacit veřejné správy včetně legislativy a institucionálních či procesních změn. Krajský úřad Královéhradeckého kraje má zpracovanou strategii finanční, komunikační, marketingovou, personální a informační. Nezbytnou součástí procesu zefektivňování výkonu státní správy a samosprávy je tzv. e-government, spojený s lepším využíváním moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě, což povede ke zlepšení organizace veřejné správy, zjednodušení přístupu k informacím, odstranění nadbytečné administrativy, usnadnění styku občana s úřady, ale také k lepší komunikaci uvnitř institucí veřejné správy jak na krajské, tak na místní úrovni. Rozvoj ICT bude v souladu s Digitální strategií krajů na období 2014+. Také rozvoj lidských zdrojů ve státní správě a samosprávě je jednou z důležitých oblastí, která podmiňuje profesionální a kvalitní výkon na úrovni kraje, obcí a dalších úřadů. Proto je nutné podporovat rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě, který využije a posílí profesionalitu stávajících aktérů tak, aby veřejná správa byla primárně pojímána jako služba občanovi. Pro další rozvoj oblasti veřejné správy je na úrovni kraje nezbytný rozvoj efektivní spolupráce na regionální úrovni - mezi krajem, jím zřizovanými a zakládanými organizacemi, obcemi s rozšířenou působností a ostatními obcemi na území kraje a jimi zřizovanými či zakládanými organizacemi, případně mezi dalšímu subjekty veřejné správy na krajské, mikroregionální či místní úrovni. Zásadním krokem pro lepší fungování veřejné správy na území kraje je také stabilizace veřejných rozpočtů s důrazem na efektivitu a transparentnost veřejného financování. S tím souvisí také dotační politika a čerpání financí ze zdrojů Královéhradeckého kraje, České republiky a Evropské unie.

Strategický cíl 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity

Území Královéhradeckého kraje je jako každé jiné v mnoha ohledech diferencované. V rámci kraje existují regionální rozdíly, které vytváří specifické typy území, k jejichž dalšímu rozvoji či stabilizaci se proto musí přistupovat odlišně. Největším růstovým pólem regionálního rozvoje je krajské město Hradec Králové jako nadregionální centrum, které společně se sousedními Pardubicemi vytváří aglomeraci. Dalšími rozvojovými

centry či oblastmi jsou bývalá okresní města a jejich zázemí. Tyto urbánní oblasti, které fungují jako spádová centra pro svá okolí, mají navzdory své nadprůměrné vybavenosti také své určité problémy, které je třeba řešit. Vedle nich se na území Královéhradeckého kraje také nachází regiony s dlouhotrvajícími hospodářskými či sociálními problémy. Tyto regiony jsou definované, a to v dokumentech na krajské i celostátní úrovni. Tyto regiony vyžadují odlišné koncepční přístupy ve svém rozvoji. Koncepční řízení regionálního rozvoje je základem optimálního využití území a musí být také v souladu s územně plánovací dokumentací. Při plánování a realizaci jakýchkoliv rozvojových aktivit je vždy nutné zajistit provázanost a soulad koncepčních dokumentů v hierarchii územní i rezortní. Hlavním cílem tak je posílení a zkvalitnění strategického a územního plánování krajských, obecních a regionálních subjektů, posílení vazeb mezi koncepčními dokumenty na všech úrovních, propojování strategického a územního plánování a posílení spolupráce jak při plánování, tak při implementaci strategií. Jedním z trendů Evropské unie je v současné době posílení regionální dimenze v rámci regionálního, urbánního či rurálního rozvoje podporou tzv. integrovaných územních přístupů, jejichž přínosem je zejména dosažení vyšší kvality strategického plánování, řízení a efektivnější vynakládání finančních prostředků včetně dotací z EU.

Strategický cíl 5.3 Rozvinout aktivní síťování a všechny typy partnerských forem spolupráce na regionální i meziregionální úrovni

V rámci problematiky regionálního rozvoje na území Královéhradeckého kraje je mimo jiné také důležitá kvalita a výkonnost subjektů podílejících se na rozvoji kraje, která závisí na jejich schopnosti vzájemné spolupráce. Významným aspektem této spolupráce je schopnost jednotlivých aktérů vyjednávat o společných zájmech a hledat řešení problémů, která přesahují jejich možnosti. Hlavním cílem je postupné zlepšování a zefektivnění spolupráce a využití partnerství při plánování a realizaci rozvojových strategií na místní, mikroregionální i krajské úrovni včetně posilování existujících a plánovaných vnitřních, přeshraničních a mezinárodních rozvojových vazeb. Rozvoj vnějších vztahů je velmi důležitou součástí fungování občanské společnosti. Vnější vztahy představují zejména vztahy v rámci EU a mimo EU (např. ve formě partnerských regionů a municipalit) a v rámci ČR (např. v rámci Asociace krajů ČR nebo spolupráce se sousedními kraji). Strategická hraniční poloha Královéhradeckého kraje ho také předurčuje k intenzivní přeshraniční spolupráci s Polskem. Většinu území Královéhradeckého kraje pokrývají různé svazky obcí a místní akční skupiny, které jsou hnacím motorem místního rozvoje, proto je třeba nadále podporovat tyto typy regionálních aktivit. V poslední době také roste význam komunitně vedeného místního rozvoje na mikroregionální úrovni (vytváření podmínek pro realizaci rozvoje „zdola“). Jedním z významných prvků partnerství je také participace občanů na utváření aktivního rozvoje svého území a utužování vzájemné sounáležitosti. Proto je potřeba podporovat rozvoj občanských iniciativ a uplatňování principů místní Agendy 21. Důležitou součástí navrženého cíle je také podpora meziresortní spolupráce, tj. podpora partnerství neziskového, soukromého a veřejného sektoru.

3.5. Územní dimenze

Nastavení regionální politiky ČR a politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU po roce 2014 klade při programování zvláštní důraz na územní dimenzi / regionální hledisko s cílem věcně a zejména územně koncentrovat finanční prostředky u realizovaných intervencí. Lisabonská smlouva rozšiřuje záběr politiky hospodářské a sociální soudržnosti o územní rozměr (územní soudržnost). Tato skutečnost je reflektována také v návrhu nařízení pro všechny Evropské strukturální a investiční fondy. Vychází rovněž z priorit daných Územní agendou EU 2020. Ta představuje dokument, jenž vymezuje priority územního rozvoje EU v budoucím programovém období 2014+ a dává doporučení pro realizaci integrovaného rozvoje území a má sloužit pro lepší zacílení intervencí politiky soudržnosti, coby průřezové rozvojové politiky EU.

Důležitým východiskem pro úvahy o zaměření územní dimenze je Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020, která nastiňuje přístup k regionalizaci ČR dle rozvojového potenciálu území, postup ke stanovení typů území. Dalšími dokumenty rámující pojetí územní dimenze je Politika územního rozvoje ČR a Zásady územního rozvoje kraje, které představují nástroje územního plánování, jež slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní, resp. regionální úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí. Další důležité zdroje podnětů, informací a dat pro definování územní dimenze představují dokumenty kraje, měst a obcí, mikroregionů a místních akčních skupin, příp. další územně pojaté koncepce.

Územní dimenze vychází ze způsobu zohlednění typu území, kdy je specifická podpora (vycházející z místních potřeb) zaměřena na konkrétní území se snahou zajistit jejich udržitelnou konkurenceschopnost vhodnou mobilizací potenciálu i využitím vnějších zdrojů. V kontextu regionů jde zejména o řešení prohlubujících se regionálních rozdílů v ekonomické a sociální výkonnosti určitých územích, ve kterých se následně koncentrují disparity s negativními projevy zejména v míře nezaměstnanosti, snížení ekonomické a životní úrovně a sociální situaci obyvatel.

Specifickou kategorii územní dimenze tvoří dimenze urbánní, která klade důraz na význam měst pro dlouhodobý růst a konkurenceschopnost celého regionu. Urbánní dimenze představuje městský, příp. příměstský prostor, který může mít formu metropolitní oblasti, sídelní aglomerace či regionálního centra se svým zázemím. Zároveň je potřebné vytvořit podmínky pro udržitelný rozvoj menších měst a obcí a zajistit vysokou kvalitu života v částečně urbanizovaném a venkovském prostoru. S ohledem na specifickou sídelní strukturu v kraji, ale i celé ČR jsou vzájemné vazby mezi městy navzájem i mezi městy a jejich venkovským zázemím z pohledu regionální politiky klíčovým prvkem dalšího úspěšného rozvoje při snižování regionálních disparit.

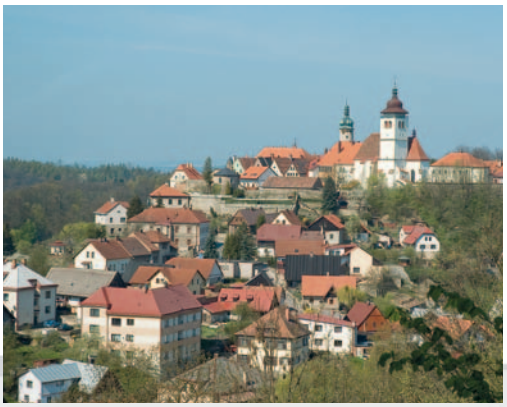

Stejně jako v případě měst je při podpoře rozvoje venkova potřeba přistupovat strategicky na základě rozvojových konceptů a plánů. Jsou identifikovány problémy, které podvazují rozvoj venkovského prostoru, přičemž i zde jsou patrné zjevné meziregionální rozdíly. Klíčovou roli pro rozvoj venkova by měli sehrávat regionální aktéři včetně místních akčních skupin. Specifickými územími v rámci regionální dimenze jsou také příhraniční oblasti, které sousedí s ostatními kraji či mají společné hranice s Polskou republikou. Jejich poloha je často dostává do pozice periferních regionů (vnitřní periferie mezi kraji, vnější periferie u hranic ČR). Proto je třeba i k těmto regionům přistupovat strategicky a koncepčně a posilovat iniciativy územní přeshraniční spolupráce, aby bylo i zde dosaženo dlouhodobé soudržnosti.

Všechny strategické oblasti a jejich cíle Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 se vztahují prostřednictvím svých řešených témat na celé území Královéhradeckého kraje. V ojedinělých případech mohou mít aktivity realizované v rámci strategických cílů též územní přesah mimo Královéhradecký kraj, především tam, kde je strategie zaměřena na meziregionální spolupráci (bude se týkat sousedních krajů, přilehlých polských, ale i některých vzdálenějších regionů v rámci spolupráce přeshraniční), případně na realizaci společných projektů s aktéry ze sousedních regionů.

Úlohou strategického plánu je z prostorového hlediska zajištění vyváženého rozvoje území se zvýšenou pozorností na eliminaci regionálních disparit. Jejich existence je trvalou brzdou rozvoje regionu. Především

periferní oblasti mimo hlavní sídla vykazují neuspokojivé výsledky ve většině ekonomických ukazatelů, potýkají se s vyšší nezaměstnaností, nižší životní úrovní obyvatel, horšími ekonomickými výsledky, sociálními problémy a nedostatečně řešenými problémy v oblasti životního prostředí. Kroky podniknuté v rámci realizaci strategického plánu by měly přispět k vyrovnání těchto disparit a významnému zlepšení životní úrovně obyvatel periferních obcí.

Strategická oblast 1 – Konkurenceschopnost a inovace je zaměřena na celkové zlepšení ekonomické situace a snížení nezaměstnanosti v kraji. Dosažení takovýchto výsledků je žádoucí ve všech oblastech bez ohledu na jejich specifika. Pouze u strategického cíle 1.4, který je zaměřen na rozvoj cestovního ruchu lze předpokládat, že jeho realizace bude přirozeně probíhat zejména v oblastech, které mají po rozvoj cestovního ruchu potenciál.

Strategická oblast 2 – Dopravní dostupnost a mobilita je rovněž zaměřena na celé území kraje. Zlepšit stav dopravní infrastruktury je zapotřebí ve všech částech regionu a týká se komunikací všech kategorií. Dopravní sítě nadregionálního významu mají svoje koridory předem dané, jejich dobudování a propojení bude mít pozitivní dopad na širší území v závislosti na jejich tranzitní funkci. Rovněž dostupnost veřejnou dopravou je komplexní záležitostí zasahující jak významná centra, tak okrajové oblasti a sloužící k jejich vzájemnému efektivnímu propojení s preferencí ekologicky šetrných řešení dopravy.

Strategická oblast 3 – Veřejné služby a občanská společnost je zaměřena taktéž na celé území kraje s tím, že naplňování některých cílů bude pravděpodobně intenzivněji probíhat v těch oblastech, kde je v současné době těchto služeb citelný nedostatek, případně jsou zajišťovány v nedostatečné kvalitě (jedná se především o periferní a venkovské oblasti). Svoji roli zde hraje též racionální rozmístění středisek těchto služeb tak, aby byla snadno dostupná pro celou svoji spádovou oblast, což souvisí i s jejich dopravní dostupností řešenou v předchozí strategické oblasti. To se týká především zdravotních služeb, přičemž však podpora zdravého životního stylu a související aktivity jsou samozřejmě teritoriálně neomezené. Podpory rozvoje kultury a sportu bude též zapotřebí ve venkovských oblastech za účelem zkvalitnění života místních obyvatel, týká se však v adekvátním rozsahu a podobě samozřejmě též měst a regionálních center.

Strategická oblast 4 – Environmentální prostředí a sítě má svoji územní dimenzi danou konkrétními budoucími aktivitami, z nichž některé jsou přirozeně zaměřené spíše na prostředí měst, případně koridory s hustou dopravou a problémy, které se o toho odvíjejí, jiné jsou zaměřeny na infrastrukturu životního prostředí, která je mnohdy nedostatečná spíše v periferních oblastech. Jiné aktivity (zejm. v rámci strategického cíle zaměřeného na zemědělství a lesnictví) budou realizovány převážně mimo vlastní sídla, případně v jejich bezprostředním okolí. Odpadové hospodářství a energetika jsou témata řešená napříč celým regionem. Obecně lze říci, že problematika životního prostředí je celoplošná s tím, že některá specifika vykazují spíše města, jiná spíše venkovské či přírodní oblasti.

Strategická oblast 5 - Vyvážený rozvoj a správa regionu je svým pojetím nejvíce regionálně dimenzovaná. Strategický cíl zaměřený na zlepšení fungování veřejné správy vyžaduje, tak jako většina výše popsaných, přihlédnutí k teritoriálním specifikům a hierarchii dotčených subjektů v rámci realizace jednotlivých aktivit, cíl jako takový je však zaměřen celoplošně. Cílem přímo zaměřeným na regionální disparity kraje je strategický cíl 5.2. Řeší optimální rozložení aktivit na podporu rozvoje kraje mezi rozvojovými centry, venkovem a periferiemi. Koncepční řízení regionálního rozvoje je základem optimálního využití území a musí být také v souladu s územně plánovací dokumentací. Při plánování a realizaci jakýchkoliv rozvojových aktivit je vždy nutné zajistit provázanost a soulad koncepčních dokumentů v hierarchii územní i rezortní. Poslední strategický cíl 5.3 pak zakládá (mimo jiné) výše zmíněný přesah mimo území Královéhradeckého kraje. Je zaměřen na zlepšování a zefektivnění spolupráce a využití partnerství při plánování a realizaci rozvojových strategií na místní, mikroregionální i krajské úrovni včetně posilování existujících a plánovaných vnitřních, přeshraničních a mezinárodních rozvojových vazeb. Nejedná se zde pouze o sousední území, ale i o vzdálené partnerské regiony, se kterými je navazována takováto spolupráce.

3.6. Rozvojové scénáře a role kraje

Míra vlivu výkonu státní správy a samosprávy kraje na strategické cíle

Možnost Královéhradeckého kraje ovlivnit jednotlivé strategické cíle je různá. Závisí jednak na legislativním vymezení kompetencí a dále na rozlišení mezi přímým vlivem (přímý výkon samosprávy nebo státní správy, dotační podpora) a nepřímým vlivem (networking, lobbing, koordinace) na daný strategický cíl. Základní výčet oblastí samostatné působnosti kraje definuje zákon o krajích. Výkon přenesené působnosti (státní správy) je určen mnoha tematickými zákony a kraje na tento výkon dostávají příspěvek ze státního rozpočtu. Velký vliv uplatní kraj v oblasti síťování, rozvíjení partnerství, zefektivnění výkonu veřejné správy a navazování mezinárodní spolupráce. Průřezově má silný vliv na vyvážený rozvoj území pomocí odstraňování regionálních disparit. Jedněmi z hlavních oblastí, které kraje od svého vzniku řeší, jsou zajištění zdravotní péče a rozvoj dopravní infrastruktury (silnice II. a III. třídy) včetně zajištění dopravní obslužnosti. Střední vliv, vymezený buď přenesenou působností, koncepčním rozvojem nebo dotační podporou z rozpočtu kraje, má kraj v oblastech životního prostředí (ochrana, ekovýchova, odpady, vodohospodářská infrastruktura apod.), podpory cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit a rozvoje sociálních služeb. Průřezově může také kraj do jisté míry ovlivnit vzdělávací soustavu a zaměstnanost (krajské organizace jsou v součtu významnými zaměstnavateli v regionu) například pomocí přizpůsobení profilu absolventů středních škol požadavkům trhu práce. Podobně je tomu s oblastí výzkumu a inovací, kde kraj má roli koncepční, facilitační a propojovací (např. RIF KHK). Některé oblasti může kraj ovlivňovat pouze těžko a převážně nepřímo (indukovaně). Rozvoj dálnic a silnic I. třídy není v gesci kraje, ale tento může působit jako prostředník při řešení sporů nebo vyvíjet soustředěný tlak na centrální orgány kvůli zrychlení výstavby. Podobně je tomu s oblastí energetiky, kde má kraj omezenou spíše regulační roli. Podpora zemědělství je možná v omezené míře cílenými dotačními programy kraje. Průřezovou oblastí je podpora podnikání a konkurenceschopnosti, kde kraj může působit pouze na zlepšování podmínek pro podnikatele například formou nabídky investičních ploch, zprostředkováním kontaktů s výzkumnou sférou apod.

Síla vazeb strategických cílů

Nezanedbatelným faktem je vzájemné ovlivňování strategických cílů mezi sebou. Aktivity naplňující jednotlivý strategický cíl nikdy nepůsobí izolovaně pouze v rámci tohoto jednoho cíle. Dochází k přelévání efektů (pozitivních nebo negativních) do dalších cílů, které mají na zdrojový cíl silnou vazbu. Dále je třeba rozlišit, kdy aktivity naplňující určitý cíl realizuje kraj sám nebo zda se jedná o naplňování cíle více subjekty v regionu.

Strategické cíle obsahující průřezová témata mají většinou silné vazby na ostatní cíle. Tento typ cíle se také vyznačuje značnými průměty do území a schopností vyrovnávat územní disparity. První takovou oblastí jsou lidské zdroje. Ať už ve formě rozvoje vzdělávací soustavy, zlepšování vzdělanostní struktury obyvatelstva nebo lepšího přizpůsobení lidských zdrojů potřebám trhu práce. Druhou průřezovou oblastí je zvyšování konkurenceschopnosti regionální ekonomiky a podpoření rozvoje podnikatelského prostředí. Třetí průřezovou oblastí je ochrana všech složek životního prostředí, péče o krajinu a přírodní ekosystémy a podpora ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty. Čtvrtou oblastí je dopravní infrastruktura, kde se jedná především o modernizaci sítě silnic II. a III. třídy, plynulost dopravy a zajištění dostatečné dopravní obslužnosti kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí.

Strategické cíle se střední silou vazby nemají většinou průřezový charakter vlivu, ale ovlivňují pouze některé další cíle. Jejich územní průmět a vliv na vyrovnávání disparit není tak silný jako u cílů z první skupiny. Do této skupiny patří rozvoj funkčního a efektivního inovačního a výzkumného systému Královéhradeckého kraje. Rozvoj cestovního ruchu jako významné složky regionální ekonomiky a oblast rozvoje kultury, sportu a volnočasových aktivit jsou také cíle se střední úrovní vazeb. Zajištění udržitelného zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území kraje nebo zefektivnění odpadového hospodářství a eliminace ekologické zátěže má vliv jenom na některé ostatní cíle. V gesci kraje je také potřeba zkvalitnění poskytování zdravotní péče a podpora zdravého životního stylu jeho obyvatel. Neméně důležitým cílem je také napojení kraje na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu.

Některé strategické cíle mají nižší míru vlivu na ostatní cíle strategie. Jedná se např. o zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství / lesnictví a podporu rozvoje jejich mimoprodukčních funkcí. Má nižší vliv na ostatní cíle podobně jako zlepšení stavu vodohospodářské infrastruktury na území kraje, zajištění dostatečné bezpečnosti a ochrany obyvatel nebo zvyšování kvality sociálního prostředí a zajištění kvalitních a dostupných sociálních služeb pro obyvatele kraje.

Skupiny strategických cílů dle síly vazeb a míry vlivu výkonu státní správy a samosprávy kraje

	Síla vazeb cíle – nízká (C)	**Síla vazeb cíle – střední (B)**	**Síla vazeb cíle - vysoká (A)**
Míra vlivu kraje - nízká (3)	4.5 Zemědělství a lesnictví	4.3 Energetika (zásobování, šetrné využívání) 2.1 Dopravní infrastruktura - dálnice, silnice I. třídy	1.1 Konkurenceschopnost, podpora podnikání
Míra vlivu kraje - střední (2)	4.1 Vodohospodářská infrastruktura, povodně 3.3 Bezpečnost a ochrana obyvatel 3.2 Sociální prostředí a služby	1.2 Výzkumný a inovační krajský systém 1.4 Cestovní ruch 4.2 Odpady, ekologické zátěže 3.4 Kultura a volný čas	1.3 Zaměstnanost, trh práce, vzdělávání 4.4 Ochrana životního prostředí, ekovýchova
Míra vlivu kraje - silná (1)		3.1 Zdravotní péče	5.2 Vyvážený rozvoj - odstraňování disparit 2.2 Dopravní infrastruktura - silnice II. a III. třídy 5.1 Efektivní veřejná správa 2.3 Dopravní obslužnost 5.3 Síťování, partnerství, mezinárodní spolupráce

Možné modelové scénáře (kombinace) naplňování strategických cílů typizovaných do skupin

Devět kategorií cílů uvedených v předchozí kapitole implikuje 9 možných generických strategií naplňování strategických cílů. Tyto generické strategie se liší ve třech faktorech:

- Míra zapojení jiných institucí než je kraj do naplňování cíle
- Míra synergického / multiplikačního efektu daného cíle na ostatní cíle. Neboli pokud jsou realizovány aktivity vedoucí k naplnění daného cíle, mají tyto vliv (nízký, střední, vysoký) také na ostatní cíle.
- Role kraje v jednotlivých strategických cílech od přímého výkonu přes dotační podporu až po nepřímý vliv.

Kombinace modelových scénářů naplňování strategický cílů

	Síla vazeb cíle – nízká (C)	**Síla vazeb cíle – střední (B)**	**Síla vazeb cíle - vysoká (A)**
Míra vlivu kraje - nízká (3)	Pro naplňování cíle nutno zapojit širší spektrum klíčových institucí. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají nízký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle nutno zapojit širší spektrum klíčových institucí. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají střední multiplikační / synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle nutno zapojit širší spektrum klíčových institucí. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají vysoký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.
	Role kraje spíše facilitační, koordinační, propojovací a vlivová (lobbing).		
Míra vlivu kraje - střední (2)	Pro naplňování cíle nutno zapojit některé klíčové instituce. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají nízký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle nutno zapojit některé klíčové instituce. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají střední multiplikační / synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle nutno zapojit některé klíčové instituce. Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají vysoký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.
	Kraj podporuje tyto cíle přes svou dotační politiku, koncepční rozvoj a regulační funkci.		
Míra vlivu kraje – silná (1)	Pro naplňování cíle není nutné zapojit další klíčové instituce (nebo jen velmi selektivně). Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají nízký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle není nutné zapojit další klíčové instituce (nebo jen velmi selektivně). Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají střední multiplikační / synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.	Pro naplňování cíle není nutné zapojit další klíčové instituce (nebo jen velmi selektivně). Aktivity vedoucí k naplnění tohoto cíle mají vysoký multiplikační/synergický vliv na naplňování dalších strategických cílů.
	Kraj přímo realizuje výkon státní správy nebo samosprávy, kterými naplňuje tyto cíle.		

3.7. Vazba na priority EU a ČR

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 navazuje na vyšší strategické dokumenty na úrovni Evropské unie (Strategie Evropa 2020) a České republiky (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-20), prostřednictvím kterých je naplňována regionální politika a je v souladu s jejich zaměřením včetně rozvojových priorit na období 2014-2020 (11 tematických cílů kohezní politiky EU, národní priority ČR).

Strategie Evropa 2020

Evropská komise, v návaznosti na Lisabonskou strategii, představila v roce 2010 strategii hospodářské, sociální a územní soudržnosti Strategie Evropa 2020 (dále „EU2020"). Celá strategie bude sloužit jako podkladová platforma pro naplnění rozvojové vize EU a aktualizaci/koordinaci všech politik EU. EU2020 stojí na třech pilířích:

1. Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích;
2. Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje;
3. Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

EU2020 stanovila tyto cíle, kterých má být dosaženo do roku 2020:

1. Zvýšení míry zaměstnanosti populace ve věku 20-64 let minimálně na 75 %;
2. Navýšení investic do oblasti výzkumu a vývoje na 3 % HDP;
3. Energetický cíl „20-20-20"
    - o 20 % snížit energetickou náročnost ekonomiky
    - o 20 % zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě
    - o 20 % snížit emise CO2 (oproti r. 1990);
4. podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10% a nejméně 40% mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání;
5. počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Pilíře a cíle bude nutné převést do podoby vnitrostátních cílů (především v rámci Národních plánů reforem, které jsou součástí „evropského semestru") a tím bude zaručeno naplňování EU2020 na úrovni členských států. Markantně se toto propojování projeví také např. v podobě nové kohezní politiky EU 2014+. Na podporu implementace strategie vyhlásila Evropská komise několik tzv. stěžejních iniciativ:

1. Inovace v Unii
2. Mládež v pohybu
3. Digitální program pro Evropu
4. Evropa méně náročná na zdroje
5. Průmyslová politika pro éru globalizace
6. Program pro nové dovednosti a pracovní místa
7. Evropská platforma pro boj proti chudobě

Kohezní politika EU 2014-2020

Podoba nové kohezní politiky je také přizpůsobena naplňování cílů EU2020. Intervence politiky soudržnosti musí přispívat k naplnění cílů EU2020 a konsekventně tematických cílů definovaných Evropskou komisí v jednotlivých Nařízeních:

1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
2. Zlepšení přístupu, využití a kvality ICT technologií
3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků
4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik
6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových sítových infrastrukturách
8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil

9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení
11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy

Společná zemědělská politika EU 2014-2020

V rámci společné zemědělské politiky EU budou stále zachovány dva pilíře. První se zaměřením na přímé platby zemědělcům a tržní výdaje a druhý podporující mimoprodukční funkce zemědělství; konkurenceschopnost a tedy i rozvoj venkova.

Regionální politika ČR 2014-2020

Česká republika formulovala **pět národních priorit** na období 2014-2020, která vycházejí z analýz konkurenceschopnosti a rozvojových potřeb ČR a ze strategických dokumentů na evropské i národní úrovni.

1. Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky - cílem bude podpora hospodářského růstu ČR, založená na pilířích znalostní ekonomiky, rozvoji podnikatelských aktivit, kvalifikované a flexibilní pracovní síle.
2. Rozvoj páteřní infrastruktury - hlavním smyslem této priority bude vytvoření efektivně fungující dopravní, informační, energetické a environmentální infrastruktury, umožňující jak zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, tak i kvalitnější život obyvatel.
3. Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy - cílem priority bude poskytnout kvalitní služby občanům a přispět k budování konkurenceschopné, na podnikání a inovacích založené ekonomiky prostřednictvím dobře fungujících institucí.
4. Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví - hlavním cílem je snižování sociálního vyloučení zejména ohrožených skupin obyvatelstva na trhu práce a zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace.
5. Integrovaný rozvoj území - hlavním úkolem je zajistit vyvážený rozvoj území ČR, přispět ke snižování regionálních rozdílů a umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti a územního rozvoje regionů se zřetelem na kvalitu životního prostředí.

Národní program reforem

Nosným zdrojovým materiálem, vytvořeným na národní úrovni, je Národní program reforem (NPR), který je příspěvkem České republiky k plnění cílů Strategie Evropa 2020. Vychází z reformních priorit vlády a zohledňuje doporučení obsažená v Integrovaných hlavních směrech Strategie Evropa 2020. Stanovuje reformní opatření České republiky v oblasti konsolidace veřejných financí, fungujícího trhu práce a sociálního systému, vzdělání, podpory podnikání, rozvoje digitalizace, podpory růstu založeného na výzkumu a inovacích, podporu konkurenceschopnosti šetrné k životnímu prostředí a zlepšení dopravní infrastruktury. S ohledem na zaměření na reformní cíle hospodářské a sociální politiky ČR patří NPR mezi klíčové dokumenty, které byly při zpracování návrhu národních rozvojových priorit po roce 2013 využity.

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020 (SRR) je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. SRR je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Platná Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2007 - 2013 vytváří hlavní východiska pro formulaci regionálních přístupů v rámci sektorových a odvětvových politik a programů usilujících o posilování konkurenceschopnosti prostřednictvím maximálního využití produkčního potenciálu regionů. Obdobně i ve vztahu k programovému období 2014-2020 bude třeba při vymezování národních priorit respektovat specifika regionálního rozvoje ČR například ve vztahu k měnícím se vnějším a vnitřním podmínkám. Strategie regionálního rozvoje 2014-2020 ve vazbě na vývoj politiky soudržnost a územní agendy EU vytvoří předpoklady pro přípravu strategií a koncepcí zaměřených na rozvoj funkčních regionů a mikroregionů, měst a aglomerací, partnerství města a venkova atd. Strategie regionálního rozvoje bude působit spolu s dalším významným dokumentem - s Politikou územního rozvoje ČR - jako důležitý nástroj pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 má stanoveny čtyři prioritní oblasti:

1) Regionální konkurenceschopnost,
2) Územní soudržnost,
3) Environmentální udržitelnost,
4) Veřejná správa a spolupráce

Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR (PÚR) je celostátní nástroj územního plánování, který slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje Evropské unie. Dokument PÚR určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. V PÚR se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy se stanovují kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití.

Základní strategické a programové zabezpečení regionální politiky v ČR 2014-2020

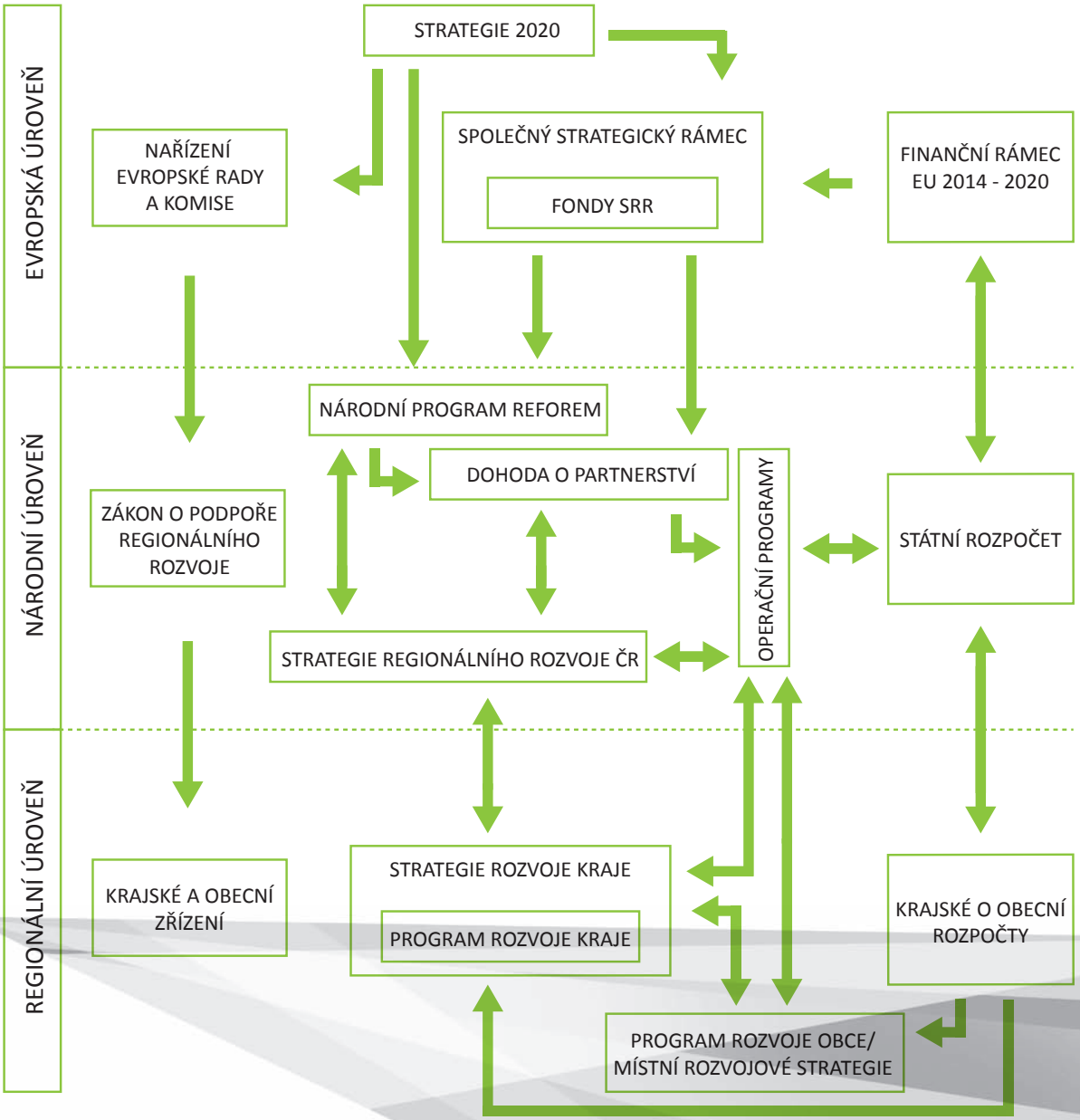

Vazba strategických cílů na tematické cíle dle Nařízení EK ke kohezní politice 2014-2020

Strategické cíle KHK 2014-2020	Tematické cíle dle Nařízení ke kohezní politice										
	Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií	Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybářství a akvakultury (v případě EMFF)	Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik	Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů	Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil	Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě	Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení	Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy
SC 1.1	X	XXX	XXX	X			X	X		XX	
SC 1.2	XXX	X	XX		X	X				XX	
SC 1.3		XX	XX					XXX	X	XXX	
SC 1.4		X	XX			X	X			X	
SC 2.1		X		XX			XXX				
SC 2.2				XX			XXX	X			
SC 2.3				X			XX	X			
SC 3.1	X	XX							XXX	X	
SC 3.2		X						X	XXX	X	
SC 3.3					XXX	X			X		
SC 3.4			X						XX	X	
SC 4.1					XX	XXX					
SC 4.2					X	XX					
SC 4.3	X		X	XXX		XXX					
SC 4.4		X			XX	XXX					
SC 4.5	X	X	XXX	X	X	XX		X		X	
SC 5.1		XX				X					XXX
SC 5.2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	XX
SC 5.3	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Pozn.: xxx – silná vazba, xx – střední vazba, x – slabá vazba

Vazba strategických cílů na národní rozvojové priority České republiky v období 2014-2020

Strategické cíle KHK 2014-2020	Národní rozvojové priority ČR pro vymezení operačních programů pro programové období 2014-2020				
	Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky	Rozvoj páteřní infrastruktury	Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy	Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví	Integrovaný rozvoj území
SC 1.1	XXX	XX			XXX
SC 1.2	XXX		X		X
SC 1.3	XXX	X	XX	XX	XX
SC 1.4	XXX	XX	X		X
SC 2.1	XX	XXX			X
SC 2.2	X	XXX			XXX
SC 2.3		XX			XX
SC 3.1	XX		XX	XXX	XX
SC 3.2	X			XXX	XX
SC 3.3		X	X	XX	X
SC 3.4	X			X	XX
SC 4.1		XXX			XX
SC 4.2					X
SC 4.3	XX	XXX			XX
SC 4.4			XX	X	XXX
SC 4.5	XXX				XX
SC 5.1	X	X	XXX	X	XXX
SC 5.2	XX	XX	XXX	XX	XXX
SC 5.3	XX	X	XXX	X	XXX

Pozn.: xxx – silná vazba, xx – střední vazba, x – slabá vazba

Vazba strategických cílů na prioritní oblasti Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategické cíle KHK 2014-2020	Prioritní oblasti Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020			
	Regionální konkurenceschopnost	Územní soudržnost	Environmentální udržitelnost	Veřejná správa a spolupráce
C 1.1	XXX	XX		
SC 1.2	XX	X		
SC 1.3	XXX	X		
SC 1.4	XX			
SC 2.1	XX			
SC 2.2		XX		
SC 2.3		X		
SC 3.1		XXX		
SC 3.2		XXX		
SC 3.3			XX	
SC 3.4		XX		
SC 4.1			XXX	
SC 4.2			XXX	
SC 4.3	XX		XXX	
SC 4.4			XXX	
SC 4.5	XXX		XX	
SC 5.1				XXX
SC 5.2				XXX
SC 5.3				XXX

Pozn.: xxx – silná vazba, xx – střední vazba, x – slabá vazba

3.8. Soulad s krajskými koncepcemi

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 je v souladu s ostatními oborovými koncepčními dokumenty na krajské úrovni, se kterými se navzájem doplňuje. Zároveň je krajská strategie provázána na rozvojové dokumenty sousedních krajů (Pardubický, Liberecký, Středočeský) včetně Dolnoslezského vojvodství v Polsku.

Soulad s ostatními koncepčními dokumenty KHK

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2014 – 20 vychází ze Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje vypracované v roce 2007. Při tvorbě nové strategie bylo využito všech koncepčních a analytických prací zpracovaných pro území Královéhradeckého kraje včetně Zásad územního rozvoje KHK. Strategie tak představuje dokument, který je provázaný s dalšími aktuálními oborovými koncepcemi a dokumenty.

Seznam koncepcí KHK dle tematických oblastí:

životní prostředí a energetika

- Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší KHK
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v KHK
- Koncepce ochrany přírody a krajiny KHK
- Plán odpadového hospodářství KHK
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací KHK
- Povodňový plán KHK
- Regionální surovinová politika KHK
- Územní energetická koncepce KHK

zdravotnictví a sociální služby

- Koncepce prevence kriminality na léta 2012-2016 v KHK
- Koncepce rodinné politiky KHK 2012-2016
- Koncepce zdravotnictví KHK 2011-2015
- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
- Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v KHK 2011-2016
- Strategie KHK v oblasti sociálních služeb - Plán rozvoje sociálních služeb v KHK 2011-2016
- Strategie protidrogové politiky KHK 2011-2015

cestovní ruch, památková péče, sport a volný čas

- Koncepce cyklodopravy KHK
- Koncepce péče o památkový fond KHK
- Marketingová strategie KHK
- Nadregionální strategie KHK v oblasti cyklo, in-line a bike produktů
- Program rozvoje cestovního ruchu KHK 2007-2013
- Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v KHK

doprava a územní plánování

- Generel silniční dopravy
- Vývoj dopravních vztahů na území KHK vyvolaný výstavbou D11 a R35
- Zásady územního rozvoje KHK

vzdělávání, lidské zdroje a inovace

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy KHK 2012-2016
- Komplexní studie progresivních odvětví KHK v oblasti výzkumu, vývoje a inovací
- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže KHK 2014-2018
- Regionální inovační strategie KHK 2010-2015
- Strategie rozvoje lidských zdrojů 2007-2015

veřejná správa, dotace a ICT

- Dotační strategie KHK 2010-2013
- Krizový plán KHK
- Strategie KÚ KHK a funkční strategie: personální, komunikační, marketingová, informační, finanční
- Strategie rozvoje informačních a komunikačních technologií regionů ČR v letech 2013-2020

venkov a zemědělství

- Koncepce zemědělské politiky KHK
- Program obnovy venkova KHK 2014-2020

Vazba na rozvojové strategie sousedních regionů / krajů

Královéhradecký kraj sousedí s krajem Pardubickým, Středočeským a Libereckým. Mimo to má také společné hranice s Dolnoslezským vojvodstvím. Územní rozvojová strategie Královéhradeckého kraje proto vyžaduje sledovat mimo jiné také vazbu na strategické dokumenty těchto sousedních územních celků. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 řeší přeshraniční spolupráci v rámci strategické oblasti 5 Vyvážený rozvoj a správa území, zahrnující součinnost také s hraničními oblastmi kraje Pardubického, Libereckého, Středočeského, ale i s polským příhraničím. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 určuje strategické oblasti a cíle založené na meziregionální a přeshraniční spolupráci, jako jsou např. hospodářské aktivity, zaměstnanost, doprava, životní prostředí, cestovní ruch apod. Sousední regiony ve svých strategických dokumentech také podporují další rozvoj spolupráce se sousedními regiony včetně Královéhradeckého kraje.

Hlavní strategické dokumenty sousedních regionů:

- Strategie rozvoje Libereckého kraje
- Program rozvoje Pardubického kraje
- Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje
- Strategie rozvoje Dolnoslezského vojvodství

4. Implementace a monitoring

4.1. Realizace strategie

Smyslem a výsledkem úspěšného strategického plánování je realizace / implementace strategie. Aby mohla být krajská rozvojová strategie realizována, bude třeba zpracovat její implementační část. Samotná realizace strategie bude probíhat formou tzv. akčních plánů, které budou zpracovány na kratší časové období (2 – 3 roky) včetně stanovení prioritních aktivit se zajištěnými finančními a personálními zdroji a harmonogramem plnění. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje představuje rámcový strategický rozvojový dokument, jež bude v horizontu svého naplňování dále zpřesňován tzv. programy rozvoje kraje pracujícími s větší úrovní detailu a sledujícími kratší časový horizont.

Struktura programu rozvoje kraje (PRK) bude vycházet a navazovat na Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020, která stanovuje misi, vizi, globální cíl, strategické oblasti a strategické cíle. Program rozvoje kraje bude obsahovat podrobné rozpracování strategických cílů do úrovně opatření. Program rozvoje kraje by měl být živým a dynamickým dokumentem nezávislým na politické situaci, který bude zaručovat návaznost jednotlivých akcí a vyvolání synergického efektu.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje byla schválena orgány kraje a ty přijímají zodpovědnost za obecný rámec její realizace. Vzhledem k tomu, že obsah strategie přesahuje kompetence, jež Královéhradecký kraj má, ale současně se podstatně dotýká ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik regionu, předpokládá strategie vytvoření platformy partnerství, jež bude základem dosahování názorového konsensu při naplňování obsahu jednotlivých úkolů dokumentu, stejně jako v rámci platformy nepřímého vlivu, který může být prosazován komunikačními a vlivovými nástroji představitelů kraje vůči klíčovým zainteresovaným skupinám.

Komplexní povaha krajská strategie a to, že zasahuje do mnoha sfér života kraje, do působnosti různých odborů krajského úřadu i organizací kraje a předpokládá, že bude realizována projekty mnoha na kraji nezávislých organizací, vyžaduje, aby se na implementaci podílela také politická reprezentace kraje a jeho vedoucí představitelé.

Role kraje je významná také proto, že strategie rozvoje kraje, ač je nepolitickým dokumentem, který při zpracování získal širokou podporu mnoha zástupců veřejného i soukromého sektoru, je současně rozvojovou koncepcí, který bude realizován z veřejných prostředků. Významné prostředky na realizaci programu musí vynaložit také kraj, přinejmenším v případě projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů.

Úspěšná realizace krajské strategie formou programů kraje se odvíjí nejen od reálného vymezení cílů a opatření a následné realizace konkrétních projektů či aktivit, ale také od nastavení účinného systému monitoringu. Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování cílů strategie v jednotlivých letech, jež bude podkladem pro její hodnocení (evaluaci). Z hlediska udržení nastaveného rozvoje celého území kraje je důležitým prvkem i aktualizace strategie, která reaguje na pozitivní i negativní trendy vývoje v území.

4.2. Monitoring a evaluace

Každá strategická oblast Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 je rozdělena na dílčí vzájemně logicky provázané strategické cíle, které je třeba postupně naplňovat. Pro úspěšnou implementaci Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 musí být pečlivě nastaven jednoduchý, ale účinný systém monitoringu. Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování strategie v jednotlivých letech, jež bude podkladem pro její hodnocení (evaluaci).

Základním nástrojem pro monitoring je indikátor, představující číselné vyjádření určité skutečnosti, jež je možné měřit a porovnávat v čase a prostoru. Indikátor tak poskytuje jednoduše sdělitelnou a interpretovatelnou informaci. Úkolem indikátoru v rozvojovém dokumentu je měřit, zda bylo dosaženo vytyčeného cíle. Kromě indikátorů se monitorují konkrétní aktivity a projekty včetně jejich struktury financování.

Evaluace Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 slouží k hodnocení její účinnosti na společenskoekonomický rozvoj území kraje. Evaluace by se měla stát podkladem k rozhodování o dalším směrování strategického dokumentu v podobě přijetí případných změn v jeho dosavadním nastavení, zejména opatření nepřinášejících očekávaný efekt v podobě naplňování přijatých cílů.

Evaluace, která navazuje na monitoring, je proces následného zhodnocení informací o průběhu tvorby a implementace strategie a o kvalitativních i kvantitativních výsledcích, s cílem učinit na základě zjištěných skutečností potřebná rozhodnutí.

Závěry a doporučení evaluace by měly být jedním ze vstupních podkladů při aktualizaci stávající či tvorbě nové strategie, aby bylo dosaženo zlepšení její efektivnosti. Obsahem evaluace bude zejména hodnocení naplňování cílů z hlediska naplňování hodnot indikátorů, věcného naplňování cílů strategie konkrétními aktivitami či projekty včetně výše a struktury finančních výdajů.

Protože za realizaci strategie zodpovídá Královéhradecký kraj, je potřeba soustředit zodpovědnost za věcné nastavení strategie včetně činností spojených s monitoringem a evaluací na jedno místo krajského úřadu. Nezbytným předpokladem pro sledování naplňování cílů strategie z jednoho místa je efektivní spolupráce všech relevantních subjektů, disponujících potřebnými daty a informacemi.

Výsledky monitoringu a evaluace jsou do značné míry závislé na věrohodnosti získaných dat a způsobem sběru. Sběr dat a informací musí nutně vycházet ze zdrojů, které je mohou a jsou schopny a ochotny dodat v požadovaném rozsahu, struktuře a čase. Samotný proces monitoringu a evaluace včetně nastavení harmonogramu a odpovědnosti za zpracování monitorovacích a evaluačních zpráv si může v budoucnu vyžádat formální úpravu.

Následující seznam monitorovacích ukazatelů je návrhem, který si vyžádá samostatnou úpravu/revizi po schválení společných indikátorů Evropské komise 2014-2020 a Národního číselníku indikátorů 2014-2020, případně při tvorbě programu rozvoje kraje.

Návrh monitorovacích ukazatelů

Globální cíl
■ Počet obyvatel v kraji ■ Průměrný věk mužů / žen ■ Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč) ■ HDP na obyvatele (průměr EU-27 v PPS = 100) ■ Čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele (v Kč)

Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace
Strategický cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje
■ Regionální HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100) ■ Hrubá přidaná hodnota dle odvětví (v mil. Kč, %) ■ Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel ■ Stav přímých zahraničních investic na 1000 obyvatel v kraji (Česká národní banka) ■ Tvorba hrubého fixního kapitálu /obyvatele (v Kč)
Strategický cíl 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice
■ Výdaje na vědu a výzkum jako % podíl na HDP kraje ■ Počet zaměstnanců VaV (přepočtený počet) ■ Počet pracovišť VaV
Strategický cíl 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením v zdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce
■ Míra ekonomické aktivity, vzdělanostní struktura ■ Nezaměstnanost – registrovaná míra v %, počet uchazečů ■ Produktivita práce (HDP / zaměstnance) v %, ČR = 100 ■ Vzdělanostní struktura obyvatel (v %) ■ Počet žáků / studentů dle typů škol ■ Jednotlivci / domácnosti používající PC a internet (v %)
Strategický cíl 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako významné složky regionální ekonomiky
■ Počet hostů (z toho nerezidenti) ■ Počet přenocování (celkem, průměr) ■ Počet a kapacita ubytovacích zařízení dle kategorií

Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita
Strategický cíl 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu
■ Délka nových / rekonstruovaných silnic - z toho dálnic, rychlostních komunikací, silnic I. třídy (km) ■ Počet projektů zlepšujících dopravní dostupnost do Polska (počet)
Strategický cíl 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel
■ Délka nových / rekonstruovaných silnic II. a III. tříd (km, odbor dopravy) ■ Délka rekonstruovaných železničních tratí (km, SŽDC) ■ Délka nových cyklostezek (km, odbor regionálního rozvoje)
Strategický cíl 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu
■ Přeprava cestujících a autobusové spoje (počet) ■ Přeprava cestujících a železniční spoje (počet) ■ IDS – počet cestujících, počet spojů (počet, odbor dopravy)

Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost
Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytovaní zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel
■ Naděje dožití při narození (roky) ■ Počet lékařů v přepočtu na počet obyvatel ■ Počet lůžek, využití lůžek, ošetřovací doba ■ Pracovní neschopnost – průměr, na 100 obyv.
Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje
■ Index stáří (65 a více/0-14x100) ■ Zařízení sociálních služeb – kapacita, počet ■ Sociální služby a poskytovatelé - počet, kapacita (odbor soc. věcí) ■ Počet sociálně potřebných osob
Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem
■ Trestné činy, stíhané osoby (počet) ■ Požáry, zásahy jednotek požární ochrany (počet)
Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky
■ Návštěvníci knihoven, expozic a výstav (počet) ■ Návštěvníci památkových objektů (počet)

Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě
Strategický cíl 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi
■ Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu (%) ■ Podíl obyvatel bydlících v domech na pojených na kanalizaci (%) ■ Podíl čištěných odpadních vod (%) ■ Počet vybudovaných protipovodňových opatření (Povodí Labe)
Strategický cíl 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území
■ Celková produkce podnikových odpadů (v t) ■ Nakládání s odpady / z toho recyklace (abs., v %) ■ Komunální odpad na 1 obyv.
Strategický cíl 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje
■ Spotřeba paliv a energie (GJ, MWh) ■ Podíl obnovitelných zdrojů energie (%, Energetický regulační úřad)
Strategický cíl 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí a šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje, podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty
■ Investice a neinvestiční náklady na ochranu ŽP (tis. Kč) ■ Emise základních znečišťujících látek do ovzduší (v t) ■ Rozloha chráněných území (NP, CHKO, MCHÚ) v ha ■ Výše krajských prostředků na EVVO v Kč (odbor ŽP a zem.)
Strategický cíl 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí
■ Zemědělská produkce (v mil. Kč) ■ Zemědělské podniky / zem. ekonomické subjekty (počet) ■ Zaměstnanost v primárním sektoru (abs. počet, podíl %) ■ Obhospodařovaná zemědělská půda (ha) ■ Lesní pozemky - výměra, zalesňování (ha)

Strategická oblast 5 Vyvážený rozvoj a správa regionu
Strategický cíl 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování
■ Příjmy a výdaje kraje, obcí a DSO (Kč) ■ Saldo (deficit / přebytek) veř. rozpočtů ■ Elektronizace služeb obcí (v %) ■ Výdaje kraje na dotace v Kč (odbor reg. rozvoje)
Strategický cíl 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity
■ Srovnání ORP/POÚ (počet obyvatel, index stáří, podnik. aktivita, nezaměstnanost, vzdělání, byt. výstavba,…) ■ Srovnání ukazatelů pro město a venkov ■ Počet a podíl obcí s územním plánem v % (odbor územ. plán. a stavebního řádu)
Strategický cíl 5.3 Rozvinout aktivní síťování a všechny typy partnerských forem spolupráce na regionální i meziregionální úrovni
■ Počet DSO a MAS v kraji (odbor regionálního rozvoje) ■ Počet přeshraničních projektů (ŘO OP ČR-Polsko)

Pozn.: Poskytovatelem dat je ČSÚ, pokud není uvedeno jinak.

Doporučená sada environmentálních indikátorů vlivů koncepce na životní prostředí (viz SEA hodnocení):

- Podíl obyvatel vystavených nadlimitním hodnotám suspendovaných částic velikostní frakce PM10 (%)
- Podíl obyvatel vystavených nadměrnému hluku z dopravy v obcích (%)
- Počet a podíl obcí zapojených do integrovaných dopravních systémů (IDS) v kraji
- Počet odstraněných dopravně závadných míst ve městech a obcích
- Počet odstraněných starých ekologických zátěží
- Počet realizovaných prvků regionální úrovně ÚSES
- Snížení ztrát energie v rozvodných soustavách (%)
- Čistota povrchových vod dle jednotlivých ukazatelů (časový vývoj)
- Rozloha zastavěné zemědělské půdy (ha)

4.3. Finanční zdroje

V souladu se zaměřením strategie rozvoje Královéhradeckého kraje lze v rámci potenciálních intervencí předpokládat v zásadě tři základní typy financování:

- kompletní financovaní z krajského rozpočtu (aktivity a projekty Královéhradeckého kraje a jeho organizací)
- financovaní kombinované z krajského rozpočtu a zdrojů dalších subjektů (dotační tituly kraje)
- financovaní z rozpočtu Evropské unie – fondy EU (popř. kofinancované z krajského rozpočtu)
- financovaní z ostatních zdrojů (ČR, obce, nevládní neziskové organizace, zdroje soukromého sektoru, úvěry,…)

V obecné rovině se předpokládají dva hlavni finanční zdroje, a to vnitřní, tj. rozpočet kraje, a vnější (především strukturální fondy EU a zdroje dalších subjektů). Pro realizaci Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 lze využít následující zdroje financování:

- rozpočet Královéhradeckého kraje
- rozpočty obcí
- státní rozpočet ČR
- rozpočet EU
  - fondy Společného strategického rámce (ERDF, ESF, FS, EAFRD, ENRF,…)
  - návratné finanční nástroje (Jessica, Jasmine, Jeremie, Jaspers,…)
  - komunitární programy EU
- rozpočty nevládních neziskových organizací
- zdroje soukromého sektoru
- úvěrové financování
- partnerství veřejného a soukromého sektoru

Rozpočet EU a zejména prostředky strukturálních fondů budou jedním z nejvýznamnějších finančních zdrojů financování v programovém období 2014-2020. Kraj, obce a jimi zřizované a zakládané organizace působící v Královéhradeckém kraji jsou potenciálními příjemci většiny prostředků ze strukturálních fondů. Se svými projekty se mohou uplatnit i nevládní organizace a firmy.

Pro intervence z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova je navržen:

- Program rozvoje venkova ČR 2014–2020.

Pro intervence z Evropského rybářského a námořního fondu je navržen:

- Operační program Rybářství

Pro Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond jsou navrženy tyto operační programy:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OP Zaměstnanost
- OP Doprava
- OP Životní prostřední
- Integrovaný regionální operační program
- OP Praha - pól růstu ČR
- OP Technická pomoc

Pro Evropský fond regionálního rozvoje cíle „Evropská územní spolupráce“ je navrženo sedm operačních programů, z toho jsou pro Královéhradecký kraj relevantní následující tři:

- OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou
- OP nadnárodní spolupráce Central Europe
- OP meziregionální spolupráce

4.4. Nové implementační nástroje

4.4.1. Integrované přístupy na regionální úrovni

Integrované územní investice (ITI)

Integrované územní investice jsou nástrojem k integrované realizaci územních strategií, umožňují slučovat finanční zdroje z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů, aby byla zajištěna realizace integrované strategie na daném území. Integrované územní investice představují nástroj, který podporuje integrované využívání fondů a má potenciál zajistit lepší celkové výsledky při stejné výši veřejných financí.

Klíčové prvky integrovaných územních investic:

- vymezené území a integrovaná strategie územního rozvoje (jakákoli zeměpisná oblast s určitým územním vymezením, izolované zeměpisné jednotky s podobnými charakteristikami v rámci regionu)
- balíček opatření, která je nutné realizovat (opatření by měla přispívat k tematickým cílům příslušných prioritních os začleněných operačních programů a k rozvojovým cílům územní strategie, mohou být financovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti – kombinace „měkkých“ a infrastrukturních projektů)
- ustanovení pro správu integrovaných územních investic (Řídicí orgán operačního programu nese konečnou odpovědnost za správu a provádění operací inte¬grovaných územních investic, může však pověřit zprostředkující subjekty, aby provedly správní a realizační úkony, delegování správy ITI bude v gesci subregionálních hráčů)

Místní rozvoj vedený komunitami (CLLD)

Místní rozvoj vedený komunitami je specifický nástroj používaný na subregionální úrovni a je doplňkovým opatřením k dalším aktivitám na podporu rozvoje na místní úrovni, který umožní propojené a integrované čerpání fondů na provádění strategií pro místní rozvoj. Místní rozvoj vedený komunitami může mobilizovat a zapojit místní komunity a organizace do plnění cílů strategie Evropa 2020, jako je inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění, posilování územní soudržnosti a dosahování konkrétních cílů politiky.

Místní rozvoj se zapojením místních komunit:

- se zaměřuje na konkrétní subregionální území;
- je vedená komunitami, místními akčními skupinami složenými ze zástupců místních veřejných a soukromých socio-ekonomických zájmů;
- je prováděna pomocí integrovaných a mnoha sektorových místních rozvojových strategií zaměřených na konkrétní oblast, které zohledňují místní potřeby a potenciál; a
- obsahuje inovační prvky v místním kontextu, propojování a spolupráci.

Společný akční plán (JAP)

Společný akční plán představuje nový typ integrované akce, která je realizována prostřednictvím výsledkově-orientovaného přístupu. Cílem akce je splnění konkrétně stanovených cílů, na kterých se společně dohodne členský stát s Evropskou komisí. Plán v sobě zahrnuje skupinu projektů, za jejichž realizaci bude zodpovědný konkrétní příjemce finanční podpory v rámci operačního programu, což musí být pouze veřejnoprávní subjekt. Plán bude možné financovat jak z Evropského sociálního fondu, tak z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Podporovány budou neinvestiční akce. Vzhledem k faktu, že Společný akční plán může být součástí jednoho nebo několika operačních programů, může představovat efektivní nástroj lepší integrace různých fondů, které povedou ke společnému cíli.

4.4.2. Smart specializace S3

Chytrá/inteligentní specializace (Smart specialisation, S3, RIS3) je jedním ze strategických přístupů k socio-ekonomickému rozvoji regionů pomocí funkčního výzkumného a inovačního systému, specializovaného na určité vědní oblasti, technologie nebo produkční odvětví.

Tento koncept vychází z několika teorií regionálního rozvoje, které se snaží tematizovat nástroje adaptace regionů na změny různého druhu, s cílem udržet a rozvíjet konkurenční/komparativní výhodu v globalizovaném světě. Stěžejním prvkem tohoto procesu je vymezení priorit rozvoje znalostní ekonomiky (tažené výzkumem a inovacemi) na základě jedinečných předností a potenciálu daného regionu.

Koncept inteligentní specializace je založen na několika hlavních principech. Tím prvním je princip koncentrace. S3 strategie by měla mít omezený počet priorit, což by mělo přispět k větší efektivitě a zajištění reálných výsledků. Region/stát by měl využít konkurenční výhodu svého výzkumného a inovačního systému, měl by se snažit najít odvozené aplikační obory (meziodvětvová spolupráce), více propojit výzkumný/vzdělávací a aplikační sektor se zprostředkujícími institucemi (vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory, centra transferu technologií), podporovat síťování (klastry, technologické platformy), rozvíjet lidské zdroje ve výzkumu a inovacích a v neposlední řadě se snažit, pokud je to relevantní, o zavadění klíčových technologií.

Chytrá specializace je obsažena již ve Strategii Evropa 2020, která je základním dokumentem Evropské unie pro vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky, která podporuje sociální začleňování. Existence strategie chytré specializace je také jednou z předběžných podmínek (ex-ante kondicionalitou) v rámci Tematického cíle 1 kohezní politiky Evropské unie 2014-2020. Aby mohl členský stát / region čerpat prostředky kohezní politiky v období 2014-2020, určené na výzkum, vývoj a inovace, musí zabezpečit existenci této strategie na národní / regionální úrovni.

Evropská komise zřídila za účelem asistence regionům a členským státům Evropské unie při přípravě a implementaci strategií chytré specializace společnou S3 platformu. V rámci platformy působí expertní tým. Registrací do platformy získá region možnost přístupu k příkladům dobré praxe, sdílení informací s ostatními členy a také si může nechat posoudit svoji S3 strategii v rámci expertního/oponentního posudku. Platforma pořádá pravidelné workshopy a zveřejňuje aktuální informace na svých webových stránkách. S3 platforma vydala metodického průvodce tvorbou strategie chytré specializace.

5. Horizontální témata

Horizontální témata jsou průřezové oblasti, které se prolínají všemi strategickými oblastmi Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020. Plní významnou roli při realizaci strategie a vstupují do všech aspektů rozvoje Královéhradeckého kraje a zkvalitňování života jeho obyvatel. Česká republika i Evropská unie považují tato témata za zásadní a strategická, proto je jim též v rámci této strategie věnována zvýšená pozornost.

Hlavními horizontálními tématy jsou:

- Rovné příležitosti
- Udržitelný rozvoj

Mezi další horizontální témata, se kterými se dle dílčích pojetí operuje, patří ještě Informační společnost, Podpora místních iniciativ, Efektivní výkon veřejné správy, Kohezní politika Evropské unie či Urbánní dimenze. Tato témata jsou rozpracována v jednotlivých strategických oblastech SRK 2014-2020 a nejsou řazena mezi základní horizontální témata strategie.

5.1. Udržitelný rozvoj

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 je zaměřen na rozvoj všech oblastí ekonomického, sociálního i environmentálního rozvoje. Průřezovost problematiky udržitelného rozvoje znamená jeho zohlednění i u těch intervencí, které nejsou přímo zacíleny na životní prostředí. Je tedy nezbytné sledovat dopady realizace strategie na životní prostředí tak, aby její příspěvek ke zlepšení stavu životního prostředí byl maximální.

Na základě zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, prošla též Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 hodnocením SEA. Horizontální problematika životního prostředí je úzce provázaná právě s posuzováním, výstupy a závěry SEA hodnocení.

Koncept udržitelného rozvoje, který je v aktuální fázi vývoje evropské integrace zakotven v Lisabonské strategii, lze vnímat hierarchicky: jako trojúhelník, na jehož vrcholu je hospodářský růst a jehož základna je tvořena základními sociálními a environmentálními aspekty. Zásadou udržitelného rozvoje je, že pouhá preference hospodářského růstu před sociální a environmentální složkou může ve svém důsledku vytvářet značné náklady ohrožující hospodářský růst samotný a zároveň i vážné důsledky ve sférách mimo ekonomiku. Mezi naplňováním ekonomického, sociálního a environmentálního cíle existují ve střednědobém horizontu vztahy spíše kolizní, než komplementární. Ústřední myšlenkou naplňování SRK 2014-2020 musí být udržení rovnovážného vztah mezi těmito třemi aspekty (pilíři) udržitelného rozvoje.

Základní prvek, na němž je pojetí udržitelného rozvoje založeno, vychází z přístupu ke konkurenceschopnosti: aby se mohla trvale zvyšovat životní úroveň, je nutné zvýšit zaměstnanost a růst produktivity práce prostřednictvím sady nástrojů reformní politiky a vytvořením ekonomického rámce, který bude růst produktivity a zaměstnanost produktivních obyvatel stimulovat. Trvalý růst produktivity a vznik dalších pracovních míst nebude dosažen jednotlivou, izolovanou intervencí, nýbrž sérií vzájemně provázaných kroků a efektivních strukturálních změn. Tyto iniciativy se promítají do následujících oblastí podpůrných politik:

- Znalosti: společnost v regionu bude založena na znalostech prostřednictvím zvýšení atraktivity pro kvalifikované výzkumníky, vědce a inovátory; věda, výzkumu a inovace jsou významnými prioritami rozvoje regionu; s tím souvisí i podpora využití moderních informačních a komunikačních technologií.
- Podnikatelské prostředí: je zapotřebí maximálně podporovat podnikatelské aktivity, vytvářet prostředí k jejich rozšiřování, usnadnit proces vzniku nových podniků, snižovat administrativní zátěž a podobně.
- Trh práce: podporovat a rozvíjet celoživotní vzdělávání, umožnit aktivní stáří, podporovat partnerství pro růst a zaměstnanost.
- Životní prostředí: ekologické inovace; prosazení postupů, které vedou k trvale udržitelnému zvýšení produktivity prostřednictvím ekologické efektivnosti.

Pro účely SRK 2014-2020 je udržitelný rozvoj chápán především s důrazem na oblast životního prostředí, neboť ostatní pilíře jsou velmi důkladně řešeny v rámci svých strategických cílů. Horizontální téma udržitel-

ného rozvoje (resp. životního prostředí) bylo zohledněno při návrhu všech strategických cílů SRK 2014-2020, přičemž některé strategické cíle jsou realizovány opatřeními, která ke zlepšení životního prostředí přispějí přímo či alespoň napomohou ke zmírnění dopadu ekonomických aktivit na životní prostředí.

5.2. Rovné příležitosti

Princip rovných příležitostí znamená odstraňování diskriminace na základě pohlaví (genderové hledisko), rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení či věku.

Téma rovných příležitostí se někdy vztahuje i na další znevýhodněné skupiny jako jsou imigranti a azylanti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol; v souhrnu se jedná o skupiny obyvatel ohrožené sociálním vyloučením.

V České republice je rovným příležitostem věnovaná zvláštní pozornost přibližně od doby příprav na vstup do Evropské unie. Starší členské země EU nám mohou být v problematice rovných příležitostí v mnohém inspirací. Z aktuálních problémů můžeme například uvést: nedostatečné zastoupení žen v řídících funkcích, problematika začlenění romské menšiny do většinové společnosti, nedostatek pozornosti pro sladění pracovního a rodinného života v případě rodin s malými dětmi (nebo v případě péče o osobu blízkou). Prvořadým tématem v této oblasti je otázka rovnosti mužů a žen. Genderové hledisko lze totiž identifikovat i v rámci jednotlivých sociálně ohrožených skupin, jedná se pak o kombinaci několika znevýhodňujících faktorů.

Rozvoj Královéhradeckého kraje se musí opírat o naplňování myšlenky rovných příležitostí. Téma rovných příležitostí má přispívat k rozvoji moderního, sociálně spravedlivého a udržitelného evropského sociálního modelu. Současný akceptovaný evropský sociální model implikuje složky nejen své vlastní udržitelnosti, ale i určité inovativnosti, která by se měla promítat především do záležitostí zaměstnanosti a tvorby pracovních míst při respektování principu společenského začleňování.

Jeho progresivita spočívá v tom, že se nemá stát brzdou dalšího rozvoje, ale naopak významným nástrojem prosazování cílů Lisabonské strategie – být nejkonkurenceschopnějším, na znalostech založeným ekonomickým celkem, opírajícím se o vyšší podíl kvalitativně náročných pracovních míst a rozvojových příležitostí a větší sociální soudržnost.

Při posouzení konceptu rovných příležitostí v evropském kontextu je evidentní jeho podstatné sladění s lisabonským požadavkem na více a kvalitnějších pracovních příležitostí, což je klíčové pro udržení rovnováhy ekonomické stránky, stránky sociální a stránky environmentální při jakémkoliv dlouhodobém rozvojovém úsilí. Pokud se trojúhelník počne deformovat či klonit se k některé ze svých stran, jsou rozvojové parametry systému narušeny. Rozměry rovných příležitostí z pohledu Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 jsou dány zaměřením na zaměstnanost, strukturální parametry práce, prevenci proti sociálnímu vyčleňování a zajištění sociální ochrany a rovnosti mezi ženami a muži.

Královéhradecký kraj zakládá svůj rozvojový potenciál na respektování rovných příležitostí a rovného zacházení pro ženy a muže, stejné ekonomické nezávislosti pro ženy a muže, souladu soukromého a profesního života, stejné reprezentace při rozhodování, eliminace genderových stereotypů a zamezení všech forem násilí založeného na diskriminaci mezi pohlavími.

V tomto pojetí tak naplňování pravidel rovných příležitostí není v rozporu s faktory prosperity, ale z pohledu její dlouhodobé udržitelnosti je faktorem, který prosperitu naopak stimuluje, pokud za její teoretickou definici považujeme udržení stability a proporční vyváženosti lisabonského trojúhelníku, a jejímž souhrnným indikátorem je vývoj ukazatele HDP na obyvatele.

Celý komplex musí být v souladu s mnoha aspekty ukazatelů zaměstnanosti a nezaměstnanosti (vedle základního ukazatele míry nezaměstnanosti například podíl dlouhodobě nezaměstnaných, regionální a sektorová dimenze nezaměstnanosti, vzdělanostní a věková struktura zaměstnaných a nezaměstnaných, zaměstnanost a nezaměstnanost při rozdělení na ženy a muže) či sektorovým členěním ekonomiky. V rámci tohoto pojetí by mělo dojít k důsledné eliminaci všech negativních anomálií v sociální a environmentální oblasti.

Vedle cest ke vnímání rovných příležitostí jako přirozené složky života, případně jednu ze složek výchovy a vzdělávání je v současných politikách EU relativní dostatek finančních nástrojů, které se primárně zaměřují na pozitivní ovlivňování výše uvedených aspektů rovných příležitostí.

Regionální akční plán Královéhradeckého kraje

Regionální akční plán Královéhradeckého kraje

Regionální akční plán Královéhradeckého kraje je základním dokumentem pro činnost Regionální stálé konference KHK (RSK) zhotoveným na základě principu partnerství pro realizaci územní dimenze Evropských a strukturálních investičních (ESI) fondů v územním obvodu kraje a národních finančních zdrojů s cílem naplnění Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 (SRR). Regionální akční plán SRR ČR je v souladu se Statutem a Jednacím řádem RSK, které byly vydány rozhodnutím ministryně pro místní rozvoj č. 127/2014, sloužit Regionální stálé konferenci ke koordinaci územního a integrovaného přístupu k využití ESI fondů v krajích České republiky.

Regionální akční plán tvoří podstatný vstup pro tvorbu Akčního plánu Strategie regionálního rozvoje ČR. Aktivity RAP, které formulují Regionální stálé konference na základě spolupráce s partnery v území, se stávají obsahem aktivit Akčního plánu SRR (na národní úrovni), jehož přípravu koordinuje ve spolupráci s dalšími rezorty i územními partnery MMR. Aktivity RAP jsou z velké části financované z ESI fondů a napomáhají tak realizovat územní dimenzi. Finanční plán a indikátory jsou řešeny u aktivit RAP, na jejichž realizace bude třeba intervencí v rámci specifických cílů OP, kde byla řídícím orgánem identifikována územní dimenze.

Aktivita Regionálního akčního plánu je základním prvkem Regionálního akčního plánu. Představuje soubor projektů podobného tematického zaměření na území kraje příslušné Regionální stálé konference, které jsou financovány z jednoho či více specifických cílů jednoho či více operačních programů nebo státních, krajských, obecních a dalších zdrojů s cílem naplnit jednu či více aktivit Akčního plánu SRR. RAP Královéhradeckého kraje navazuje na schválenou verzi Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 a je svým způsobem jejím akčním plánem, který je zaměřen na implementaci aktivit na území Královéhradeckého kraje financovatelných převážně z fondů Evropské unie v programovém období 2014-2020.

1. Tematická oblast DOPRAVNÍ DOSTUPNOST A MOBILITA

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- celková přetíženost regionální silniční sítě
- zhoršující se technický stav dopravní infrastruktury
- nedostatečná bezpečnost a plynulost dopravy
- nevyhovující úroveň dopravní infrastruktury (sítě, uzly)
- klesající význam nákladní i osobní železniční dopravy

Příčiny problému

- nedostatečné napojení na dálnice a rychlostní komunikace
- nárůst automobilové dopravy (individuální a tranzitní)
- vliv dopravy na ŽP včetně veřejného zdraví a bezpečnosti
- nedostatečná úroveň služeb spojených s osobní přepravou
- nedostatečné oddělení cyklodopravy od motorizované dopravy

Změna/cíle KHK

- Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu
- Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel
- Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- výstavba dálnice D11 a rychlostních silnic R11 a R35
- technický stav silnic II. a III. třídy a místních komunikací
- obchvaty měst, nebezpečné úseky, kapacita parkovacích stání
- potřeba modernizace železniční a drážní infrastruktury
- dostupná a atraktivní, ekologicky příznivá veřejná doprava
- rozvoj cyklodopravy budováním potřebné infrastruktury
- zavádění moderních systémů řízení dopravy

Přehled aktivit

Tematická oblast RAP 1: Dopravní dostupnost a mobilita			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
1.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu	**1.1.1 Dopravní napojení kraje nadregionálního významu a podpora multimodality**	1.1.1.A Výstavba a rekonstrukce dálnic, rychlostních komunikací a silnic I. třídy včetně silnic v síti TEN-T	OP Doprava 2.1
			OP Doprava 3.1
		1.1.1.B Podpora rozvoje multimodální a kombinované dopravy	OP Doprava 1.3
1.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel	**1.2.1 Zkvalitnění regionální silniční dopravy**	1.2.1.A Modernizace a výstavba silnic II. a III. třídy ve vlastnictví kraje	IROP 1.1
		1.2.1.B Rekonstrukce a opravy místních komunikací	Ostatní zdroje (mimo ESIF)
		1.2.1.C Bezpečnost dopravy a podpora alternativních pohonů	IROP 1.2
			OP Doprava 2.2
		1.2.1.D Podpora podmínek pro rozvoj alternativních pohonů silničních vozidel	OP Doprava 2.2
	1.2.2 Modernizace železniční infrastruktury	1.2.2.A Modernizace a rekonstrukce železničních tratí a infrastruktury (uzly, zastávky, systémy,…)	OP Doprava 1.1
	1.2.3 Rozvoj nemotorové dopravy	1.2.3.A Budování a rekonstrukce cyklostezek a cyklotras včetně souvisejícího zázemí	IROP 1.2
1.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu	**1.3.1 Podpora veřejné hromadné dopravy**	1.3.1.A Integrace dopravních systémů, podpora dopravních terminálů a obnova vozového parku	IROP 1.2
			OP Doprava 1.5
		1.3.1.B Rozvoj městské dopravy včetně jejího řízení	OP Doprava 1.4
			OP Doprava 2.3

Popis aktivit

1.1.1 Dopravní napojení kraje nadregionálního významu a podpora multimodality

Aktivita je zaměřena na urychlení výstavby dálnice D11 a rychlostních komunikací R11 a R35. Dálnice D11 vedoucí na Prahu propojí Hradec Králové a Jaroměř s dálniční sítí ČR. Navazující rychlostní komunikace R11 umožní přeshraniční dopravní napojení s Polskem. Komunikace R35 zlepší silniční propojení s Libereckým krajem a s Moravou. Podpora multimodální dopravy přispěje ke snižování tranzitní silniční nákladní dopravy.

1.2.1 Zkvalitnění regionální silniční dopravy

Aktivita je zaměřena na rekonstrukci a modernizace, příp. výstavbu regionálních silnic (silnice II. a III. tříd, místní komunikace) na území kraje s cílem zvýšení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, snížení negativního vlivu provozu na životní prostředí a zlepšení stavebně-technického stavu těchto komunikací. Budou podporovány projekty řešící odstranění bodových závad na silniční síti a na průtazích měst, výstavba obchvatů měst a obcí nebo související dopravní informační a řídící systémy, příp. projekty podporující zavádění alternativních pohonů na silniční síti.

1.2.2 Modernizace železniční infrastruktury

Aktivita je zaměřena na modernizaci a rekonstrukce regionálních železničních tratí a traťových úseků, uzlů a související technické infrastruktury (stanice, zastávky, traťové a staniční zabezpečovací zařízení) za účelem zejména zvýšení propustnosti, cestovní rychlosti a spolehlivosti provozu osobní a nákladní železniční dopravy v kraji.

1.2.3 Rozvoj nemotorové dopravy

Aktivita je zaměřena na zkvalitnění infrastruktury pro nemotorovou dopravu se zaměřením na rozvoj cyklodopravy. Bude podporováno budování, příp. rekonstrukce cyklostezek a cyklotras především pro potřeby bezpečné dojížďky do zaměstnání, škol či za službami. Bude také zapotřebí řešit doplňkové služby a infrastrukturní zázemí (B+K) pro cyklisty včetně komplexní bezbariérovosti.

1.3.1 Podpora veřejné hromadné dopravy

Aktivita je zaměřena na zkvalitňování veřejné hromadné dopravy vedoucí k zajištění mobility obyvatel ve všech částech regionu. Cílem je rozšířit a zkvalitnit integrovaný dopravní systém, zvýšit atraktivitu a pohodlí cestování prostředky veřejné hromadné dopravy a zlepšit jejich dostupnost pro všechny občany. Je třeba podporovat aktivity vedoucí k posilování přepravních výkonů veřejné dopravy a ke snižování individuální automobilové dopravy a soustředit se především dopravní dostupnost v periferních, ale i urbanizovaných částech kraje. Bude podporována obnova a modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy. Důraz bude kladen na projekty zaměřené na zavádění ekologicky čistých vozů s alternativním pohonem a na nákup nízkopodlažních vozidel a malokapacitních vozů.

2. Tematická oblast ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ENERGIE

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- povodně jsou pro kraj čím dál častějším a stále největším nebezpečím v oblasti přírodních katastrof
- nízký podíl čištěných odpadních vod včetně nízkého podílu obcí napojených na kanalizaci s ČOV včetně zastaralé infrastruktury
- celkově se zvyšující energetická náročnost ve veřejném i soukromém sektoru, negativní vliv na kvalitu ovzduší
- stále se zvyšující produkce odpadů (komunálních a podnikových) a výskyt starých ekologických zátěží a devastací krajiny
- zvyšující se vliv nejen antropogenních činitelů na přírodu a krajinu a na druhou stranu vysoký podíl ekologicky cenných území

Příčiny problému

- nedostatečná protipovodňová ochrana včetně informovanosti o rizicích, rychlý odtok z území, snížení retenční kapacity, nevhodné úpravy toků a využívání krajiny
- vypouštění znečištěných odpadních vod a nutná rekonstrukce zastaralé vodohospodářské infrastruktury
- nízký podíl využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie, zastaralá infrastruktura přenosových a distribučních sítí, vysoký podíl fosilních paliv, nízké povědomí o obnovitelných zdrojích energie
- nedostatečné předcházení vzniku odpadů a jejich vhodné využití, nákladné rekultivace a sanace starých zátěží
- nevhodné využívání krajiny, poškozování ekosystémů, nedostatečné environmentální povědomí

Změna/cíle KHK

- Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi
- Zlepšit stav ovzduší a zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje
- Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje
- Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj šetrné formy zemědělského hospodaření včetně ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- výstavba vodovodní a kanalizační sítě protipovodňových opatření
- podpora obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor
- rozvoj energetické přenosové soustavy a distribučních sítí
- snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru
- větší podíl obnovitelných a místních zdrojů na výrobě energie
- efektivní odpadové hospodářství a řešení ekologických zátěží
- ochrana přírody a krajiny a revitalizace sídelní zeleně

Přehled aktivit

Tematická oblast 2: Životní prostředí a energie			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
2.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi	**2.1.1 Výstavba vodohospodářské infrastruktury**	2.1.1.A Kanalizace a ČOV	OP ŽP 1.1
		2.1.1.B Dodávky pitné vody	OP ŽP 1.2
		2.1.1.C Protipovodňová ochrana a prevence	OP ŽP 1.3
2.2 Zlepšit stav ovzduší a zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje	**2.2.1 Zlepšit stav ovzduší a zvýšit využití obnovitelných zdrojů**	2.2.1.A Obnovitelné zdroje a energetické úspory ve veřejném i podnikatelském sektoru	IROP 2.5 OP PIK 3.1, 3.2, 3.4 OP ŽP 5.1, 5.2
		2.2.1.B Snížení emisí z lokálních, stacionárních a mobilních zdrojů	OP ŽP 2.1, 2.2
		1.2.1.C Bezpečnost dopravy a podpora alternativních pohonů	OP ŽP 2.3
	2.2.2 Rozvoj energetické přenosové soustavy a distribučních sítí	2.2.2.A Chytré distribuční sítě	OP PIK 3.3
		2.2.2.B Účinné soustavy zásobování teplem	OP PIK 3.5
		2.2.2.C Energetická bezpečná přenosová soustava	OP PIK 3.6
2.3 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje	**2.3.1 Zefektivnit odpadové hospodářství**	2.3.1.A Prevence vzniku odpadů	OP ŽP 3.1
		2.3.1.B Materiálové a energetické využití odpadů	OP ŽP 3.2 OP PIK 3.4
	2.3.2 Snížení dopadů ekologických zátěží a minimalizace environmentálních rizik	2.3.2.A Rekultivace skládek	OP ŽP 3.3
		2.3.2.B Inventarizace a odstraňování starých ekologických zátěží	OP ŽP 3.4
2.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty	**2.4.1 Ochrana přírody a péče o krajinu a veřejná prostranství**	2.4.1.A Aktivní ochrana přírody a krajiny	OP ŽP 4.1, 4.2, 4.3
		2.4.1.B Sídelní zeleň a veřejná prostranství	OP ŽP 4.4

Popis aktivit

2.1.1 Výstavba vodohospodářské infrastruktury

Aktivita je zaměřena na budování nové vodohospodářské infrastruktury a na zkvalitnění, zkapacitnění a modernizaci stávajících vodovodních a kanalizačních systémů včetně modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod a úpraven vod. Dále je aktivita cílena na komplexní činnosti v oblasti protipovodňové ochrany obyvatel a majetku a na prevenci vzniku povodní. Součástí opatření je budování nových a zkvalitňování současných protipovodňových opatření včetně zdokonalovaní předpovědního, monitorovacího a hlásného systému. Pozornost je věnována prevenci vzniku povodní především v podobě protierozních opatření a opatření vedoucích k posílení retenčních a akumulačních schopností krajiny. Opatření se věnuje rovněž digitalizaci povodňových plánů a tvorbě nových plánů.

2.2.1 Zlepšení stavu ovzduší a zvýšení využití obnovitelných zdrojů

Aktivita je zaměřena na ochranu životního prostředí vedoucí především ke snížení emisní zátěže obyvatel. Cílem je modernizovat stávající emisní zdroje a podporovat nízkoemisní či bezemisní technologie především technologií na výrobu energie. Aktivita je zaměřena také na snižování energetické náročnosti budov a technologií vedoucí ke snižování spotřeby energie ve veřejném i podnikatelském sektoru a soustředí se rovněž na zvýšení povědomí veřejnosti o možných energetických úsporách. Dále jsou podporovány monitorovací systémy kvality ovzduší a podpora koncepční činnosti v oblasti technické ochrany ovzduší. Aktivita je také zaměřena na možnosti dalšího využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energií. Jedná se zejména o infrastrukturní podporu využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie, podporu energetického využívání odpadů a snížení surovinových nároků na výrobu energií.

2.2.2. Rozvoj energetické přenosové soustavy a distribučních sítí

Aktivita se zaměřuje na zkvalitňování, modernizaci a rozšiřování infrastruktury pro výrobu, rozvod a uskladnění všech druhů energií včetně zajištění jejich bezpečnosti a předcházení rizikům výpadků v dodávkách energie.

2.3.1 Efektivní odpadové hospodářství

Aktivita je zaměřena na zkvalitnění fungování systému odpadového hospodářství. Aktivita podporuje efektivizaci stávajícího odpadového hospodářství s podporou zavádění nových technologií a informační osvěty zaměřené na možnosti separace, recyklace a využívání odpadů včetně využívání druhotných surovin pro výrobu energií. Jsou podporovány činnosti na modernizaci stávajících provozů i na budování nových kapacit sběru a odpadů a nakládání s odpady. Součástí opatření jsou informační a koncepční aktivity zaměřené především na ekologizaci odpadového hospodářství.

2.3.2 Snížení dopadů ekologických zátěží a minimalizace environmentálních rizik

Aktivita je zaměřena na problematiku monitoringu a eliminace stávajících ekologických zátěží a na prevenci vzniku dalších. Pozornost je věnována odstranění a sanaci stávajících zátěží a preventivním opatřením proti vzniku nových ekologických zátěží. Aktivita zahrnuje i problematiku koncepčního řešení ekologických zátěží.

2.4.1 Ochrana přírody a péče o krajinu a veřejná prostranství

Aktivita je zaměřena na aktivní přístupy v oblasti ochrany přírody vedoucí především ke zkvalitnění péče o biotopy a cenná stanoviště včetně eliminace negativních dopadů na přírodu a krajinu a ekologické limity při rozvoji území. Dalším cílem opatření je legislativní ochrana přírodně cenných lokalit na všech úrovních, včetně soustavy Natura 2000. Řešena je i koncepční podpora ochrany krajinného rázu.

3. Tematická oblast SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, ZDRAVÍ A BEZPEČNOST

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- vzrůstající potřeba sociálních a zdravotních služeb z důvodu současných demografických trendů
- relativně vysoký počet nemocničních lůžek a jejich nevyvážená struktura, vysoká průměrná délka ošetřovací doby
- zdražování zdravotních a sociálních služeb (inflace, DPH,…) a klesající kupní síla obyvatel (zejména nižších středních vrstev včetně lidí důchodového věku)
- nerovnoměrné pokrytí všech druhů sociálních služeb, růst sociálně patologických jevů a dalších nežádoucích jevů
- trend nárůstu bezpečnostních rizik a nebezpečí a zhoršování stavu v oblasti bezpečnosti obyvatel

Příčiny problému

- zhoršující se věková struktura obyvatelstva, stárnutí populace, prodlužování střední délky života
- neudržitelnost rozsahu a kvality veřejných služeb v důsledku nedostatku finančních prostředků a vzájemné provázanosti
- nevyhovující stavebně technický stav některých vybraných zdravotnických a sociálních zařízení
- snížená dostupnost a zvýšené náklady na sociální a zdravotnické služby v periferních a venkovských oblastech
- rostoucí zranitelnost určitých sociálních skupin vedoucí k exkluzi postižených nebo znevýhodněných jedinců do společnosti a jejích institucí
- chybějící bezpečnostní prostředky pro předcházení a eliminaci rizik a při řešení mimořádných situací

Změna/cíle KHK

- Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel
- Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem
- Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- kvalitní zdravotní péče vč. podpory zdravého životního stylu
- posílení a modernizace přístrojového vybavení nemocnic
- podpora péče o duševní zdraví obyvatel
- posílení a modernizace infrastruktury složek IZS
- poskytování sociálních služeb a realizace preventivních programů
- podpora sociálního bydlení
- transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb
- podpora sociální ekonomiky vč. infrastruktury pro sociální podnikání
- systémová podpora sociálních služeb a zavádění inovací

Přehled aktivit

Tematická oblast 3: Sociální začleňování, zdraví a bezpečnost			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
3.1 Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel	**3.1.1 Kvalitní zdravotnická péče a podpora zdraví**	3.1.1.A Infrastruktura ve zdravotnictví	IROP 2.3
		3.1.1.B Péče o duševní zdraví a cílená podpora zdraví obyvatel	OP Z 2.2.2
3.2 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem	**3.2.1 Posílení integrovaného záchranného systému**	3.2.1.A Posílení a modernizace investic v IZS	IROP 1.3
3.3 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje	**3.3.1 Podpora sociálního začleňování**	3.3.1.A Budování nové a rozšíření stávající infrastruktury pro poskytování sociálních služeb a podpora sociálního bydlení	IROP 2.1
		3.3.1.B Poskytování sociálních služeb, podpora profesionální realizace sociální práce, podpora pečujících osob, programy prevence, optimalizace pokrytí regionu sociálními službami	OP Z 2.1.1
	3.3.2 Rozvoj systému sociálních služeb	3.3.2.A Fungování a řízení sítě sociálních služeb, podpora výkonu sociálních služeb na obcích, nastavení efektivních procesů plánování a financování sociálních služeb, vzdělávání pracovníků v sociálních službách, podpora systému sociálního bydlení	OP Z 2.2.1
	3.3.3 Podpora rozvoje sociální ekonomiky	3.3.3.A Infrastruktura pro sociální podnikání	IROP 2.2
		3.3.3.B Systémová opatření pro podporu sociálních podniků včetně poradenství a vzdělávacích aktivity pro provozovatele sociálních podniků	OP Z 2.1.2
	3.3.4 Posílení sociálních inovací	3.3.4.A Kapacity pro vývoj a šíření inovací, sběr dobré praxe	OP Z 3.1.1

Popis aktivit

3.1.1 Kvalitní zdravotnická péče a podpora zdraví

Aktivita je zaměřena na modernizaci infrastruktury poskytovatelů vysoce specializované péče (onkogynekologická a perinatologická síť) a návazné péče v podobě pořízení přístrojového vybavení a nezbytných stavebních úprav. V rámci této aktivity je řešena také deinstitucionalizace psychiatrických nemocnic a léčeben pořízením vybavení mobilních týmů, zřizováním nových či rekonstrukcí stávajících zařízení pro poskytování komunitní péče a pro dosažení deinstitucionalizované péče. Součástí aktivity je vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu a zdraví, vzdělávání pracovníků poskytovatelů psychiatrické péče a podpora specializačního vzdělávání lékařů.

3.2.1 Posílení integrovaného záchranného systému

Aktivita je zaměřena na posílení odolnosti staveb, ve kterých jsou základní složky IZS dislokovány, k zajištění ochrany před nepříznivými dopady mimořádných událostí, aby základní složky IZS mohly plnit své úkoly i v podmínkách mimořádné události. Vybudování nových dislokací základních složek IZS k zajištění jejich adekvátní připravenosti. Aktivita řeší také posílení vybavení základních složek IZS technikou a věcnými prostředky k zajištění připravenosti základních složek IZS v exponovaných místech s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům.

3.3.1 Podpora sociálního začleňování

Aktivita je zaměřena na poskytování sociálních služeb, které jsou v souladu se Strategií Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb. V rámci této aktivity je řešena dále podpora profesionální realizace sociální práce, podpora pečujících osob, preventivní programy. Pro potřeby zajištění výše uvedených činností řeší aktivity budování nové a rozšíření stávající infrastruktury pro poskytování sociálních služeb.

3.3.2 Rozvoj systému sociálních služeb

Aktivita je zaměřena na systémová opatření v oblasti sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb obecného zájmu. Jedná se především o transformaci a deinstitucionalizaci pobytových sociálních služeb a současně podporu rozvoje komunitních služeb. Dále pak aktivita zahrnuje ostatní systémová, koncepční a strategická opatření vedoucí ke zvýšení kvality a komplexnosti poskytovaných sociálních služeb na území Královéhradeckého kraje.

3.3.3 Podpora rozvoje sociální ekonomiky

Aktivita je zaměřena na podporu vytváření nových pracovních míst prostřednictvím podpory a vytváření podmínek pro vznik a rozvoj sociálních podniků. Součástí aktivity je také vzdělávání v oblasti sociálního podnikání. Komplementárně aktivita řeší investice do budování nových nebo rekonstrukce a rozšíření stávajících sociálních podniků včetně investic do potřeného vybavení.

3.3.4 Posílení sociálních inovací

Aktivita je zaměřena na oblast sociálních inovací, které přinášejí nová efektivnější řešení při poskytování sociálních služeb. Výrazný prvek v rámci sociálních inovací představuje přenos dobré praxe především ze zahraničí a přizpůsobení konkrétních nových postupů českým.

4. Tematická oblast ZAMĚSTNANOST A VZDĚLÁVÁNÍ

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- vyšší míra nezaměstnanosti ve venkovských regionech a periferních oblastech kraje
- klesající podíl ekonomicky aktivní populace
- nízká zaměstnanost ve znalostně náročných oborech
- nesoulad mezi požadavky trhu práce a nabídkou pracovních sil

Příčiny problému

- dlouhodobě negativní demografický vývoj
- různé oborové zaměření škol a firem působících v kraji
- nepřizpůsobení učebních oborů počátečního vzdělávání potřebám trhu práce (hlavně technické a přírodovědné obory)
- horší vzdělanostní struktura obyvatel v periferních oblastech
- nestabilita sítě počátečního vzdělávání v periferních oblastech
- nízká průměrná měsíční mzda v odborně náročnějších povoláních v mezikrajském srovnání
- dlouhodobě nižší průměrná hrubá mzda v kraji
- klesající podíl složky obyvatelstva v produktivním věku

Změna/cíle KHK

- Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- podpora aktivní politiky zaměstnanosti a integrace na trh práce
- podpora rovného postavení žen na trhu práce
- rozvoj vzdělávacích kapacit s důrazem na klíčové kompetence žáků/studentů
- rozvoj dalšího, neformálního a zájmového vzdělávání
- rozvoj kooperace klíčových aktérů vzdělávání a trhu práce

Přehled aktivit

Tematická oblast 4: Zaměstnanost a vzdělávání			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
4.1 Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh	**4.1.1 Podpora zaměstnanosti**	4.1.1.A Aktivní politika zaměstnanosti, podpora zaměstnanosti mladých osob	OP Z 1.1.1 OP Z 1.1.2
		4.1.1.B Nastavení rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce	OP Z 1.2.1
		4.1.1.C Modernizace služeb zaměstnanosti poskytovaných ÚP	OP Z 1.4.1
	4.1.2 Rozvoj dalšího vzdělávání	4.1.2.A Další vzdělávání zaměstnanců, podnikové vzdělávací programy, vzdělávání zaměstnanců	OP Z 1.3.1
		4.1.2.B Vzdělávání starších pracovníků	OP Z 1.3.2
		4.1.2.C Systémová opatření v oblasti dalšího vzdělávání	OP Z 1.4.2
	4.1.3 Inkluzivní vzdělávání a sociální integrace dětí	4.1.3.A Zkvalitnění poradenství a kompetencí pedagogů pro individualizovaný přístup k žákům; realizace podpůrných opatření	OP VVV 3.1 IP2
		4.1.3.B Zkvalitnění vzdělávání a sociální integrace především v obcích se sociálně vyloučenou lokalitou	OP VVV 3.1 IP3
	4.1.4 Zvýšení kvality předškolního, primárního a sekundárního vzdělávání a celoživotního učení	4.1.4.A Kvalita předškolního vzdělávání s důrazem na pedagogické pracovníky	OP VVV 3.1 IP1
		4.1.4.B Klíčové kompetence žáků, studentů, pedagogů a řídících pracovníků ve školství	OP VVV 3.2 IP1 OP VVV 3.3 IP1 OP VVV 3.4 IP1
		4.1.4.C Spolupráce škol s firmami; polytechnické vzdělávání; kariérové poradenství; zájmové a neformální vzdělávání	OP VVV 3.5 IP1
	4.1.5 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury a vybavení v předškolním, primárním, sekundárním vzdělávání a celoživotním učení	Podpora infrastruktury a vybavení pro předškolní, primární, sekundární vzdělávání a celoživotní učení	IROP 2.4

Přehled aktivit

Tematická oblast 4: Zaměstnanost a vzdělávání			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
4.1 Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh	**4.1.6 Zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání**	4.1.6.A Inovace studijních programů; relevance pro trh práce; dostupnost, hodnocení kvality a strategické řízení VŠ	OP VVV 2.1 IP1 OP VVV 2.2 IP1 OP VVV 2.4 IP1
		4.1.6.B Celoživotní učení na vysokých školách	OP VVV 2.3 IP1
		4.1.6.C Zkvalitnění infrastruktury VŠ pro vzdělávací účely včetně přístrojového/materiálního vybavení a informačních zdrojů	OP VVV 2.1 IP2

Popis aktivit

4.1.1 Podpora zaměstnanosti

Aktivita je zaměřena především na rozvoj nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a integrace znevýhodněných skupin na trh práce, podporu spolupráce klíčových aktérů vzdělávání a trhu práce, a podporu a propagaci oborů poptávaných na trhu práce. Vedle všeobecné podpory zaměstnanosti je aktivita zaměřena dále na zlepšení postavení žen na trhu práce formou dalšího vzdělávání během rodičovské dovolené nebo podporou služeb umožňující snadnější návrat na trh práce po rodičovské dovolené.

4.1.2 Rozvoj dalšího vzdělávání

Aktivita je zaměřena na průběžné udržování a zvyšování kvalifikace zaměstnanců pomocí rozvoje dalšího vzdělávání, klíčových kompetencí a podpory profesních kvalifikací v dalším vzdělávání nebo formou odborné praxe a stáží v podnicích. Aktivita zahrnuje také systémové prvky v podobě podpory spolupráce a partnerství při realizaci politiky zaměstnanosti jak na regionální úrovni se všemi relevantními aktéry na trhu práce.

4.1.3 Inkluzivní vzdělávání a sociální integrace dětí

Aktivita je zaměřena na zkvalitnění pedagogicko-psychologického poradenství, zlepšení kompetencí pedagogických pracovníků k inkluzivnímu vzdělávání a individualizovanému přístupu k žákům a realizaci podpůrných opatření. Aktivita je dále zaměřena na zkvalitnění vzdělávání především v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami a na řešení překážek v inkluzivním vzdělávání především dětí/žáků ze sociálně vyloučených lokalit.

4.1.4 Zvýšení kvality předškolního, primárního a sekundárního vzdělávání a celoživotního učení

Aktivita je zaměřena na všechny stupně vzdělávání od předškolního po vyšší odborné školy. Cílí především na kvalitu předškolního vzdělávání s důrazem na pedagogické pracovníky, rozvoj klíčových kompetencí a výsledků žáků a studentů, rozvoj kapacit pro individualizovaný přístup k rozvoji každého žáka/studenta, přípravu budoucích pedagogů a rozvoj strategického řízení ve školství včetně systémů hodnocení kvality. Aktivita je dále zaměřena na polytechnické vzdělávání, spolupráci škol s firmami; zvýšení relevance vzdělávání pro trh práce, kariérové poradenství a zájmové a neformální vzdělávání.

4.1.5 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury a vybavení v předškolním, primárním, sekundárním vzdělávání a celoživotním učení

Aktivita je zaměřena na podporu infrastruktury ve vzdělávání. Pro předškolní vzdělávání je zaměřena na stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a podporu sociální inkluze (stavební úpravy, kompenzační pomůcky). Pro primární, sekundární školství a vyšší odborné školy je zaměřena na stavební úpravy a pořízení vybavení pro rozvoj kompetencí v oblastech komunikace v cizích jazycích, technických a řemeslných oborech, přírodních vědách a schopnosti práce s digitálními technologiemi, podporu sociální inkluze pomocí stavebních úprav a nákupu vybavení a kompenzačních pomůcek a zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu. Aktivita se dále zaměřuje na podporu infrastruktury (stavební úpravy, pořízení vybavení) pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání v souvislosti se třemi výše uvedenými klíčovými kompetencemi.

4.1.6 Zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání

Aktivita je zaměřena na inovaci studijních programů; relevanci vzdělávání pro trh práce; dostupnost vysokoškolského vzdělávání, hodnocení kvality a strategické řízení VŠ, rozvoj celoživotní ho učení na vysokých školách a zkvalitnění infrastruktury VŠ pro vzdělávací účely včetně přístrojového/materiálního a prostorového vybavení a informačních zdrojů.

5. Tematická oblast VÝZKUM, INOVACE A PODNIKÁNÍ

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- nesoulad ve struktuře oborového zaměření akademické a firemní sféry v regionu
- nízké celkové výdaje na výzkum a vývoj v mezikrajském srovnání
- nedostatečná provázanost / spolupráce výzkumné a firemní sféry
- exportní závislost na zemích EU
- nižší konkurenceschopnost některých výzkumných a inovačních odvětví

Příčiny problému

- slabé komerční využití výsledků výzkumu a vývoje (nízký transfer technologií a inovační poptávka firem a veřejné správy)
- nízké investice do VaVaI infrastruktury v mezikrajském srovnání
- nižší počet výzkumných pracovníků v mezikrajském srovnání
- nedostatečná specializace a zacílení na užší okruh národně nebo evropsky konkurenceschopných výzkumných a inovačních oborů regionu
- nízká mezioborová spolupráce a implementace klíčových průřezových technologií (KET)
- nízké využívání finančních nástrojů a rizikového kapitálu
- málo využitý potenciál internacionalizace výzkumných organizací a firem
- nízká propagace a využití služeb na podporu exportu (s důrazem na země mimo EU)
- umisťování zahraničních investic spíše z konce hodnotového řetězce daného odvětví

Změna/cíle KHK

- Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice
- Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- posilování partnerství mezi vědeckovýzkumnou a podnikatelskou sférou
- zvyšování objemu komercializace výsledků VaV do praxe
- rozvoj VaVaI infrastruktury v souladu s RIS3 strategií
- rozvoj systému rizikového kapitálu a využívání finančních nástrojů
- rozvoj služeb pro expandující a exportující podniky
- zvyšování počtu výzkumných pracovníků
- posílení internacionalizace výzkumných organizací a inovačních firem
- nízká specializace na konkurenceschopná výzkumná a inovační odvětví
- implementace RIS3 strategie v území

Přehled aktivit

Tematická oblast 5: Výzkum, inovace a podnikání			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
5.1 Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice	**5.1.1 Posílení kapacit pro výzkum, vývoj a inovace**	5.1.1.A Zvýšení inovační výkonnosti podniků (podniková VaV centra, zavádění inovací do praxe, ochrana duševního vlastnictví, certifikace)	OP PIK 1.1
		5.1.1.B Rozvoj podpůrné infrastruktury (inovační centra typu VTP, inkubátory, akcelerátory) a spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích (klastry, technologické platformy, transfer technologií)	OP PIK 1.2
		5.1.1.C Excelentní veřejný výzkum	OP VVV 1.1
		5.1.1.D Spolupráce výzkumných organizací a podniků	OP VVV 1.2
		5.1.1.E Infrastruktura pro výzkumně vzdělávací účely	OP VVV 1.3
		5.1.1.F Kvalita lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji, implementace RIS3 v území	OP VVV 2.5
5.2 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje	**5.2.1 Podpora podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti firem**	5.2.1 A Start-upy a podpora malých/středních podniků	OP PIK 2.1
		5.2.1.B Internacionalizace malých a středních podniků	OP PIK 2.2
		5.2.1.C Modernizace výrobních provozů a rekonstrukce brownfields	OP PIK 2.3
		5.2.1.D Školící střediska v podnicích	OP PIK 2.4
		5.2.1.E Vysokorychlostní přístup k internetu	OP PIK 4.1
		5.2.1.F ICT a sdílené služby	OP PIK 4.2

Popis aktivit

5.1.1 Posílení kapacit pro výzkum, vývoj a inovace

Aktivita je zaměřena především na podporu výzkumných a inovačních aktivit jak v podnicích, tak ve výzkumných organizacích. Může se jednat jak o konkrétní výzkumné a inovační projekty (v širokém spektru od základního orientovaného výzkumu přes aplikovaný výzkum, experimentální vývoj, ověření proveditelnosti až po konkrétní zavedené inovace) tak o rozvoj infrastruktury a zařízení pro výzkum, vývoj a inovace. V rámci této aktivity budou rozvíjeny podpůrné organizace výzkumu, vývoje a inovací, aktivity popularizace vědy a nejrůznější aktivity na rozvoj lidských zdrojů ve VaVaI. Jedná se například o nástroje domácí a zahraniční mobility studentů a pracovníků VaVaI včetně udržení stávajících a mladých nadějných pracovníků a vědců, kooperaci výzkumných organizací a firem nebo rozvoj výzkumných týmů ve firmách a výzkumných organizacích. Aktivita se v neposlední řadě zaměřuje na strategický a koncepční rozvoj krajského výzkumného a inovačního systému na bázi partnerství. Bude se jednat především o podporu nástrojů, projektů a institucí implementace principů inteligentní specializace (RIS3) v Královéhradeckém kraji a dále o podporu rozvoje nejrůznějších platforem spolupráce včetně klastrů a technologických platforem. Podporovány budou také aktivity tvorby a pravidelné aktualizace koncepčních dokumentů kraje pro oblast výzkumu, vývoje a inovací.

5.2.1 Podpora podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti firem

Aktivita je zaměřena na podporu celého cyklu podnikání, který začíná rozvojem podnikatelské kultury a pokračuje podporou začínajícím podnikům, rozvojem nejrůznějších služeb pro vznik a expanzi firem včetně služeb pro internacionalizaci a růst exportního potenciálu. Aktivita se dále zaměřuje na podporu investičních aktivit pro rozvoj podnikání. Může se jednat o činnosti související s výstavbou na zelené louce, modernizací výrobních provozů nebo s rozvojem nedostatečně využívaných nebo zanedbaných nemovitostí pro podnikatelské účely. Specificky se aktivita zaměřuje na vzdělávání zaměstnanců, oblast rozvoje infrastruktury vysokorychlostního přístupu k internetu a ICT a sdílené služby (majoritně vývoj software).

6. Tematická oblast VEŘEJNÁ SPRÁVA A KULTURA

Intervenční logika

Problémové oblasti KHK

- nízká efektivita, výkonnost a transparentnost veřejné správy
- deficit ve financování statků kulturního dědictví a jejich závislost na dotačních titulech
- degradace památkového fondu a kulturního dědictví na území kraje
- nevyhovující zázemí pro kulturní činnost
- stagnující cestovní ruch

Příčiny problému

- nedostatečná motivace a flexibilita pracovníků veřejné správy
- nedostatečné technické zázemí pro výkon veřejné správy
- nízká míra důvěry občanů ve veřejnou správu
- stagnující aktivita regionálních iniciativ
- strategické rozhodování je podřizováno stranickým hlediskům a zájmům úzkých skupin
- velké množství objektů kulturního dědictví v neuspokojivém stavu
- nedostatečná ochrana sbírkových fondů
- nevyužitý potenciál kulturního dědictví ve vazbě na cestovní ruch
- nízké využití potenciálu cestovního ruchu pomocí systémového přístupu k destinačnímu managementu, nabídky ucelených produktů a marketingu
- nevyužitý potenciál pro rozvoj podnikání v cestovním ruchu

Změna/cíle KHK

- Zlepšit fungování a transparentnost veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech úrovních
- Podporovat rozvoj kultury a posilovat společnou identitu obyvatel v Královéhradeckém kraji
- Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele Královéhradeckého kraje

Priority / potřeby KHK řešené pomocí fondů ESI

- zlepšení agendy veřejné správy
- kvalifikace, flexibilita a motivace pracovníků veřejné správy
- technologické zázemí výkonu veřejné správy
- rozvoj spolupráce regionálních aktérů a místních partnerství (MAS)
- kvalitní strategické a územní plánování
- revitalizace kulturních památek
- ochrana sbírkových fondů

Přehled aktivit

Tematická oblast 6: Veřejná správa a kultura			
Cíl RAP	**Aktivita RAP**	**Zpřesnění aktivity**	**Zdroj financování**
6.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech úrovních	**6.1.1 Kvalitní a efektivní veřejná správa**	6.1.1.A Optimalizace agendy veřejné správy	OP Zaměstnanost 4.1.1
		6.1.1.B Rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě	OP Zaměstnanost 4.1.2
		6.1.1.C Informační technologie ve veřejné správě	IROP 3.2
		6.1.1.D Územní plánování	IROP 3.3
		6.1.1.E Meziobecní a meziregionální spolupráce	Mimo zdroje ESIF
6.2 Podporovat rozvoj kultury v Královéhradeckém kraji	**6.2.1 Ochrana a využití kulturního dědictví**	6.2.1.A Revitalizace kulturních památek	IROP 3.1
		6.2.1.B Ochrana a využití sbírkových a knihovních fondů	IROP 3.1
6.3 Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele Královéhradeckého kraje	**6.3.1 Rozvoj cestovního ruchu, kulturních a volnočasových aktivit**	6.3.1.A Zlepšení podmínek pro cestovní ruch	Mimo zdroje ESIF
		6.3.1.B Rozvoj kulturních a volnočasových aktivit	Mimo zdroje ESIF

Popis aktivit

6.1.1 Kvalitní a efektivní veřejná správa

Aktivita je zaměřena na zefektivnění procesů institucí, nastavení vhodné posloupnosti činností v rámci agend, kdy by celé procesy měly být doplněny i o vzdělávání zaměstnanců. Projekty by měly být dále zaměřeny na implementaci moderních metod, postupů a příkladů dobré praxe zejména v oblasti strategického plánování, projektového řízení, ale rovněž také na zefektivnění finančního řízení. Aktivita je dále zaměřena na zavádění a optimalizaci využívání ICT ve veřejné správě a rovněž na všestrannou podporu tvorby strategických plánů a dalších dokumentů sloužících ke koncepčnímu rozhodování. V rámci aktivity budou též nadále rozvíjeny všechny formy meziobecní, regionální, meziregionální i mezinárodní spolupráce aktérů místního rozvoje a subjektů veřejné správy.

6.2.1 Ochrana a využití kulturního dědictví

Aktivita je zaměřena na obnovu a udržování kulturních a historických památek, jichž je na území regionu značné množství. Jejich účinná ochrana zajistí jak uchování kulturního dědictví a dobré image regionu, tak také zvýšení potenciálu pro cestovní ruch. V rámci aktivity je kladen důraz na funkční využití revitalizovaných památek. Aktivita je rovněž zaměřena na zajištění účinné ochrany a dalšího využití muzejních a knihovnických fondů, vybudování a rekonstrukci kapacit pro jejich širší prezentaci.

6.3.1 Rozvoj cestovního ruchu, kulturních a volnočasových aktivit

Aktivita je zaměřena na budování, obnovu a modernizaci základní i doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, rozvoj a podporu marketingu a managementu cestovního ruchu s cílem udržet dosavadní atraktivitu regionu pro cestovní ruch a zajistit i její další rozvoj do budoucna v prostředí rostoucí konkurence okolních regionů. V rámci aktivity by měla být podporována tvorba ucelených produktů cestovního ruchu, unikátní nabídka, alternativní formy cestovního ruchu, vzdělávání a standardizace služeb. Aktivita je rovněž zaměřena na všestrannou podporu kulturních a dalších volnočasových aktivit obyvatel s možným přesahem i do sféry cestovního ruchu.

Seznam zkratek

B+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Bike and Ride)
CLLD – komunitně vedený místní rozvoj (z angl. Community Led Local Development)
CR – cestovní ruch
ČOV – čistírna odpadních vod
ČR – Česká republika
ČR – PL – Česká republika a Polsko
ČSÚ – Český statistický úřad
DPH – daň z přidané hodnoty
DSO – dobrovolný svazek obcí
EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK – Evropská komise
ENRF – Evropská námořní a rybářský fond
ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje
ESF – Evropský sociální fond
ESI fondy – Evropské strukturální a investiční fondy
EU – Evropská unie
EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FN HK – Fakultní nemocnice Hradec Králové
FS – Fond soudržnosti
GJ – gigajoule
ha – hektar
HDP – hrubý domácí produkt
HK – Hradec Králové
CHKO – chráněná krajinná oblast
CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
ICT – informační a komunikační technologie
IDS – integrovaný dopravní systém
IROP – Integrovaný regionální operační program
IT – informační technologie
ITI – intregrované územní investice (z angl. Integrated Territorial Investments)
IZS – integrovaný záchranný systém
JAP – společný akční plán (z angl. Joint Action Plan)
K+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Kiss and Ride)
Kč – Koruna česká
KHK – Královéhradecký kraj
KKS – Krajská koordinační skupina
km – kilometr
MAS – místní akční skupina
MCHÚ – malé chráněné území
mil. – milion
MWH – megawatthodina
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NNO – nestátní neziskové organizace
NP – národní park
NPP – národní přírodní památka

NPR – Národní program reforem
NPR – národní přírodní rezervace
OP – operační program
OP D – OP Doprava
OP PIK – OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP VVV – OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z – OP Zaměstnanost
OP ŽP – OP Životní prostředí
ORP – obec s rozšířenou působností
P+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Park and Ride)
PESTLE – analýza politických, ekonomických, sociálních, technologických, legislativních a environmentálních faktorů
POÚ – obec s pověřeným obecním úřadem
PP – přírodní památka
PPS - standard kupní síly (Purchasing Power Standard)
PR – přírodní rezervace
PRK – program rozvoje kraje
PRV – Program rozvoje venkova
PUR – politika územního rozvoje
RAP – regionální akční plán
RIF – regionální inovační fond
RIS – regionální inovační strategie
RIS3 – regionální inovační strategie s chytrou specializací
RK – rada kraje
RSK – regionální stálá konference
ŘO – řídící orgán
S3 – chytrá specializace
Sb. – Sbírka zákonů
SC – strategický cíl
SEA – posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (z angl. Strategic Environmental Assessment)
SO – strategická oblast
SRK – strategie rozvoje kraje
s.r.o. – společnost s ručením omezeným
SRR – strategie regionálního rozvoje
SV - severovýchod
SWOT – analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (z angl. Strengths + Weaknesses, Opportunities + Threats)
SŽDC – Správa železniční dopravní cesty
t – tuna
tis. – tisíc
ÚSES – územní systém ekologické stability
VaVaI – výzkum, vývoj a inovace
VRRaCR – Výbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu
ZK – zastupitelstvo kraje
ZUR – zásady územního rozvoje
ŽP – životní prostředí

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

CIRI CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ
Regionální rozvojová agentura

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Regionální operační program NUTS II Severovýchod

Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj